Miniszterelnökség

Irromány száma: **T/16221.**
Benyújtás dátuma: **2021-05-11 22:17**
Parlex azonosító: **WPTS7BOR0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**
Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**
Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**
Előadó: **Dr. Benkő Tibor, honvédelmi miniszter**
Törvényjavaslat címe: **A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról**

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat

a) 6. § (1) bekezdés a)-d) pontja és 7-18. §-a az Alaptörvény XXXI. cikk (4), (5) és (6) bekezdése alapján,

b) 79-81. §-a az Alaptörvény 52. cikk (5) bekezdése és 54. cikk (8) bekezdése alapján,

c) 82. §-a az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése alapján,

d) 86. §-a és 87. § (1) bekezdése az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján,

e) 91. § (1)-(6) bekezdése, 91. § (7) bekezdés a)-g) pontja, és j)-k) pontja, 91. § (8) bekezdés a)-h) pontja, m) pontja, és p)-s) pontja az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése, XXXI. cikk (3) bekezdése, 45. cikk (5) bekezdése, valamint 54. cikk (4) bekezdése alapján,

f) 92. § (4) bekezdés f) pontja az Alaptörvény 53. cikke alapján,

g) 92. § (4) bekezdés g) pontja az Alaptörvény XXXI. cikk (5) bekezdése alapján,

h) 92.§ (4) bekezdés h) pontja az Alaptörvény XXXI. cikk (6) bekezdése alapján

sarkalatosnak minősül, ezért elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának „**igen”** szavazata szükséges.

A 93. § az Alaptörvény 5. cikk (4) és (7) bekezdése alapján a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadandó házszabályi rendelkezésnek minősül.

2021. évi ..... törvény

a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról

Az Országgyűlés
- Magyarország és a magyar nemzet védelme, biztonságának fenntartása, fejlesztése és ezekkel összefüggő érdekeinek érvényesítése,
- az erre hivatott képességek összehangolt és hatékony irányítása és működtetése,
- a 21. századi biztonsági környezet sokrétű és összetett kihívásainak és fenyegetéseinek kezelhetősége,
- a természeti, a civilizációs eseményekkel, továbbá az emberi cselekményeken alapuló fenyegető, ártó, befolyásoló, támadó magatartásokkal szembeni összehangolt felkészülés és védekezés, valamint
- a válságkezelés és a különleges jogrend idejével összefüggő feladatok átfogó megközelítésének erősítése

érdekében, Magyarország Alaptörvényének végrehajtására, az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése, XXXI. cikk (1), (4), (5) és (6) bekezdése, 15. cikk (1) és (2) bekezdése, 45. cikk (5) bekezdése, 46. cikk (6) bekezdése, 52. cikk (5) bekezdése, 53. cikk (1) bekezdése, valamint 54. cikk (8) bekezdése alapján a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ
A védelem és biztonságszavatolás alapjai

1. §

Magyarország védelme és biztonsága nemzeti ügy, amelyen a nemzet fennmaradása és fejlődése, a közösségi és az egyéni jogok érvényesülése alapszik, ezért a magyar nemzet védelmével és biztonságának fenntartásával és fejlesztésével összefüggő jogszabályi rendelkezéseket e törvényre figyelemmel kell meghatározni.

2. §

Az 1. §-ban meghatározottak biztosításának és az ezzel összefüggő korszerű biztonságfelfogás előmozdításának egységes irányítása, valamint az ebben érintett szervezetek, képességek és erőforrások működtetésének, illetve kiaknázásának összehangolása állami feladat.

3. §

(1) Az 1. §-ban foglaltak érvényre juttatásának és szükség esetén Magyarország fegyveres védelmének három pillére

a) a honvédelem rendszere és a Magyar Honvédség (a továbbiakban: Honvédség),
b) a rendvédelem és a rendvédelmi szervek, valamint
c) a nemzetbiztonsági szolgálatok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szervekkel az 1. §-ban meghatározottak érdekében a

közigazgatási szervek kötelesek együttműködni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezetek és a közigazgatási szervek az 1. §-ban meghatározottakból eredő feladatok ellátása során a nemzetgazdaság erőforrásaira és szervezeteire, az állampolgárok elhivatottságára és kötelezettségeik teljesítésére, a lakosság és az anyagi javak megóvását szolgáló polgári védelemre, a civil szervezetek szerepvállalására, valamint a szövetséges államok és szövetségi rendszerek – különösen az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO) és az Európai Unió (a továbbiakban: EU) – együttműködésére támaszkodnak.

(4) Az ország védelmének és biztonságának hatékonysága

a) az állami szervek felkészültségén, gyakorlásán és együttműködésén, továbbá személyi állományuk kapcsolódó ismereteinek folyamatos fejlesztésén és erősítésén,

b) a társadalom támogatásán és biztonságfelfogásának korszerűsítésén, valamint

c) a védelmi és biztonsági képességek és az azokkal összefüggő tudományos ismeretek folyamatos fejlesztésén

alapul, amelyek előmozdításához és szervezéséhez szükséges alapvető feltételeket – Magyarország teherbíró képességéhez mérten – az állam biztosítja.

I. Fejezet

Alapvető szabályok

1. Alapelvek

4. §

Magyarország védelme és biztonságának fenntartása és fejlesztése olyan összetett feladatrendszer, amelynek ellátása során az érintett szervezetek és természetes személyek különösen a következők szerint kötelesek eljárni:

a) a 3. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervezetek a védelmi és biztonsági feladatellátásuk keretében alkalmazott jogkorlátozás tekintetében a megelőzni, elhárítani vagy felszámolni kívánt hátrány vagy sérelem mértékével és társadalmi hatásaival arányosan kötelesek eljárni, és fellépésük nem terjedhet túl az ehhez szükséges mértéken;

b) a védelmi és biztonsági érdek előmozdítását szolgáló döntések, az ezek alapján elrendelt feladatok és végrehajtott intézkedések, valamint az ezek felülvizsgálatára irányuló eljárások során a szükséges mérték megállapításában az elérni kívánt konkrét védelmi és biztonsági cél jelentőségének elsődlegességet kell biztosítani;

c) a védelmi és biztonsági feladatok ellátása, valamint az ezzel összefüggő döntéshozatal és intézkedések során úgy kell eljárni, hogy ha az adott cél elérése kisebb mérvű jogkorlátozást eredményező eljárással is elérhető, akkor az kerüljön foganatosításra;

d) a védelmi és biztonsági érdekek védelme és előmozdítása tekintetében a tervezés, a felkészülés, az irányítás, a műveletek végrehajtása, valamint a tapasztalatok feldolgozása során az érintett ágazatok és szervezetek összehangolt működésének, valamint a kihívások és fenyegetések

legszélesebb körére kiterjedő, átfogó tudományos ismereteket figyelembe vevő megközelítés követelményének megfelelően kell eljárni;

e) a védelem és biztonság fenntartására és fejlesztésére irányuló – jogszabályban meghatározottakon alapuló – cselekmények végrehajtása során a jogszabályok érvényre juttatását, valamint a jogok érvényesülését a közösségi mértékű biztonság elsőbbségével kell biztosítani.

2. Értelmező rendelkezések

5. §

E törvény alkalmazásában

1. foglalkoztatási jogviszony: a munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszony, honvédelmi alkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony, kormányzati szolgálati jogviszony, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszony, politikai szolgálati jogviszony, biztosi jogviszony, ügyészségi szolgálati jogviszony, bírói szolgálati jogviszony, egészségügyi szolgálati jogviszony, igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszony, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony, vendégoktatói ösztöndíjas jogviszony, közfoglalkoztatási jogviszony, a hivatásos és szerződéses szolgálati jogviszony, a tényleges katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona jogviszonya, az országgyűlési képviselői jogviszonya, tekintet nélkül arra, hogy ezen jogviszonyokban a foglalkoztatás teljes vagy részmunkaidőben történik;

2. gazdaságfelkészítés: a belgazdaság részét képező rendszerszerű és folyamatos tervezési, szolgáltatási és szabályozási tevékenység, amelynek során a feladatok végrehajtásába bevont kormányzati igazgatási szervek és a szolgáltatók felkészítik a nemzetgazdaságot a szükség esetén elrendelhető gazdaságmozgósítás feladataira, az erőforrások védelmi és biztonsági célú felszabadítására és igénybevételére;

3. gazdaságmozgósítás: e törvény és a felhatalmazás alapján kiadott kormányrendelet alapján a Kormány döntésével elrendelhető intézkedések rendszere, amely a nemzetgazdasági erőforrásoknak a védelmi és biztonsági események hatékony kezelése érdekében történő szabályozott igénybevételét, illetve sajátos működtetését teszi lehetővé;

4. helyi védelmi bizottság: a területileg illetékes területi védelmi bizottság irányítása alatt álló testületi közigazgatási szerv, amely a válsághelyzetekre és különleges jogrendre történő felkészülés, továbbá a védelmi és biztonsági események kezelésében, valamint a különleges jogrendi feladatokban történő közreműködés jogszabályban meghatározott – járásokra, illetve a főváros egyes kerületeire kiterjedő – helyi feladatait látja el;

5. NATO Válságreagálási Rendszer: a NATO szervezetének döntéshozatali és végrehajtási rendszere, amelyet a NATO a különböző válságkezelési és – szükség esetén – kollektív védelmi, valamint terrorizmus elleni feladatok előkészítése és végrehajtása érdekében alkalmaz;

6. nemzeti ellenállóképesség: az Észak-atlanti Szerződés 3. cikkével összhangban, a nemzetet alkotó lakosság, gazdaság és állam képessége arra, hogy külső, vagy belső, a közrendet és közbiztonságot, valamint az állam honvédelmi és nemzetbiztonsági érdekeit, továbbá stabilitását sértő vagy veszélyeztető törekvések, támadások, természeti vagy ipari katasztrófák, járványok hatékony előrejelzését, megelőzését, a kockázatok lehető legkisebbre csökkentését, illetve

bekövetkezésük esetén azok kezelését és azt követően a mielőbbi és hatékony helyreállítást a polgári és katonai felkészültségen keresztül – a biztonságtudatosság fejlesztésével, a felkészültség fokozásával és a szükséges védelmi intézkedések foganatba vételével – megfelelően biztosítsa;
7. rendvédelmi szerv: a rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a büntetés-végrehajtási szervezet, valamint a hivatásos katasztrófavédelmi szerv;
8. rögzített védelmi ipari kapacitás: a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú mozgósítási feladataira kijelölt szolgáltató olyan békeidőszakban nem, vagy csökkentett mértékben üzemelő, vagy békeidőszakon kívül más célokra használható kapacitását jelenti, amelyek a gazdaságmozgósítás esetén a védelmi célú ellátás érdekében aktiválhatók, és amelyeket a jogszabályban meghatározott szerv ilyen kapacitásként kijelölt;
9. szövetségesi kötelezettség: a NATO és az EU, illetve más, az Országgyűlés által törvényben megerősített, kollektív védelmi együttműködés keretében teljesítendő – különösen honvédelmi, rendvédelmi és nemzetbiztonsági jellegű – tervezési, szervezési, felkészülési, felkészültségi, együttműködési és képesség alapú feladatok összessége;
10. területi védelmi bizottság: a főváros és a megyék területére kiterjedő illetékességgel, e törvényben meghatározottak szerint létesített, a Kormány irányítása alatt álló, testületi szervként működő területi közigazgatási szerv, amely illetékességi területén ellátja a válsághelyzetekre és különleges jogrendre történő felkészülés, továbbá a védelmi és biztonsági események kezelésében, valamint a különleges jogrendi feladatokban történő közreműködés törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott területi feladatait;
11. védelmi és biztonsági célú adat: a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének az 52. § (2) bekezdésében, az 53. § (1) bekezdésében, valamint a 71. § (2) bekezdésében meghatározott védelmi és biztonsági feladatainak ellátásával, az összehangolt védelmi tevékenységgel, valamint a különleges jogrendi működéssel közvetlenül összefüggő adat.
12. védelmi és biztonsági célú felkészítés: az állami szervek személyi állománya védelmi és biztonsági tudatosságának és további védelmi és biztonsági ismereteinek fejlesztése, naprakészen tartása és fokozása, jogszabályban meghatározott képzési rendszer keretében;
13. védelmi és biztonsági érdek: Magyarország szuverenitásának, függetlenségének, területi épségének, állami, társadalmi és gazdasági stabilitásának, valamint működőképességének, továbbá a magyar állampolgárok és az ország lakossága jogai általános érvényesülésének megóvásával, védelmével, illetve károsulásuk, sérelmük esetén ezek helyreállításával összefüggő érdekek összessége;
14. védelmi és biztonsági esemény:
   a) törvényben meghatározott ágazati üzemzavar, válsághelyzet vagy különleges jogrendnek nem minősülő veszélyhelyzet, illetve a lakosság ellátását, annak biztonságát vagy folytonosságát érintő súlyos esemény,
   b) katasztrófa vagy annak veszélye,
   c) az államhatár rendjét és annak megóvását érintő súlyos esemény,
   d) a törvényes rendet, a közrendet és közbiztonságot súlyosan fenyegető esemény,
   e) az államműködés folytonosságát sértő vagy veszélyeztető súlyos esemény,
   f) Magyarországot jelentősen érintő katonai fenyegetés,
   g) szövetségesi kötelezettség teljesítésére okot adó esemény, vagy

h) terrortámadás bekövetkezése, illetve annak jelentős veszélye;

15. védelmi és biztonsági igazgatás: a közigazgatás részét képező feladat- és szervezet-rendszer, amely a Kormány irányítása mellett a Magyarországot és annak lakosságát veszélyeztető fenyegetésekkel és támadásokkal szembeni fellépésre létrehozott, illetve jogszabályban ilyen feladatra kijelölt állami szervek központilag összehangolt tervező, végrehajtó és rendelkező tevékenysége, különös tekintettel a válsághelyzetek kezelésére, a különleges jogrend kihirdetésére, valamint a védelem- és biztonságtudatosság polgári és állami fokozásával összefüggő feladatokra és az ezekre való felkészülésre, beleértve a honvédelmi igazgatást és az annak részét képző katonai igazgatást, továbbá a kapcsolódó rendvédelmi szervek által ellátott igazgatást;

16. védelmi és biztonsági kötelezettségek: az ország és a nemzet védelme és biztonságának fenntartása és fejlesztése érdekében az állam által természetes személyek, jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek részére meghatározható kötelezettségek;

17. védelmi és biztonsági szervezetek: a Honvédség, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint az Országgyűlési Őrség.

II. Fejezet

A védelemmel és biztonsággal összefüggő kötelezettségek

3. A kötelezettségek rendszere és alapvető szabályai

6. §

(1) A védelmi és biztonsági kötelezettségek a következők:

a) hadiállapot idején, a honvédelemről szóló törvényben meghatározottak szerint bevezethető fegyveres vagy fegyver nélküli katonai szolgálat,

b) polgári védelmi kötelezettség,

c) hadiállapot idején a honvédelemről szóló törvényben meghatározottak szerint bevezethető honvédelmi munkakötelezettség,

d) gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség,

e) védelmi és biztonsági célú bejelentési kötelezettség.

(2) Az e törvényben meghatározott egyes védelmi és biztonsági feladatkörökkel összefüggő ágazati törvény – e törvény rendelkezéseire figyelemmel – a védelmi és biztonsági kötelezettségek tekintetében sajátos ágazati szabályokat határozhat meg.

7. §

(1) A 6. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti védelmi és biztonsági kötelezettségek közül ugyanazon természetes személyre egyazon időszakra nézve csak egy kötelezettség teljesítése rendelhető el. Az elrendelés során az a kötelezettség élvez elsőbbséget, amelyből az elrendelésre okot adó körülmények és a kötelezett viszonyainak együttes értékelése alapján a védelmi és biztonsági érdek

nagyobb mérvű érvényesülése következik. Erre vonatkozóan az elrendelésre okot adó körülményeknek megfelelően a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve jogosult az elrendelés során követendő ajánlást megfogalmazni az elrendelésre jogosult szervek részére.

(2) A különleges jogrend idejét ide nem értve, a védelmi és biztonsági kötelezettségek teljesítése – jogszabályban meghatározottak szerint – akkor rendelhető el, ha az elrendelésre okot adó feladatok ellátását az állam más módon nem tudja biztosítani, vagy a más módon történő ellátás a védelmi és biztonsági érdek jelentős sérelmével fenyegető késedelemmel járna együtt, vagy aránytalanul nagy ráfordítást igényelne.

(3) Az e törvény szerinti védelmi és biztonsági kötelezettségek teljesítésével összefüggő határozat, jogszabályi kötelezés esetén az annak foganatosítását szolgáló intézkedésekkel, valamint a kártalanítási kötelezettséggel összefüggő határozat közigazgatási perben megtámadható.

(4) A polgármester által hozott védelmi és biztonsági kötelezettségek teljesítésével, valamint kártalanítási kötelezettséggel összefüggő határozatokkal szemben a fellebbezést a területileg illetékes területi védelmi bizottság elnöke bírálja el. Más esetben a határozattal szemben fellebbezésnek helye nincs.

4. A polgári védelmi kötelezettség alapvető szabályai

8. §

(1) A polgári védelmi kötelezettség fegyveres összeütközések és katasztrófa időszakában

a) az emberi élet védelme,

b) az emberi létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme,

c) a vagyonbiztonság megóvásának jogszabályban meghatározottak szerinti előmozdítása, továbbá

d) humanitárius feladatok ellátása

érdekében elrendelt személyes kötelezettség.

(2) A polgári védelem feladatait, a polgári védelmi kötelezettség teljesítésének szervezeti kereteit, valamint a polgári védelemmel összefüggő adatszolgáltatás, adatkezelés szabályait törvény határozza meg.

(3) A polgári védelmi kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben első fokon a kötelezett lakóhelye, ennek hiányában belföldi tartózkodási helye szerint illetékes helyi önkormányzat polgármestere jár el.

(4) A polgári védelmi kötelezettséghez kapcsolódó feladatok ellátását fegyveres összeütközés idején a honvédelmi feladatok ellátásának elsődlegességével kell megszervezni, amelynek részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

9. §

(1) A polgári védelmi kötelezettség

a) az adatszolgáltatási,

b) a bejelentési,

c) a megjelenési, valamint

d) a polgári védelmi szolgálat teljesítésére irányuló (a továbbiakban: szolgálatadási kötelezettség) kötelezettséget foglalja magában.

(2) A polgári védelmi megjelenési és szolgálatadási kötelezettség teljesítését, valamint a település azonnali beavatkozást igénylő mentési munkálataira történő beosztást a kötelezett lakóhelye, ennek hiányában belföldi tartózkodási helye szerint illetékes polgármester rendeli el.

10. §

(1) Mentes a polgári védelmi kötelezettség alól, aki

a) 18. életévét még nem töltötte be,

b) annak végrehajtására fizikai vagy egészségi okból alkalmatlan,

c) a háztartásában legalább egy fő állandó ápolásra, gondozásra szoruló egyenesági rokona, illetve házastársa vagy testvére ellátására állandó vagy átmeneti jelleggel egyedül kötelezett, és azt a védelmi és biztonsági kötelezettség teljesítése miatt nem tudná teljesíteni,

d) saját háztartásában

da) egyedül kötelezett legalább egy fő kiskorú, vér szerinti, örökbefogadott vagy nevelt gyermek eltartásáról gondoskodni, ide értve azt a nevelt gyermeket is, akit a kötelezett legalább egy éve tart el saját háztartásában, vagy akit a gyámhatóság döntése alapján családbafogadó gyámként vagy gyermekvédelmi nevelőszülőként nevel és nevelési feladatait a védelmi és biztonsági kötelezettség teljesítése miatt nem tudná teljesíteni,

db) három vagy ennél több kiskorú vér szerinti, örökbefogadott, mostoha vagy nevelt gyermek eltartásáról gondoskodik, ide értve azt a nevelt gyermeket is, akit a kötelezett legalább egy éve tart el saját háztartásában, vagy akit a gyámhatóság döntése alapján családbafogadó gyámként vagy gyermekvédelmi nevelőszülőként nevel,

e) várandós, a várandósságának megállapításától kezdve,

f) a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt elérte,

g) cselekvőképességet részlegesen vagy teljesen korlátozó gondnokság alatt áll.

(2) A polgári védelmi kötelezettségét munkaköre ellátásával, közmegbízatása gyakorlásával teljesíti:

a) az országgyűlési képviselő és a nemzetiségi szószóló,

b) az európai parlamenti képviselő,

c) a szakmai felsővezető, a vezetői megbízású, valamint feladatköre szerint katasztrófavédelmi feladatot ellátó kormánytisztviselő, köztisztviselő és közalkalmazott,

d) a jegyző,

e) a bíró, az ügyész, a közjegyző, a bírósági végrehajtó,

f) a Honvédség tényleges állományú, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint az Országgyűlési Őrség hivatásos állományú tagja, e szervek alkalmazottja,,

g) az egészségügyi államigazgatási szerv kormánytisztviselője,

h) a fekvőbeteg, a járóbeteg- és alapellátást végző orvos és szakképzett szakdolgozó,
i) az állami mentőszolgálat dolgozója, betegszállító szervezet dolgozója,
j) a készenléti szolgálatot ellátó önkéntes, létesítményi és önkormányzati tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenységet végző tagja,
k) a közfeladatot ellátó ágazati védekezési szervezet tagja,
l) a közüzemi feladatot ellátó létesítmények üzemeltető személyzete,
m) a szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező, hivatását gyakorló pap, lelkész, rabbi,
n) a léginavigációs szolgáltatást ellátó szervezet személyzete,
o) a létfontosságú rendszerelem kritikus munkakörben foglalkoztatottja.

(3) A polgármester - kérelmére - a polgári védelmi kötelezettség alól legfeljebb egy év időtartamra mentesítheti azt a kötelezettet, aki
a) egyéni helyzete,
b) munkahelyi, családi vagy társadalmi kötelezettsége
miatt nem, vagy a polgári védelmi szolgálat teljesítésével elérhető előnyhöz képest aránytalanul nagy személyes áldozatok mellett tudná csak teljesíteni a polgári védelmi szolgálatot.

(4) Az (1) vagy (2) bekezdés hatálya alá tartozó, valamint a (3) bekezdés alapján mentesített természetes személyek megjelenésre és szolgálatadásra nem kötelezhetőek, polgári védelmi szervezetbe nem oszthatóak be, vagy ilyen beosztásukat meg kell szüntetni.

(5) A (2) bekezdés f) pontja szerinti természetes személyek adatszolgáltatási kötelezettsége a (2) bekezdés f) pontja hatálya alá tartozás tekintetében áll fenn. A polgári védelmi szolgálat (2) bekezdés f) pontja alapján történő ellátása tekintetében a Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve, a rendvédelmi szerv, a nemzetbiztonsági szolgálat, az Országgyűlési Őrség nyilatkozata irányadó. Az (1)-(2) bekezdés szerinti további mentesülési okok igazolásának módját jogszabály határozza meg.

11. §

(1) A polgári védelmi szervezet tagja kiképzésre és gyakorlatra osztható be (a továbbiakban: felhívás), amelynek időtartama évente nem haladhatja meg kiképzés céljából a 40, gyakorlat esetében a 72 órát. A megjelenésre kötelezett a felhívásban megjelölt helyen és időpontban köteles megjelenni.

(2) A polgármester a kiképzésen és gyakorlaton való részvétel alól indokolt esetben kérelemre halasztást, illetve felmentést adhat.

(3) A (2) bekezdés szerinti felmentés alapjául szolgáló indokot kormányrendeletben meghatározottak szerint kell bejelenteni, igazolni és mérlegelni.

12. §

(1) A polgári védelmi szervezet tagját polgári védelmi szolgálatra lehet kötelezni.

(2) A kötelezett jogszabályban meghatározottak szerint a polgári védelmi szolgálat folyamatos ellátására időbeli korlátozás nélkül vehető igénybe különleges jogrend idején.

(3) A polgári védelmi szervezetbe beosztott kötelezett részére ideiglenes polgári védelmi szolgálat rendelhető el, amelynek időtartama alkalmanként a 15 napot nem haladhatja meg.

(4) Akit szolgálatadásra köteleznek, köteles az abban megjelölt helyen és időpontban megjelenni, a rábízott polgári védelmi feladatot ellátni, és a kapott utasításokat végrehajtani, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el.

(5) A (4) bekezdés szerinti utasítások nem eredményezhetik a beosztottak indokolatlan foglalkoztatását, emberi méltóságának megsértését, életük és testi épségük közvetlen veszélyeztetését.

(6) A polgármester a szolgálatadási kötelezettség alól indokolt esetben kérelemre felmentést adhat. A felmentés alapjául szolgáló okot a szolgálat elrendelt időpontját megelőző három napon belül kell bejelenteni és igazolni.

(7) Aki polgári védelmi kötelezettség alatt áll, köteles a polgármester határozata alapján részt venni annak a településnek az azonnali beavatkozást igénylő mentési munkálataiban, amelynek területén tartózkodik.

(8) A (7) bekezdésben foglalt mentési munkák alól mentesíteni kell, aki igazolja, hogy hivatásbeli vagy szolgálati feladatának ellátása, illetőleg katonai kötelezettségének teljesítése céljából a helyszínt haladéktalanul el kell hagynia, illetőleg a munkavégzésre egészségi állapota miatt alkalmatlan.

13. §

(1) Az ideiglenes polgári védelmi szolgálat azonnali teljesítésének elrendelésére a Kormány rendeletben, a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, a területi vagy helyi védelmi bizottság elnöke, valamint a főpolgármester vagy a polgármester határozatban jogosult.

(2) A polgári védelmi szervezetbe beosztott foglalkoztatási jogviszonyban álló állampolgárt a polgári védelmi feladatok ellátására történő kiképzés, gyakorlat és ideiglenes polgári védelmi szolgálat ideje alatt az eredeti munkakörben nem terheli rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség. A felmentés időtartamára távolléti díj, vagy ha az adott jogviszonyban ilyen nincs, az annak megfelelő díjazás (a továbbiakban együtt: távolléti díj) jár.

(3) Ha a megjelenési vagy az ideiglenes szolgálatadási kötelezettségét teljesítő állampolgár nem áll foglalkoztatási jogviszonyban, a kötelezettség teljesítésének idejére a kötelező legkisebb munkabér egy órára járó mértékének alapulvételével megállapított térítésre jogosult, amelyet az elrendelő köteles részére a munkabér folyósítására vonatkozó szabályoknak megfelelően megfizetni.

(4) A polgári védelmi beosztott a (3) bekezdésben foglaltakon túl jogosult:

a) a szolgálat teljesítéséhez szükséges ellátásra,
b) norma szerinti ruházattal és felszereléssel való ellátásra,
c) egyenruha viselésére,
d) feladatának ellátásához szükséges felkészítésre,
e) feladatának ellátásához szükséges védőfelszereléssel, munkaeszközökkel történő ellátásra,
f) a munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályok megismerésére,
g) távolléti díjra, utazási költségtérítésre, az ellátása igazolt költségeinek megtérítésére.

(5) A polgári védelmi szervezetbe beosztott mentesíthető részben vagy teljesen a helyi adó megfizetése alól.

(6) A távolléti díj és az ellátás igazolt költségei az elrendelőt terhelik, aki azt a munkáltató részére téríti meg.

(7) A polgári védelmi kötelezettséget teljesítő vagy a védelmi és biztonsági események kezelésében e törvény alapján közreműködő részére a honvédelmi vagy katasztrófavédelmi és honvédelmi feladatok teljesítésével összefüggésben bekövetkezett balesete vagy betegsége esetén a társadalombiztosítási rendelkezések szerinti baleseti ellátás jár. A polgári védelmi kötelezettséggel összefüggő balesetnek minősül az is, ha a baleset a kötelezettséget teljesítőt a kötelezettség teljesítésének helyére vagy onnan vissza, menetközben éri.

(8) A polgári védelmi szervezetbe beosztott jogszabályban meghatározott esküt vagy fogadalmat tesz.

5. A gazdasági és anyagi szolgáltatások alapvető szabályai

14. §

(1) A gazdasági és anyagi szolgáltatás célja az ország védelmével és biztonságával közvetlenül összefüggő, törvényben meghatározott feladatok ellátásához az anyagi és szolgáltatási feltételek nem állami forrásokból történő biztosítása, amennyiben azok más módon nem biztosíthatók.

(2) A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség kiterjed
a) meghatározott gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére vagy a szolgáltatás igénybevételének tűrésére,
b) valamely tevékenységtől való tartózkodásra,
c) az igénybevételhez szükséges előkészületi tevékenységre,
d) az igénybevétel tervezéséhez szükséges adatok közlésére.
[ezen alcím alkalmazásában az a)–d) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: szolgáltatás].

(3) Szolgáltatás igénybevételével biztosítható különösen
a) a védelmi és biztonsági szervezetek működéséhez szükséges anyagi javak és szolgáltatások rendelkezésre állása,
b) az ország kormányzati és közigazgatási rendszerének zavartalan működése,
c) a nemzetgazdaság működőképessége, szükség esetén a működőképesség helyreállítása,

d) a polgári védelmi feladatok ellátása,
e) az egészségügyi válsághelyzeti feladatok ellátása,
f) a szövetségi kötelezettség alapján feladatot végrehajtó szövetséges fegyveres erők ellátása.

(4) A szolgáltatás elrendelésére való felkészülés érdekében a jogszabályban meghatározott szervek
a) az állami, illetve az állam számára jogszabályban meghatározottak alapján hozzáférhető nem állami adatbázisok,
b) önkéntes adatszolgáltatás,
c) szolgáltatásra történő előzetes kijelölés,
d) kötelező adatszolgáltatás
útján szerzik be a 3. mellékletben meghatározott, valamint kormányrendelet által előírt ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki, technikai adatokat és tervezik a szolgáltatás elrendelését. Ha a tervezéshez szükséges információs igény a fenti felsorolásban előbb szereplő módon biztosítható, akkor az állami szerv köteles azt a módot alkalmazni.

(5) A (3) bekezdésben meghatározott feladatok teljesítése érdekében a szolgáltatásra előzetesen kijelölt részére elrendelhető:
a) az igénybevételre előzetesen kijelölt ingatlanok, továbbá ingó dolgok adataiban történt változások bejelentése, valamint igénybevételre alkalmas állapotban tartása,
b) a gazdaság működőképességének fenntartásához, a lakosság alapvető ellátásához, illetve az ezekkel összefüggő állami feladatellátás támogatásához szükséges tartalékok és készletek képzése,
c) a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges előkészületi tevékenység, ideértve a tervezési feladatokat és a szervezetek létrehozását is,
d) a bejelentések valódisága, a szolgáltatások teljesíthetősége céljából végrehajtásra kerülő helyszíni ellenőrzésben való közreműködés, az ellenőrzés során feltárt hiányosságok megszüntetése,
e) védelmi és biztonsági szervezetek, valamint a védelmi igazgatás működéséhez, gyakorlataihoz, kiegészítéséhez szükséges ingatlanok és ingó dolgok ideiglenes igénybevétele.

15. §

(1) A szolgáltatások igénybevételéről feladatkörét érintően dönthet
a) az ország egész területére vagy annak több megyét érintő részére rendeletben a Kormány, vagy a Kormány felhatalmazása alapján az adott tevékenységért felelős miniszter,
b) illetékességi területén határozatban a területi védelmi bizottság elnöke, valamint a polgármester,
c) a törvényben meghatározott esetben, jogszabályban meghatározottak szerint, határozatban a védelmi és biztonsági igazgatási feladatokat ellátó ágazati igazgatási szerv vezetője, vagy hadiállapotban a katonai szervezet parancsnoka
[a továbbiakban együtt: igénybevételi hatóság].

(2) Az (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti szolgáltatást elrendelő illetékességi területén jogosult a

más igénybevételi hatóság által még ki nem jelölt kötelezetteket - kormányrendeletben meghatározott szempontok alapján - mentesíteni a szolgáltatási kötelezettség alól. E mentesítésekről az illetékes igénybevételi hatóság évente összesítve tájékoztatja a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervét, amely jogosult a mentesítések felülvizsgálatára.

(3) A szolgáltatás igénybevételének elrendelésekor figyelembe kell venni a közigazgatási, a közszolgáltatási, valamint a közellátási szempontokat, továbbá a szolgáltatásra kötelezett méltányos érdekeit.

(4) Az igénybevevő az ingatlan, szolgáltatás vagy technikai eszköz igénybevételének biztosítása érdekében a tulajdonossal vagy a szolgáltatóval szerződést előzetesen köthet. Az ezzel összefüggő eljárási szabályokat kormányrendelet határozza meg.

(5) A szerződéssel igénybevételre lekötött ingatlant, szolgáltatást és technikai eszközt az igénybevételi hatóság - kormányrendeletben meghatározott kivétellel - igénybevételre nem jelölheti ki.

(6) Az igénybevételi hatóság jogszabályban meghatározottak szerint az igénybevételt elősegítő nyilvántartást vezet – a 3. mellékletekben meghatározott, valamint kormányrendelet által előírt ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki, technikai adatokra tekintettel – a szolgáltatással érintett vagy arra tervezhető ingatlanokról, ingókról, termelési és szolgáltatási tevékenységekről, továbbá a mentesítettek köréről.

(7) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti szolgáltatási kötelezettségek elrendelését és a kötelezettségek teljesítésével összefüggő feladatok végrehajtását, valamint a (6) bekezdés szerinti nyilvántartások naprakész működtetését a Kormány a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve útján hangolja össze.

(8) Hadiállapot vagy szükségállapot idején, ha az (1) bekezdés b) pontja szerinti szolgáltatást elrendelő hatóság intézkedésének időigénye miatt a védelmi és biztonsági érdekek sérelmének súlyos és közvetlen veszélye áll fenn, az (1) bekezdés c) pontja szerinti szervezet vezetője a szolgáltatásra kötelezettel szemben közvetlenül elrendelheti a védekezéshez közvetlenül szükséges javak igénybevételét a védelmi érdekhez igazodó mértékben.

16. §

Mentes a szolgáltatás alól:

a) az Országgyűlés, az Alkotmánybíróság, a Köztársasági Elnöki Hivatal, az Állami Számvevőszék, az Alapvető Jogok Biztosának munkaszervezete, a Miniszterelnöki Kormányiroda, a minisztériumok, az Országos Bírósági Hivatal, a Kúria, a Legfőbb Ügyészség, az Országgyűlés Hivatala, a Magyar Nemzeti Bank és alapítványai, az autonóm államigazgatási szervek, továbbá az önálló szabályozó szervek,

b) a honvédelmi törvény szerinti honvédelmi szervezetek, valamint a védelmi és biztonsági szervezetek,

c) az a) pontban foglaltakon kívül a közigazgatási, bírósági és ügyészségi szervek alaprendeltetésük, valamint védelmi és biztonsági feladataik ellátásához szükséges mértékben,

d) a vallási közösségek azon dolgok és jogok tekintetében, amelyek közvetlenül a hitéleti feladatokat szolgálják,

e) az országgyűlési képviselettel rendelkező pártok, az országgyűlési képviseleti tevékenységhez szükséges mértékben,

f) az országos munkavállalói és munkaadói érdekképviseletek, illetve érdekképviseleti szövetségei azon dolgok és jogok tekintetében, amelyek érdekképviseleti feladatuk ellátásához nélkülözhetetlenek,

g) azok az országos közutak kezelését ellátó a közforgalmú személyszállító, továbbá árufuvarozó szervezetek – ideértve a légi személyszállítást és légi árufuvarozást ellátó szervezeteket is –, amelyeket e tevékenység végzésére hoztak létre, vagy amelyek e tevékenységet szerződés illetve jogszabályi kijelölés alapján végzik, a létfontosságú közlekedés és szállítás fenntartásához szükséges mértékben, valamint a léginavigációs szolgáltatást ellátó szervezet,

h) a közszolgáltató vagy közüzemi tevékenységet folytató természetes vagy jogi személyek, különösen az áram-, víz-, gáz-, távhőszolgáltatást, víziközmű-szolgáltatást, kommunális hulladék-eltávolítást végzők, és ezek üzemvitelét biztosító üzemek, a rendeltetésszerű feladataik teljesítéséhez nélkülözhetetlen mértékben, beleértve a hozzájuk tartozó védő és biztonsági területeket is,

i) létfontosságú rendszerek üzemeltetői és az üzemeltetéshez nélkülözhetetlen szolgáltatásokat teljesítő szervezetek a létfontosságú rendszerelemek üzemeltetéséhez kapcsolódó szolgáltatásokhoz szükséges eszközök és erőforrások erejéig.

17. §

(1) A lakosság létfenntartása szempontjából nélkülözhetetlen egyéb termelési és szolgáltatási tevékenységet végzők kérelemre mentesíthetők a szolgáltatás alól. A kérelemre történő mentesítés részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

(2) A nem állami fenntartású egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosult, valamint az egészségügyi hatóság által kiadott működési engedély alapján egészségügyi szolgáltatást nyújtó egyéni egészségügyi vállalkozó, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet (a továbbiakban együtt: egészségügyi szolgáltató) e minőségükben, továbbá a gyógyszertárak, valamint ezek egészségügyi célt szolgáló berendezései csak egészségügyi szolgáltatás céljára vehetők igénybe.

18. §

A szolgáltatás teljesítése miatt felmerült vagyoni hátrányért – a törvényben meghatározott esetek kivételével – a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével összefüggő intézkedésekre irányadó szabályok szerint – kártalanítás jár.

6. A védelmi és biztonsági célú bejelentési kötelezettség

19. §

(1) Aki

a) a közrend, közbiztonság súlyos és erőszakos megzavarására alkalmas cselekményt,

b) katasztrófát vagy

c) az a) és b) pont szerinti körülmény közvetlen veszélyét

észleli, vagy arról tudomást szerez, haladéktalanul köteles azt bejelenteni.

(2) Az (1) bekezdésen túlmenően a bejelentési kötelezettség összehangolt védelmi tevékenység fennállása idején, hadiállapot és szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, továbbá különleges jogrend idején kiterjed

a) az ország honvédelmi érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető cselekmények,

b) az államhatár rendjét súlyosan sértő cselekmények,

c) az élet- és vagyonbiztonságot jelentős mértékben veszélyeztető létfontosságú rendszer üzemzavara, illetve károsítása vagy

d) az a)-c) pont szerinti körülmény közvetlen veszélye

bejelentésére is.

(3) A bejelentést

a) a készenléti segélyszolgálat,

b) a rendőrség,

c) a honvédelmi szervezet,

d) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv,

e) a területi kormányzati igazgatási szerv,

f) az önkormányzati tűzoltóság,

g) a polgármesteri hivatal vagy

h) a közös önkormányzati hivatal

felé kell teljesíteni.

(4) A (3) bekezdés alapján értesített szerv a tudomásszerzést követően haladéktalanul értesíti a tudomására jutott események kapcsán hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervet, valamint a megítélése szerint országos jelentőségű esemény esetén a kormányügyeleti rendszer működtetéséért felelős szervet.

(5) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bejelentéssel összefüggésben az érintett állami szervek a bejelentőt nem kötelesek a megtett intézkedésekről és a bejelentés értékeléséről utólag tájékoztatni. A bejelentések értékelésére és kezelésére vonatkozó részletes szabályokat jogszabály határozza meg.

III. Fejezet

A védelem és biztonság tervezése és az ahhoz kapcsolódó feladatok

7. A védelmi és biztonsági célú tervezés rendszere

20. §

(1) Az ország védelmének és biztonságának fenntartása, erősítése és az arra történő felkészülés érdekében a Kormány védelmi és biztonsági tervezési rendszert működtet.

(2) A védelmi és biztonsági tervezési rendszer rendeltetése a védelmi és biztonsági szervezetek, valamint a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő, Kormány irányítása alatt álló szervek eseménykezelésre való felkészítése, kapcsolódó működésük, fejlesztésük stratégiai meghatározása és az együttműködés kereteinek biztosítása.

(3) A védelmi és biztonsági tervezési rendszerben központilag meghatározott szempontrendszer szerint, ágazatilag elkülönülten, de kormányzati szinten összehangolt módon, a költségvetési források tervezésére is kiterjedő stratégiai és végrehajtási szintű tervdokumentumok kerülnek kialakításra.

21. §

(1) A védelmi és biztonsági tervezési rendszer működtetése során – törvény eltérő rendelkezése hiányában – minden érintett állami szerv köteles

a) a Kormány által a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolása kapcsán meghatározott követelményeknek megfelelő védelmi és biztonsági stratégiák előkészítésére,

b) a nemzetbiztonsági érdekek elsődlegessége mellett a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek, szervezetek közti információk hatékony megosztására,

c) az egyes kihívások, fenyegetések, lehetséges válságok átfogó megközelítés szerinti elemzésére és a tervezés, valamint végrehajtás tekintetében a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek, szervezetek lehető legszélesebb körű együttműködésének előmozdítására,

d) a nemzetbiztonsági szolgálatok kihívásokkal, fenyegetésekkel, válságövezetekkel és kapcsolódó ellenérdekelt vagy veszélyes törekvésekkel kapcsolatos előrejelzéseinek és jelentéseinek felhasználására az ágazati szintű kidolgozás során,

e) a bekövetkezett események tapasztalatainak feldolgozásba, tervezésbe történő beépítésére,

f) a NATO, az EU és más védelmi és biztonsági célú nemzetközi együttműködések tervezési gyakorlatában kialakult és eredményesen működő megoldások hazai rendszerbe való átültetésének előmozdítására, valamint

g) a külföldi védelmi és biztonsági megoldások és újítások, valamint az ezekhez kapcsolódó szakmai és tudományos kutatások és azok eredményeinek, valamint a védelmi és biztonsági kihívást előidézni képes tudományos eredmények és technológiai újítások figyelemmel kísérésére.

(2) A védelmi és biztonsági tervezés rendszerét a Kormány irányítja, a rendszer részletes szabályait rendeletben határozza meg.

8. A védelmi és biztonsági célú tervezés főbb dokumentumai

22. §

(1) A védelmi és biztonsági tervezés rendszerének főbb dokumentumai

a) a Biztonság- és Védelempolitika Alapelvei,

b) a Nemzeti Biztonsági Stratégia,

c) az Integrált Védelmi és Biztonsági Iránymutatás, valamint

d) ágazati törvényben és a Kormány rendeletében előírt ágazati, illetve kihívás- vagy fenyegetésközpontú, továbbá kockázatelemzésen alapuló stratégiák, alaptervek, illetve intézkedési tervek.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott dokumentumok szerinti ágazati feladatok végrehajtásának hatékony tervezése érdekében miniszteri utasításban további tervezési dokumentumok kidolgozása határozható meg.

(3) A Biztonság- és Védelempolitika Alapelvei a Kormány által előkészített, az Országgyűlés által meghatározott és elfogadott, hosszú távra vonatkozó, elvi szintű, nyilvános védelmi és biztonsági tervdokumentum, amely

a) az ország és a nemzet helyzetének és fenyegetettségének értékelése alapján,

b) a védelmi és biztonsági képességek és az ezzel összefüggésben tervezett fejlesztések alapulvételével,

c) az ország geostratégiai lehetőségeire figyelemmel

meghatározza a Kormány számára, hogy az alárendeltségébe tartozó szervek irányítása, valamint a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervekkel, szervezetekkel való együttműködés keretében mely fő elvek, irányok és célok szerint tervezze és hajtsa végre az ország védelmi és biztonsági célú felkészítését, illetve képességeinek fejlesztését, fenntartását és működtetését.

(4) A Nemzeti Biztonsági Stratégia a Biztonság- és Védelempolitika Alapelveinek megfelelően a Kormány határozatával kiadott, nyilvános tervezési dokumentum, amely hosszú távra fogalmazza meg

a) az ország biztonsági helyzetének általános értékelését,

b) a védelmi és biztonsági képességek által védendő értékeket,

c) az ország védelmi és biztonsági helyzetét meghatározó kihívásokat, fenyegetéseket, potenciális válságokat,

d) az a)-c) ponttal összefüggő főbb fejlesztési irányokat, valamint

e) az a)-d) pontra figyelemmel meghatározott cselekvési irányokat.

(5) Az Integrált Védelmi és Biztonsági Iránymutatás a Biztonság- és Védelempolitika Alapelveire, valamint a Nemzeti Biztonsági Stratégia alapján – a nemzetbiztonsági érdekek és minősített adatok védelmének elsőbbségére figyelemmel – a Kormány határozatával kiadott tervezési dokumentum, amely hosszú távra határozza meg

a) az ország védelmi és biztonsági érdekeinek érvényesítéséhez szükséges képességcélokat,

b) az ország biztonságának fenntartásához és megerősítéséhez szükséges részletes cselekvési irányokat,

c) az ország védelmével és biztonságával összefüggő átfogó feladatrendszerben érintett szervek

együttműködésének főbb irányait, valamint
d) az a)-c) ponttal összefüggő főbb ágazati feladatokat.

IV. Fejezet

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése és mozgósítása

9. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának keretei

23. §

(1) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése és mozgósítása az ország biztonsága és stabilitása, különösen a lakosság ellátása, valamint az államműködés folytonossága érdekében, a védelmi és biztonsági feladatok ellátásának összehangolása keretében megvalósuló
a) tervezési,
b) felkészülési,
c) tartalékolási,
d) igénybevételi, valamint
e) irányítási és felügyeleti
intézkedések és feladatok összessége.

(2) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése az állam és a gazdasági szereplők együttműködésével, a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú mozgósítása az állam irányításával hivatott biztosítani az egyes kihívásokból, fenyegetésekből, lehetséges válsághelyzetekből fakadó szükségesség alapján
a) a lakosság ellátásának fenntarthatóságát,
b) a védelmi és biztonsági intézkedésekhez szükséges, más úton nem biztosítható ingó és ingatlan javak rendelkezésre állását,
c) a gazdaság működőképességének fenntarthatóságát, valamint
d) a védelmi és biztonsági események gazdasági hatásainak mérséklését és a károk enyhítését.

(3) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával összefüggő feladatok teljesítését a védelmi és biztonsági kötelezettségek, valamint a törvényben meghatározott védelmi és biztonsági érdekű adatszolgáltatási kötelezettségek elrendelésével központilag összehangolt módon a Kormány – a belgazdaságért felelős miniszter koordinációjával – irányítja.

(4) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének helyzetéről és az e körben elvégzett feladatokról a belgazdaságért felelős miniszter évente beszámol a Kormánynak.

(5) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

24. §

(1) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése és mozgósítása körében a Kormány

az e törvényben és a 23. § (5) bekezdése szerinti rendeletben meghatározottak szerint, összehangolt védelmi tevékenység elrendelését követően rendeletével dönthet ingó és ingatlan vagyontárgyak e törvényben meghatározott ideiglenes igénybevételének elrendeléséről.

(2) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése és mozgósítása körében a Kormány az e törvényben és a 23. § (5) bekezdése szerinti rendeletben meghatározottak szerint, hadiállapot vagy szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, valamint különleges jogrendben rendeletével

a) gazdálkodó szervezetet állami felügyelet alá vonhat,

b) köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény szerinti köztulajdonban álló gazdasági társaság (a továbbiakban: köztulajdonban álló gazdasági társaság) számára a tevékenységi körébe tartozó szolgáltatások nyújtására szerződéskötési kötelezettséget írhat elő, valamint

c) dönthet a gazdaság mozgósításáról.

10. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának sajátos tervezési feladatai

25. §

(1) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának irányait és összehangolt követelményeit a Védelemgazdasági Alapterv határozza meg.

(2) A Védelemgazdasági Alaptervet a belgazdaságért felelős miniszter a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek közreműködésével és adatszolgáltatása alapján állítja össze. A védelemgazdasági alapterv összeállításával kapcsolatos adatszolgáltatás az 4. melléklet szerint valósul meg.

(3) A Védelemgazdasági Alaptervet a Kormány hagyja jóvá.

(4) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek a Védelemgazdasági Alapterv figyelembevételével a szervezetüket érintő részfeladatok meghatározása és ellátása érdekében védelemgazdasági tervet készítenek. A védelemgazdasági tervet a védelmi és biztonsági feladatok ellátásban résztvevő szerv vezetője – a belgazdaságért felelős miniszter egyetértése esetén – hagyja jóvá.

11. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú tartalékolásának szabályai

26. §

(1) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének részeként

a) állami célú tartalékok képezhetők, valamint

b) a nemzetgazdaság szereplői számára tartalékolási kötelezettség írható elő,

amelynek körét és részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

(2) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú tartalékolása során törekedni kell a gazdaságosság és a költségvetési források takarékos felhasználására.

27. §

(1) A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú állami tartalékát különösen a következő ágazati besorolású termékek, eszközök alkotják:

a) ipari alapanyagok, késztermékek, eszközök,
b) haditechnikai, hadfelszerelési, fegyverzeti és kettős rendeltetésű eszközök,
c) közlekedési eszközök,
d) elektronikus hírközlési és informatikai eszközök,
e) mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, ide értve a lakosság ivóvízellátásához szükséges eszközöket és készleteket is,
f) egészségügyi és gyógyszeripari termékek, gyógyászati eszközök,
g) energetikai eszközök és készletek és elektronikus hírközlő hálózati kapacitások,
h) vízügyi és árvízvédelmi termékek,
i) pénzeszközök, valamint
j) az a)-i) pont alá nem tartozó létfontosságú rendszerelemek által nyújtott, a társadalom alapvető szükségleteit kielégítő szolgáltatások.

(2) Az (1) bekezdés g) pontja szerinti energetikai eszközök nem terjednek ki az atomenergiáról szóló törvény szerinti nukleáris üzemanyagra.

(3) Az állami célú tartalékok tekintetében a korlátozott felhasználhatóságú készleteket az elavulást, illetve a felhasználhatósági időtartam lejáratát megelőzően – a 26. § (1) bekezdése szerinti rendeletben meghatározottak szerint – más állami célra kell felhasználni a tartalékkészletek egyidejű pótlása mellett. A fel nem használható készleteket – az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló jogszabályokban és a 26. § (1) bekezdése szerinti rendeletben meghatározottak szerint – az elavulást megelőzően a 26. § (2) bekezdésében meghatározottakra figyelemmel értékesíteni kell.

(4) Az állami vagyonnak a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú tartalékolása körében történő értékesítésére vonatkozó különös szabályokat a 26. § (1) bekezdése szerinti rendelet határozza meg.

(5) A tartalékolási kötelezettség teljesítéséhez az állam elsősorban pénzbeli támogatásának biztosítása során – az egyéb, jogszabályban előírt feltételek fennállása esetén – elsőbbséget kell biztosítani a létfontosságú rendszerek üzemeltetői számára.

28. §

(1) A nemzetgazdaság szereplői számára előírt tartalékolási kötelezettség teljesítéséhez az állam elsősorban pénzbeli támogatást biztosíthat. Az államot a tartalékolással felhalmozott javak tekintetében – az állami támogatás összegével csökkentett, felhalmozáskor megállapított vételár figyelembevételével – vételi jog illeti meg, amelynek gyakorlására a Magyar Nemzeti

Vagyonkezelő Zrt. jogosult. Ha az állam nem él a vételi jogával, akkor a tartalékolásra kötelezett jogosult a tartalékkészletet – annak egyidejű pótlásával – értékesíteni.

(2) Nem követelhető meg az előírt tartalékolási kötelezettség teljesítése abban az esetben, ha a teljesítés

a) a kötelezett számára aránytalan terhet jelentene, vagy

b) veszélyeztetné a kötelezettnek a saját fenntartható működéshez fűződő jogos érdekét.

(3) A nemzetgazdaság szereplői számára előírt tartalékolási kötelezettség olyan termékkörre terjedhet ki, amely

a) sajátos jellege miatt állami tartalékolás vagy gazdasági és anyagi szolgáltatás keretében nem vagy csak aránytalanul nagy ráfordítással biztosítható, vagy

b) pótolható jellege és a nemzetgazdasági szereplő működési körében meglévő jelentős forgóeszköz készlethez fűződő gazdasági érdekek, illetve az elkülönített készletezésből következő elavulás veszélye miatt csak fajlagos tartalékolási kötelezettséggel biztosítható.

12. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával összefüggő állami irányítás és felügyelet különös szabályai

29. §

(1) A 24. § (1) bekezdés szerinti ideiglenes igénybevétel (a továbbiakban: ideiglenes igénybevétel) alkalmazását a Kormány az összehangolt védelmi tevékenység során köztulajdonban álló gazdasági társaságok tulajdonában álló ingó és ingatlan vagyontárgyak tekintetében rendelheti el.

(2) Az ideiglenes igénybevétel miatt felmerült vagyoni hátrányért a köztulajdonban álló gazdasági társaságot az okozott sérelemmel arányos kártalanítás illeti meg.

(3) Igénybevevő szervként a Kormány rendeletében kizárólag azon, az összehangolt védelmi tevékenységben résztvevő szerv jelölhető ki, amely a válsághelyzet kezeléséhez szükséges intézkedést saját erőforrásai terhére csak aránytalanul nagy ráfordítással vagy késedelmesen tudná végrehajtani.

(4) Az ideiglenes igénybevétel az összehangolt védelmi tevékenység idejére, de legfeljebb három hónap időtartamra rendelhető el.

(5) Az ideiglenes igénybevételt az adott ingatlant és ingó vagyontárgyat bármilyen jogcímen használó harmadik személyek tűrni kötelesek.

(6) Az ideiglenes igénybevétel megkezdése előtt - lehetőség szerint - az érintett tulajdonost és - ha az adott ingó vagyontárgy vagy ingatlan harmadik személy használatában van - a használót (a továbbiakban együtt: tulajdonos és használó) tájékoztatni kell az igénybevétel jellegéről, várható időtartamáról és az utólagos kártalanítás biztosításáról.

30. §

(1) A tulajdonos és használó az ideiglenes igénybevétellel szemben kifogással élhet, ha az igénybevétellel előreláthatólag okozott kár lényegesen meghaladja az igénybevevő által jelzett használati célhoz fűződő érdeket.

(2) Ha az igénybevevő a kifogást nem fogadja el, a jelzett kifogásról, valamint a kifogással kapcsolatos álláspontjáról haladéktalanul tájékoztatja az irányító jogkört gyakorló minisztert, aki 5 napon belül, a tulajdonos és használó tevékenysége szerint feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben dönt a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról.

(3) Életet, testi épséget, egészséget fenyegető helyzetben a kifogásnak halasztó hatálya nincs.

31. §

(1) Az ideiglenes igénybevételhez szükséges, a tulajdonos és használó érdekkörében fennálló feltételeket a tulajdonos és használó köteles biztosítani, ennek megtagadása esetén az igénybevevő szerv az igénybevétel kikényszerítéséhez a rendőrség közreműködését veheti igénybe. A tulajdonos és használó az igénybe vevő szervvel együttműködésre köteles, az igénybe vevő szerv részére a vagyontárgy kezelésével kapcsolatos információkat köteles megadni.

(2) Az ideiglenes igénybevétel előtti állapotot jegyzőkönyvben kell rögzíteni oly módon, hogy az utólagosan alkalmas legyen a bekövetkezett károk megállapítására. Az igénybevétel előtti állapotfelmérésen a tulajdonos és használó képviselője köteles jelen lenni, biztosítani kell számára, hogy a dokumentációval kapcsolatosan írásos véleményt tegyen.

(3) Az összehangolt védelmi tevékenység megszüntetését követő 15 napon belül, de legfeljebb a 29. § (4) bekezdésében meghatározott határidő leteltéig az igénybevevő szerv az igénybe vett ingó és ingatlan vagyontárgyakat az eredeti állapot visszaállítása mellett - vagy ha ez nem lehetséges, akkor anélkül -, visszaszolgáltatja a tulajdonos és használó birtokába. A visszaszolgáltatás során a (2) bekezdésben meghatározottak szerint jegyzőkönyvben kell rögzíteni az igénybe vett ingó és ingatlan vagyontárgy állapotát.

32. §

(1) A 24. § (2) bekezdés a) pontja esetén az állami felügyeleti jogkörben, a Magyar Állam nevében – kormányrendeletben történő kijelöléssel – az államháztartásért felelős miniszter vagy kormánybiztos jár el. Az állami felügyeleti jog gyakorlására kijelölt személy egyszerre több gazdálkodó szervezet felügyeletével is megbízható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személy

a) áttekinti a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét,

b) ellenjegyzi a gazdálkodó szervezet vagyoni jellegű kötelezettségvállalásait,

c) az állami felügyeleti jog gyakorlását megalapozó helyzet közvetlen elhárításával, illetve következményeinek enyhítésével összefüggésben dönt a gazdálkodó szervezet legfőbb döntéshozó szerve hatáskörébe tartozó ügyekben.

(3) A Magyar Állam nevében az (1) bekezdés szerint kijelölt személy a gazdálkodó szervezet legfőbb döntéshozó szerve hatáskörébe tartozó ügyekben hozott döntéseiről haladéktalanul írásban tájékoztatja a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőit és felügyelőbizottsága tagjait. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott döntéshozatali jog egyebekben nem érinti a gazdálkodó szervezet legfőbb döntéshozó szervének a hatásköreit.

(4) A Magyar Állam a gazdálkodó szervezet vagy tulajdonosa ténylegesen felmerült kárával megegyező kártalanítással tartozik az (1) bekezdésben meghatározott személy által a feladatkörébe tartozó döntéssel okozott kárért, ha a kár olyan rendelet alkalmazásának következménye, amit az Alkotmánybíróság utóbb megsemmisített.

33. §

(1) A 24. § (2) bekezdés b) pontja esetén a Kormány – kormányrendeletben kijelölt miniszternek az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterrel egyetértésben meghozott javaslata alapján – a köztulajdonban álló gazdasági társaságok számára a tevékenységi körükbe tartozó szolgáltatások nyújtására rendeletben szerződéskötési kötelezettséget írhat elő.

(2) A szerződéskötési kötelezettség alapján nyújtott szolgáltatás teljesítésével összefüggésben felmerült vagyoni hátrányért a köztulajdonban álló gazdasági társaságot az okozott sérelemmel arányos kártalanítás illeti meg.

34. §

(1) A 24. § (2) bekezdés c) pontja esetén a Kormány rendelettel dönthet a gazdaság mozgósításának elrendeléséről és az ezzel összefüggő fő feladatokról.

(2) A Kormány a gazdaságmozgósítás részletes szabályait és a gazdaságmozgósítási követelmények meghatározására jogosult szerveket (a továbbiakban: követelménytámasztó szerv) rendeletben határozza meg.

(3) A gazdaságmozgósítási feladat teljesítése érdekében a felelős teljesítő szervek (a továbbiakban: megrendelő) által teljesítendő követelményeket a követelménytámasztó szerv határozza meg. A megrendelőt a követelménytámasztó szerv vezetője jelöli ki.

(4) A gazdaságmozgósítási feladat teljesítése érdekében

a) a megrendelő a jogszabályban meghatározott feltételeknek és a követelménytámasztó szerv által meghatározott követelményeknek megfelelő szolgáltatóval gazdaságmozgósítási szerződést köt,

b) a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter, vagy az általa kijelölt önálló szabályozó szerv vezetője a rögzített védelmi ipari kapacitás fenntartójával – a költségvetési törvényben erre a célra rendelkezésre álló előirányzat terhére – kapacitás-fenntartási rendelkezésre állási szerződést köt.

(5) A gazdaságmozgósítással összefüggő szerződéskötések körében, amennyiben az tényleges

kapacitás lekötést jelent, közbeszerzési eljárást kell lefolytatni, kivéve az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 346. cikke alapján történő azon beszerzéseket, amelyek esetében a beszerzésre vonatkozó törvény szabályainak alkalmazása olyan információk átadására kötelezné a tagállamot, amelyek felfedése ellentétes a tagállam biztonságához fűződő alapvető érdekeivel, és amelyek megrendelésére az Országgyűlés illetékes bizottsága külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kezdeményezés alapján hozott előzetes döntésében a beszerzésre vonatkozó törvény alkalmazása alól felmentést adott.

(6) A rögzített védelmi ipari kapacitások korszerűsítésére, bővítésére szolgáló fejlesztésekre a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter – kormánydöntés alapján, kapacitásfejlesztési szerződéssel – támogatást nyújt. A támogatás biztosítása során – az egyéb, jogszabályban előírt feltételek fennállása esetén – a támogatásra vonatkozó rendes szabályoktól eltérően elsőbbséget kell biztosítani a létfontosságú rendszerek üzemeltetői számára.

13. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával összefüggő kártalanítás közös szabályai

35. §

Ezen alcím rendelkezéseit, ha törvény másként nem rendelkezik, a gazdasági és anyagi szolgáltatás, a szerződéskötési kötelezettség és az ideiglenes igénybevétel elrendelésével okozott kár megtérítésére kell alkalmazni.

36. §

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával kapcsolatos kártalanítás összegét az állam fizeti meg.

37. §

(1) A kártalanításra jogosult a felmerült kár megtérítésére vonatkozó igényét a székhelye vagy lakóhelye, ennek hiányában belföldi tartózkodási helye szerint illetékes, ingatlan igénybevételét is magában foglaló igénybevétel esetében az ingatlan fekvése szerint illetékes járási kormányhivatalnál terjesztheti elő, amely azt a kárigény megalapozottságára vonatkozó véleményével ellátva 15 napon belül felterjeszti a fővárosi, megyei kormányhivatalhoz.

(2) A kártalanítási eljárás lefolytatására és a kártalanítás összegének megállapítására – a 39. § szerinti kivétellel – a fővárosi, megyei kormányhivatal jogosult. A fővárosi, megyei kormányhivatal a kárigény benyújtását követő 3 napon belül, 15 napos határidő tűzésével felhívja az igénybevevő szervet, hogy nyilatkozzon a kárigény megalapozottságáról.

(3) A fővárosi, megyei kormányhivatal a kárigény benyújtásától számított 60 napon belül dönt.

(4) A kártalanítás összegének megállapításánál figyelembe kell venni
a) a gazdasági forgalomban lévő hasonló szolgáltatásért szokásos díjat,

b) az ideiglenes igénybevétel tárgyának használatra történő átengedéséért a használat során bekövetkezett értékcsökkenés mértékét,
c) ingó és ingatlan dolog állagában okozott kárnál a dolog szakszerű helyreállításának, kijavításának költségét,
d) az ideiglenes igénybevétel tárgyának elvesztése vagy megsemmisülése esetén az átvétel időpontjában meglévő forgalmi értékét,
e) a szolgáltatás teljesítése miatt elmaradt vagyoni előnyt, csökkentve az a) pontban meghatározott díj összegével,
f) a biztosítás alapján megtérülő összeget.

38. §

(1) Gazdasági és anyagi szolgáltatással összefüggésben a kártalanítási eljárás lefolytatására és a kártalanítás összegének megállapítására a szolgáltatást elrendelő igénybevételi hatóság jogosult.

(2) A tevékenységért felelős miniszter által elrendelt szolgáltatás esetén a miniszter, vagy a Kormány által elrendelt szolgáltatás esetén az (1) bekezdés szerinti eljárást az államháztartásért felelős miniszter folytatja le.

39. §

A kártalanítást utólag, pénzben kell megállapítani és megtéríteni.

40. §

A kártalanítás ügyében hozott döntés közigazgatási perben megtámadható.

41. §

(1) Ha az összehangolt védelmi tevékenység meghosszabbítása miatt, vagy más okból az igénybevevő szerv az igénybevétel tárgyát képező ingatlant a törvényben meghatározott határidőig nem szolgáltatta vissza a jogosultnak, továbbá ha az eredeti állapot helyreállítása nem lehetséges vagy aránytalan költséggel jár, vagy az ingatlan rendeltetésszerű használata az igénybevétellel összefüggésben jelentős mértékben romlik, a tulajdonos ezen az alapon kérelmezheti a fővárosi, megyei kormányhivatalnál, hogy az az igénybevevő szervet kötelezze az ingatlan állam nevében és az állam javára való kisajátításra vonatkozó kérelem benyújtására.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a kisajátítási kérelem benyújtására kötelezés iránti kérelem a visszaszolgáltatás késedelme esetén a határidő lejártától, egyéb esetekben a visszaszolgáltatás időpontjától számított 30 napon belül terjeszthető elő.

(3) Az eljárásra egyebekben a kisajátításról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

V. Fejezet

A nemzeti ellenállóképesség

14. A nemzeti ellenállóképesség rendszere

42. §

(1) Az ország függetlensége, területi integritása, stabilitása, a közrend és a közbiztonság, a törvényes rend, az élet és vagyonbiztonság elleni támadások, továbbá a természeti és ipari katasztrófák megelőzése, a bekövetkezett támadásokkal vagy természeti és ipari katasztrófákkal szembeni reagálás

a) társadalmi felkészültségi,

b) szabályozási,

c) közigazgatási

megerősítése és a káros hatások csökkentése érdekében a Kormány irányítása alatt álló szerveknek és a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szerveknek, szervezeteknek a kapcsolódó, törvényben meghatározott feladatrendszerek összehangolásával és a jelen törvényben meghatározottak szerint, a szövetségesi kötelezettségekre figyelemmel kell erősítenie a nemzeti ellenállóképességet.

(2) Az (1) bekezdés szerintiekkel összefüggő feladatellátás területei:

a) az Alaptörvényben meghatározott állami működés, a kormányzás és az alapvető fontosságú kormányzati szolgáltatások folytonosságának biztosítása,

b) rugalmas és a kihívásokhoz alkalmazkodó energetikai rendszer és energiabiztonsági megoldások kialakítása,

c) az ellenőrizetlen, tömeges személymozgások hatékony kezelésére való képesség,

d) a rugalmas és a kihívásokhoz alkalmazkodó, az alapvető élet- és egészségügyi feltételek fenntartását szolgáló rendszerek kialakítása, a társadalom alapvető szükségletei ellátásában nélkülözhetetlen létfontosságú rendszerek üzemfolytonos működésének biztosítása,

e) a tömeges mértékű személyi sérüléssel fenyegető események kezelésére való képesség,

f) a rugalmas és a kihívásokhoz alkalmazkodó infokommunikációs rendszer kialakítása és működtetése,

g) a rugalmas és a kihívásokhoz alkalmazkodó közlekedési rendszer kialakítása és működtetése,

h) a védelmi és biztonsági feladatokban résztvevő szervek személyi állományának magas fokú szakmai felkészültsége, elhivatottsága.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti feladatok ellátásának összehangolását jogszabályokban meghatározott keretek között a Kormány – a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve útján – látja el.

(4) A nemzeti ellenállóképesség fejlesztése tekintetében kiemelt szempont különösen

a) a védelmi és biztonsági érdekek hatékony, korszerű, a polgári célokat is támogató érvényesítése,

b) a védelmi és biztonsági feladatok ellátásához szükséges képességek összehangolt fejlesztése és ebbe a nem állami szereplők fokozott bevonása,

c) az (1) bekezdés szerinti támadások vagy károsító események körébe tartozó válsághelyzeti és a

különleges jogrendi események kezelése,

d) a lakosság ezzel összefüggő védelem- és biztonságtudatosságának erősítése, valamint

e) a szövetségesi kötelezettségek és vállalások teljesítése,

f) a természeti és ipari katasztrófák megelőzése, valamint a kockázatok lehető legkisebbre csökkentése, a következmények mielőbbi helyreállítása, valamint

g) a társadalom alapvető szükségletei ellátásában nélkülözhetetlen létfontosságú rendszerek üzemfolytonos működése.

43. §

(1) A nemzeti ellenállóképesség fejlesztésével összefüggő állami és nem állami kérdések megvitatása, valamint az ezekkel összefüggő javaslatok megfogalmazása érdekében a miniszterelnök vezetésével – a Kormány rendeletében meghatározottak szerint – Nemzeti Védelmi és Biztonsági Fórum működik. A Nemzeti Védelmi és Biztonsági Fórum működésének szervezéséért a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve felelős.

(2) A nemzeti ellenállóképesség erősítése érdekében a kormány elősegíti saját szervei, valamint a magán- és jogi személyek korszerű adatgazdálkodását, adathasznosítását és adatvédelmét, továbbá figyelemmel kíséri a védelmi és biztonsági kihívások, valamint a védelmi technológiák fejlődését.

MÁSODIK RÉSZ

A védelmi és biztonsági tevékenységek irányítása és összehangolása, valamint az ezzel összefüggő feladatok sajátos igazgatási rendszere

VI. Fejezet

A védelmi és biztonsági tevékenységek irányítása

15. Az Országgyűlés

44. §

Az Országgyűlés

a) a Kormány javaslata alapján meghatározza a Biztonság és Védelempolitika Alapelveit és azok végrehajtásának főbb irányait,

b) a tárgykör szerint hatáskörrel rendelkező bizottságai útján figyelemmel kíséri a Kormánynak a védelmi és biztonsági tevékenységek irányítása körében meghozott intézkedéseit,

c) az ország védelmével és biztonságával összefüggésben gyakorolja az Alaptörvény és a törvények által meghatározott további döntési, beszámoltatási, ellenőrzési jogosítványait.

16. A köztársasági elnök

45. §

(1) A köztársasági elnök az elfogadást megelőzően áttekinti és véleményezi 22. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti dokumentumokat.

(2) A köztársasági elnök soron kívül tájékoztatást kérhet a Kormánytól az ország védelmével és biztonságával összefüggő bármely ügyben.

17. A Kormány

46. §

(1) A Kormány a védelmi és biztonsági feladatok összehangolt irányítása és ezzel összefüggésben a Kormány irányítása alá nem tartozó szervekkel való együttműködés biztosítása érdekében

a) az Országgyűlés elé terjeszti a Biztonság- és Védelempolitika Alapelveiről szóló határozati javaslatot és irányítja a védelmi és biztonsági célú tervezés további dokumentumainak kidolgozását,

b) összehangolja a védelemmel és biztonsággal összefüggő kormányzati és nemzetközi együttműködési feladatokat,

c) meghatározza a Kormány tagjainak és a Kormány irányítása alá tartozó állami szerveknek a védelmi és biztonsági célú felkészítéssel és feladatellátással összefüggő feladatait;

d) irányítja a védelmi és biztonsági igazgatás szervezetrendszerét,

e) meghatározza a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének követelményeit és dönt a gazdaság mozgósításáról,

f) gondoskodik az Alaptörvényben meghatározott állami működés és a kormányzás folytonosságának fenntartásáról, különös tekintettel a válsághelyzeti és a különleges jogrendi működés biztosítására,

g) gondoskodik a szövetségesi kötelezettségek és a nemzetközi együttműködés keretében vállalt feladatok összehangolt teljesítéséről és az erre való felkészülésről,

h) meghatározza a nemzeti ellenállóképesség fejlesztésének programját és irányítja annak összehangolt végrehajtását,

i) meghatározza a Honvédség, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok összehangolt felkészülésének és feladatellátásának fő irányait, valamint az ezekkel összefüggő kivételes döntéshozatal kereteit,

j) meghatározza a katonai és a polgári kibertér műveleti erők védelmi, támadás-megelőzési és nemzetközi műveletekkel, továbbá felkészüléssel összefüggő feladatait, valamint az ezekkel összefüggő kivételes döntéshozatal kereteit,

k) tervezi és meghatározza a védelmi és biztonsági célú felkészítés és feladatellátás kormányzati összehangolásának költségeit, ezen belül elkülönítve a kormányzás folytonosságát biztosító infrastrukturális és infokommunikációs beruházások költségeit,

l) ellenőrzi a védelmi és biztonsági célú felkészülés és feladatellátás ágazati és szervezeti szintű feladatainak ellátását,

m) meghatározza a polgári védelmi felkészítés feladatait,

n) meghatározza a védelmi és biztonsági célú riasztási rendszer döntéshozatali és működési rendjét,

o) meghatározza a kormányügyeleti és ezen belül a védelmi és biztonsági célú ügyeleti rendszer működésének szabályait,

p) rendeletben kijelöli azon gazdasági társaságot, amely az ott meghatározott termékek és

szolgáltatások tekintetében honvédelmi, rendvédelmi, nemzetbiztonsági, valamint egyéb állami fegyveres szervek ellátására köteles,

q) dönt az összehangolt védelmi tevékenységről és az azzal összefüggő intézkedésekről.

(2) A Kormány a védelmi és biztonsági célú felkészítés és feladatellátás összehangolásának

a) tervezési és igazgatási feladatait a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve,

b) kormányzati döntéshozatali és szervezetvezetői egyeztetési feladatait az e célra kialakított döntés-előkészítési és döntéshozatali rendszer

útján látja el.

(3) A védelmi és biztonsági célú felkészítés és feladatellátás összehangolt irányítása érdekében a 49. § (1) bekezdésében felsorolt ágazati feladatot végző kormányzati szervek együttműködnek a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervével.

(4) A Kormány évente beszámol a védelmi és biztonsági célú felkészítés és feladatellátás összkormányzati feladatainak megvalósításáról, valamint az ország védelmi és biztonsági felkészültségéről és állapotáról az Országgyűlés tárgykör szerint hatáskörrel rendelkező bizottságai előtt.

(5) Az (1) bekezdés p) pontja szerinti termékek és szolgáltatások rendeleti meghatározására az EUMSZ 346. cikk (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel kerülhet sor.

18. A miniszter

47. §

(1) A miniszter az általa irányított ágazat vonatkozásában jogszabály rendelkezésének megfelelően és a Kormány által a védelmi és biztonsági célú felkészülés és feladatellátás összehangolása keretében meghatározottak szerint irányítja az alárendeltségébe vagy felügyelete alá tartozó szervek és a feladatkörébe tartozó szakágazatok védelmi és biztonsági célú felkészítéssel és feladatellátással kapcsolatos tevékenységét.

(2) A miniszter az (1) bekezdésben foglaltak érdekében

a) meghatározza a hatáskörébe tartozó védelmi és biztonsági feladatok végrehajtásának szakmai követelményeit,

b) jogszabály rendelkezései szerint meghatározza az irányítása alá tartozó szerveknek a védelmi és biztonsági szervezetekkel, valamint a védelmi és biztonsági igazgatás szerveivel való együttműködési rendjét,

c) gondoskodik a védelmi és biztonsági célú tervezés magasabb szintű dokumentumai által meghatározott keretek között az ágazati dokumentumok kidolgozásáról, illetve a több ágazatot érintő tervezési feladatok tekintetében a szakágazati együttműködésről,

d) biztosítja a védelmi és biztonsági célú tervezéshez szükséges szakágazati információkat a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve számára,

e) ellátja a védelem és biztonság szempontjából fontos létesítmények elhelyezésével,

fenntartásával, továbbá az egészségügyi, a környezetvédelmi, az energetikai, a közlekedési, az elektronikus hírközlő és informatikai hálózat, valamint a légi, meteorológiai, a vegyi és sugárfigyelő, jelző- és riasztási rendszer működőképességének biztosításával összefüggésben meghatározott feladatokat,

f) a hatáskörébe tartozó költségvetés keretében elkülönítetten tervezi a védelmi és biztonsági feladatok végrehajtásának költségeit.

19. A védelmi és biztonsági szervezetek

48. §

A védelmi és biztonsági szervezetek a védelmi és biztonsági tervezés dokumentumaiban meghatározottakra figyelemmel, az azonnali kezelést igénylő kihívások, fenyegetések, lehetséges válsághelyzetek megelőzése, elhárítása, kezelése, illetve következményeik felszámolása érdekében

a) a bejelentések, illetve a védelmi és biztonsági célú döntéshozatalhoz szükséges kiértesítések megvalósítására alkalmas, folyamatos működésű ügyeleti és készenléti szolgálatokat tartanak fenn,

b) együttműködnek más védelmi és biztonsági szervezetekkel,

c) biztosítják az azonnali reagálást igénylő fenyegetések kezelése érdekében az ehhez szükséges készenléti erők rendelkezésre állását és bevethetőségét,

d) felkészülnek a védelmi és biztonsági kötelezettségekkel, az összehangolt védelmi tevékenységekkel, a NATO válságreagálási rendszerében bevezethető intézkedésekkel, a védelmi és biztonsági célú riasztás rendszerével, valamint a különleges jogrendi működésre történő azonnali átállással összefüggésben szükséges feladatok végrehajtására,

e) részt vesznek a védelmi és biztonsági tervezés rendszerével összefüggő feladatok ellátásában és biztosítják a tervezéshez szükséges információkat,

f) biztosítják a jogszabály által számukra meghatározott védelmi és biztonsági igazgatási feladatok ellátásának személyi, képzési és tárgyi feltételeit, valamint

g) ellátják a jogszabályban meghatározott további védelmi és biztonsági feladataikat.

20. A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő további szervezetek

49. §

(1) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásban részt vesznek:

a) a kormányzati igazgatási szervek,

b) a helyi önkormányzatok és az irányításuk alatt álló szervek,

c) a bírósági és az ügyészi szervezet,

d) az egészségügyi szolgáltatók és gyógyszerellátást végző szervek,

e) az oktatási, kulturális, tudományos intézmények,

f) a nemzeti hírügynökség, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap,

g) a közlekedési, szállítási, elektronikus hírközlési, informatikai szervek és a posta szervei,

h) a Magyar Nemzeti Bank,

i) a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság,

j) a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

k) a közellátást, illetve a közüzemi szolgáltatást végző szervek,

l) az a)-k) pontban meghatározottakon túl a társadalom alapvető szükségleteinek ellátásában nélkülözhetetlen létfontosságú rendszerek üzemeltetői,

m) minden olyan szerv, amely jogszabály alapján védelmi és biztonsági feladat ellátására vagy védelmi és biztonsági kötelezettség teljesítésében való közreműködésre köteles.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt szervek a jogszabályban meghatározott feladataik végrehajtása keretében, működési területükön

a) felkészülnek a jogszabályban meghatározott védelmi és biztonsági feladataik teljesítésére,

b) a védelmi és biztonsági igazgatás szerveivel történő hatékony együttműködés érdekében jogszabályban meghatározottak szerint védelmi és biztonsági igazgatási tisztviselőt jelölnek ki és gondoskodnak a kijelölt védelmi és biztonsági igazgatási tisztviselők jogszabályban meghatározott továbbképzésre történő rendelkezésre állásáról,

c) jogszabályban meghatározottak szerint gondoskodnak személyi állományuk védelmi és biztonsági igazgatási továbbképzéséről,

d) folyamatosan biztosítják a védelmi és biztonsági célú működésük feltételeit, beleértve az ehhez szükséges tervezési és előkészületi tevékenységet is,

e) jogszabály rendelkezése esetén gondoskodnak a lakosság fegyveres összeütközések idején történő védelméről, védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő ellátásáról és a nélkülözhetetlen közüzemi, valamint elektronikus hírközlési szolgáltatások fenntartásáról,

f) jogszabály rendelkezése esetén ellátják a fegyveres összeütközések időszakában végrehajtandó polgári védelmi feladataikat,

g) jogszabályban meghatározottak szerint közreműködnek a lakosság védelmi és biztonsági célú tájékoztatásában, riasztásában,

h) amennyiben arra kötelezettek, teljesítik gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségeiket,

i) közreműködnek az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggésben szükséges intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában,

j) közreműködnek a különleges jogrend idején kiadott rendeletek és intézkedések végrehajtásában,

k) részt vesznek a nemzeti ellenállóképesség erősítését szolgáló, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott feladatok ellátásában.

(3) A civil szervezetek, a vallási közösségek és a karitatív szervezetek – önkéntes alapon – a védelmi és biztonsági igazgatás szervei által koordináltan vehetnek részt a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában.

50. §

A kormányzati igazgatási szerv vezetője felelős a vezetése alá tartozó szerv – és irányító jogkör gyakorlása esetén az irányítása alá tartozó szervek –

a) jogszabályban meghatározott védelmi és biztonsági feladatainak ellátásáért és a feladatok ellátásának ellenőrzéséért,

b) védelmi és biztonsági szervezetekkel, valamint a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervével való hatékony együttműködéséért,
c) védelmi és biztonsági feladataival összefüggő erőforrás és költségvetés tervezési feladatok ellátásáért,
d) védelmi és biztonsági célú adatszolgáltatási kötelezettségeinek teljesítéséért,
e) állományára nézve jogszabályban meghatározottak szerinti védelmi és biztonsági igazgatási továbbképzési követelmények teljesítéséért,
f) a védelmi és biztonsági célú működés feltételeinek, beleértve az ehhez szükséges tervezési és előkészületi tevékenységek ellátásának biztosításáért,
g) által a fegyveres összeütközések időszakában végrehajtandó polgári védelmi feladatok ellátásáért és az erre való felkészüléséért,
h) jogszabályban meghatározott, a lakosság védelmi és biztonsági célú tájékoztatásában, riasztásában való közreműködéséért,
i) gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségeinek teljesítéséért,
j) összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggő feladataira való felkészüléséért és azok végrehajtásáért,
k) különleges jogrendi feladataira való felkészüléséért és azok végrehajtásáért.

VII. Fejezet

A védelmi és biztonsági igazgatás rendszere

21. A védelmi és biztonsági igazgatás működési és szervezetrendszere

51. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatási rendszer rendeltetése
a) az ország és a nemzet védelmében és biztonságának fenntartásában és fejlesztésében érintett valamennyi szerv és szervezet tevékenységének és fejlesztésének összehangolása,
b) az összehangolt védelmi tevékenységre való felkészüléssel összefüggő kormányzati irányítás közvetítése a feladatkörrel érintett szervek felé,
c) a különleges jogrendi működésre való felkészüléssel összefüggő kormányzati irányítás közvetítése a feladatkörrel érintett szervek felé,
d) az ágazatokon átívelő feladatok ellátására való felkészülés és ezek gyakorlásának összehangolása,
e) jogszabályban meghatározottak szerint az egyes ágazatokon átívelő tevékenységek szakmai irányítása, valamint
f) a védelmi és biztonsági célú tevékenységekkel és az ezekre való felkészüléssel összefüggő ellenőrzések végrehajtása.

(2) A védelmi és biztonsági igazgatás rendszerének és működésének részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

22. A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve

52. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szervét a Kormány rendeletben jelöli ki.

(2) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve

a) összehangolja a Magyarország biztonsági és védelmi érdekeivel összefüggő igazgatási feladatokat és azok ellátását,

b) a Kormány irányítói jogkörének érvényesítése érdekében koordinálja az e törvényben meghatározott védelmi és biztonsági tervezés feladatait,

c) nemzeti eseménykezelő központot működtet, amelynek fő feladata az összkormányzati válságkezelés, illetve a különleges jogrendi feladatellátás szakmai koordinációja és összehangolása felkészülési időszakban, valamint védelmi és biztonsági esemény idején,

d) koordinálja az összehangolt védelmi tevékenységre történő összkormányzati felkészülést,

e) előkészíti a védelmi és biztonsági szervezetek, valamint a közigazgatás állományának védelmi és biztonsági célú felkészítésének követelményeit,

f) összehangolja a nemzeti ellenállóképesség előmozdításával és fejlesztésével összefüggő feladatok tervezését és ellátását,

g) kormányrendeletben meghatározottak szerint koordinálja a Kormány válsághelyzeti és különleges jogrendi működéséhez szükséges speciális feltételek kialakítását és fenntartását, továbbá javaslatot tesz az e célra szükséges költségvetési forrásokra,

h) figyelemmel kíséri és feladatkörét érintően támogatja a védelmi és biztonsági érdekek érvényesítését, illetve az ezekkel összefüggő fejlesztéseket segítő valamint a biztonsági és védelmi összefüggésű technológiai, illetve társadalmi kihívások beazonosításához hozzájáruló tudományos kutatásokat,

i) ellenőrzi a védelmi és biztonsági célú feladatellátást és az arra való felkészülést a minisztériumok, a Miniszterelnöki Kormányiroda, kormányzati főhivatalok és központi hivatalok tekintetében,

j) koordinálja a különleges jogrendi felkészülés ágazati feladatainak ellátását, valamint

k) ellátja a jogszabályban részére meghatározott további feladatokat.

23. A védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szervei

53. §

(1) A területi védelmi bizottságok irányítását a Kormány – az ágazati védekezési és felkészülési feladatok irányítását ide nem értve – a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve útján látja el.

(2) A területi védelmi bizottság elnöke a fővárosi, megyei kormánymegbízott, általános elnökhelyettese a fővárosi, megyei kormányhivatal főigazgatója. Szakmai elnökhelyettesek – a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének vezetője egyetértésével – a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének vezetője, honvédelmi feladatok tekintetében a honvédelemért felelős miniszter által kijelölt, a Honvédség tényleges állományának tiszti állománycsoportba tartozó tagja.

(3) A területi védelmi bizottság tagja az elnökön és az elnökhelyetteseken kívül

a) a megyei közgyűlés elnöke – a fővárosban a főpolgármester – vagy az általa helyettesítésre kijelölt személy,

b) a megyei jogú város polgármestere vagy az általa helyettesítésre kijelölt személy,

c) a katonai igazgatás területi szervének vezetője,

d) a bizottság szakmai elnökhelyettese kivételével a bizottság illetékességi területén működő, önálló hatáskörrel rendelkező rendvédelmi szerv illetékes vezetője,

e) az egészségügyi államigazgatási szerv képviselője,

f) az árvízi védekezésért felelős szervezet vezetője,

g) a területi védelmi bizottság titkára.

(4) A területi védelmi bizottság titkárának kinevezésére, valamint a tanácskozási jogú, állandó meghívottak körére és az eseti meghívásra vonatkozó szabályokat kormányrendelet határozza meg. A területi védelmi bizottság elnöke az ülésre tanácskozási joggal más személyeket is meghívhat.

(5) A területi védelmi bizottság szervezeti és működési rendjét – a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve vezetőjének egyetértésével – maga állapítja meg.

(6) A területi védelmi bizottság költségeinek fedezetét a fővárosi, megyei kormányhivatal részére az egyes védelmi és biztonsági feladatokra biztosított költségvetési összegből, céltámogatásból, az illetékességi területhez tartozó településekre háruló védelmi és biztonsági feladatok és a lakosság létszámának arányában meghatározott állami támogatásból kell biztosítani.

(7) A területi védelmi bizottság hatáskörébe utalt hatósági, valamint más döntési jogköröket a bizottság elnöke kiadmányozza. Ha a bizottsági ülés megtartásának feltételei idő hiányában vagy más okból hiányoznak, vagy a bizottság a döntéshozatalban bármely okból akadályoztatott, halaszthatatlan esetben a bizottság elnöke egyszemélyben gyakorolja. A bizottság jogkörében eljáró elnök a szakmailag érintett elnökhelyettes véleményének kikérését követően hozhatja meg a döntését.

(8) A területi védelmi bizottság elnöke az igazgatási feladatait a fővárosi, megyei kormányhivatal közreműködésével látja el. Az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggésben, valamint különleges jogrend idején bevezetett intézkedések végrehajtásából eredő feladatok ellátása érdekében, a szükséges mértékben a fővárosi, megyei kormányhivatal valamennyi kormánytisztviselője és munkavállalója rendkívüli munkavégzésre kötelezhető.

54. §

(1) A területi védelmi bizottság a védelmi és biztonsági tevékenysége keretében

a) irányítja a helyi védelmi bizottságokat,

b) összehangolja a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke és a polgármesterek helyi védelmi bizottságok védelmi és biztonsági igazgatási feladataiban együttműködő szervezetek tevékenységét,

c) a szükséges feltételek fennállása esetén elrendeli a védelmi és biztonsági szervezetek és a

védelmi és biztonsági tevékenységben közreműködő egyéb szervek számára szükséges ingó, ingatlan, szolgáltatás igénybevételét, a területi gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségeket, amelyről gazdasági és anyagi szolgáltatási nyilvántartást vezet, és az elrendelésről értesíti a polgármestert,

d) biztosítja a védelmi és biztonsági igazgatási szervek működésének feltételeit, és irányítja a rendkívüli intézkedésekkel hatáskörébe utalt feladatok végrehajtását,

e) kezdeményezi Kormány, vagy más szerv hatáskörébe tartozó védelmi és biztonsági intézkedések megtételét,

f) halasztást nem tűrő esetben a helyben szokásos módon, átmeneti jelleggel elrendelheti az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges mértékben a veszélyeztetett területekről az állampolgárok kimenekítését, és erről haladéktalanul értesíti a Kormányt,

g) elrendeli az adott helyzetben védekezésért felelős miniszter intézkedése alapján - halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával - a polgári védelmi szervezetek alkalmazását, erről egyidejűleg tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjét,

h) összehangolja a lakosság és az anyagi javak kitelepítését, kimenekítését, befogadását, ellátását, továbbá a helyi védekezés megszervezését,

i) illetékességi területén gondoskodik a védelmi és biztonsági célú vezetési infrastruktúráról, valamint a védelmi és biztonsági igazgatás infokommunikációs rendszerének folyamatos működőképességéről,

j) ideiglenesen magához vonhatja a védekezés irányítását, ha a saját vagy az érintett polgármester helyzetértékelése szerint a katasztrófa elleni védekezés a helyi védelmi bizottság lehetőségét meghaladja, erről haladéktalanul értesíti a Kormányt,

k) folyamatosan értékeli a kialakult helyzetet és a védekezést, minderről jelentést tesz a Kormánynak.

(2) A területi védelmi bizottság a védelmi és biztonsági tevékenységre való felkészülés keretében

a) irányítja a helyi védelmi bizottságok és összehangolja főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke és a polgármesterek védelmi és biztonsági felkészítését,

b) megállapítja a védelmi és biztonsági tevékenységben közreműködő szervek részére a védelmi és biztonsági felkészítés követelményeit és feladatait, összehangolja azok végrehajtását,

c) megszervezi az illetékességi területén található települések, kerületek, valamint a lakosság és a védekezésben érintett szervezetek közötti riasztás, kiértesítés és tájékoztatás, valamint kölcsönös segítségnyújtás rendjét,

d) gondoskodik a közigazgatási szervekkel, a védelmi és biztonsági szervezetekkel, és a civil szervezetekkel, valamint más megyékkel és a fővárossal történő együttműködés, kölcsönös segítségnyújtás feltételeinek és rendjének biztosításáról,

e) felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló területi polgári védelmi szervezetek létrehozásáért, valamint a fővárosi, megyei veszélyelhárítási terv elkészítéséért,

f) illetékességi területén felelős a védelmi és biztonsági tevékenység koordinációjához és irányításához szükséges feltételek biztosításáért,

g) védelmi és biztonsági felkészítés feladatainak gyakorlása és ellenőrzése céljából a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének tájékoztatásával gyakorlatot vezethet a polgármesterek,

valamint a védelmi és biztonsági tevékenységben közreműködő szervek közreműködésével,
h) irányítja a hatáskörébe tartozó katasztrófavédelmi tervező tevékenységet,
i) a fővárosi, megyei védelmi bizottság ülésének napirendjére tűzi a védekezésben részt vevő szervek felkészültségéről szóló beszámolót,
j) az éves feladattervben meghatározza a polgármesterek felkészítésével kapcsolatos feladatokat,
k) egyetértési jogot gyakorol a területi polgári védelmi szervezetek felépítésére, létszámára vonatkozó – a területileg illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv által tett – javaslatokkal kapcsolatosan,
l) a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter részére felterjeszti az illetékességi területén lévő települések polgármestereinek a települések katasztrófavédelmi besorolására vonatkozó javaslatait.

55. §

(1) A helyi védelmi bizottság illetékességi területe a járásokhoz, a fővárosban a fővárosi kerületekhez igazodik.

(2) A helyi védelmi bizottság elnöke a fővárosi, megyei kormányhivatal járási, fővárosi kerületi hivatalának vezetője, szakmai elnökhelyettese a honvédelmi feladatok tekintetében a Honvédség állományából vezényelt katona, a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének vezetője által kijelölt személy.

(3) A helyi védelmi bizottság tagja az elnökön és az elnökhelyetteseken kívül:
a) a bizottság szakmai elnökhelyettese kivételével a bizottság illetékességi területén működő, önálló hatáskörrel rendelkező rendvédelmi szerv illetékes vezetője,
b) a fővárosi, megyei kormányhivatal képviselője,
c) a katonai igazgatási szerv képviselője,
d) az árvízi védekezésért felelős szervezetnek a bizottság illetékességi területe szerinti vezetője,
e) a helyi védelmi bizottság titkára.

(4) A helyi védelmi bizottság titkárának kinevezésére, valamint a tanácskozási jogú, állandó meghívottak körére, és az eseti meghívásra vonatkozó szabályokat kormányrendelet határozza meg.

(5) A helyi védelmi bizottság szervezeti és működési rendjét – az illetékes területi védelmi bizottság elnökének egyetértésével – maga állapítja meg.

(6) A helyi védelmi bizottság költségeinek fedezetét járási, fővárosi kerületi hivatal részére az egyes védelmi és biztonsági feladatokra biztosított költségvetési előirányzatból, céltámogatásból, az illetékességi területhez tartozó településekre háruló védelmi és biztonsági feladatok és a lakosság létszámának arányában meghatározott állami támogatásból kell biztosítani.

(7) A helyi védelmi bizottság elnöke a válságkezelési, valamint a különleges jogrend idején bevezetett intézkedések végrehajtásából eredő feladatokat a járási hivatal közreműködésével látja el. A védelmi és biztonsági feladatok ellátása érdekében, a szükséges mértékben, a járási hivatal

kormánytisztviselője és munkavállalója rendkívüli munkavégzésre kötelezhető.

(8) A helyi védelmi bizottság hatáskörébe utalt hatósági, valamint más döntési jogköröket a bizottság elnöke kiadmányozza. Ha a bizottsági ülés megtartásának feltételei idő hiányában vagy más okból hiányoznak, vagy a bizottság a döntéshozatalban bármely okból akadályoztatott, halaszthatatlan esetben a bizottság elnöke egyszemélyben gyakorolja. A bizottság jogkörében eljáró elnök a szakmailag érintett elnökhelyettessel egyetértésben hozhatja meg a döntését.

56. §

(1) A helyi védelmi bizottság a védelmi és biztonsági tevékenysége keretében

a) működési területén összehangolja a polgármesterek, valamint a védekezésben részt vevő szervek, szervezetek tevékenységét, a főpolgármester és a megyei közgyűlés elnöke kivételével utasíthatja őket a hatáskörükbe tartozó intézkedések megtételére,

b) irányítja és összehangolja a Honvédség hadkiegészítésével összefüggő közigazgatási feladatok végrehajtását,

c) összehangolja az illetékességi területére háruló gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségek teljesítését,

d) közreműködik a különleges jogrendben hozott rendkívüli intézkedésekből adódó feladatok végrehajtásában,

e) szervezi és összehangolja a lakosság védelmével és ellátásával kapcsolatos feladatokat,

f) utasíthatja a védekezés irányítása során a védekezésben részt vevő szervezetek vezetőit a hatáskörükbe tartozó intézkedések megtételére,

g) intézkedik a védekezéshez igénybe vehető állomány és eszközök átcsoportosítására és bevonására.

(2) A helyi védelmi bizottság elnökének az (1) bekezdésben meghatározott irányítási és utasítási jogköre nem terjed ki a főpolgármesterre és a megyei közgyűlés elnökére.

(3) A helyi védelmi bizottság a védelmi és biztonsági tevékenységre való felkészülés keretében

a) irányítja és összehangolja a Honvédség hadkiegészítésével összefüggő közigazgatási feladatok előkészítését,

b) irányítja az illetékességi területe védelmi és biztonsági feladataihoz szükséges tájékoztatási rendszer kialakítását és működését,

c) részt vesz a területi védelmi bizottság által szervezett felkészítéseken, gyakorlatokon,

d) közreműködik az illetékességi területén lévő települések védelmi és biztonsági igazgatási felkészítéseinek, gyakorlatainak előkészítésében és végrehajtásában,

e) nyilvántartást vezet a jogszabályban meghatározott adatokról,

f) a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettséggel összefüggésben gazdasági és anyagi szolgáltatási nyilvántartást vezet, amelyben elősegíti a területi védelmi bizottság elnökének, valamint a helyi védelmi bizottság illetékességi területén a polgármesterek hatáskörébe tartozó igénybevételi jog gyakorlását, koordinálja az igénybevétel helyi szintű végrehajtását.

57. §

Ha a területi, illetve a helyi szintű védekezésben egyidejűleg a védelmi és biztonsági igazgatás több területi szervének együttműködése szükséges, a védekezés közvetlen irányításáért felelős vezetőt illetékességi területén a területi védelmi bizottság elnöke, több megye területét illetően a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve jelöli ki. A kijelölésig az események következményeinek felszámolásában elsődlegesen érintett szerv vezetője végzi a védekezés irányítását.

58. §

(1) A polgármester illetékességi területén ellátja a védelmi és biztonsági tevékenységekkel kapcsolatos, jogszabályban és a helyi védelmi bizottság által számára megállapított, települési szintű feladatokat, irányítja és összehangolja azok végrehajtását.

(2) A polgármester a védelmi és biztonsági tevékenységre való települési szintű felkészülés keretében:

a) felelős a települési lehetőségek figyelembevételével a védekezés feltételeinek a biztosításáért,

b) irányítja a védekezésre való felkészítést, részt vesz a feladatainak ellátása érdekében, a védelmi és biztonsági szervek által szervezett felkészítéseken,

c) gyakorolja az elsőfokú polgári védelmi hatósági jogkört, amit jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe,

d) felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezet megalakításáért,

e) kijelöli a védekezéssel összefüggő feladatokban közreműködő referenseket,

f) gondoskodik az illetékességi területen élő vagy tartózkodó személyek részére a veszélyekről, fenyegetésekről szóló, a magatartási szabályokat is tartalmazó tájékoztatásról,

g) felelős a települési (a fővárosban kerületi) veszélyelhárítási tervek elkészítéséért, valamint a helyi lehetőségek figyelembevételével a védekezés feltételeinek a biztosításáért,

h) irányítja a védekezésre való felkészítést,

i) a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt a területi, települési, kerületi és munkahelyi polgári védelmi szervezetbe kiképzésre és gyakorlatra osztja be,

j) a gazdálkodó szervezetek részére elrendeli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek megalakítását és az alkalmazás feltételeinek biztosítását,

k) biztosítja a lakosság riasztására szolgáló és a közigazgatási területén lévő, rendelkezésre bocsátott technikai berendezések működtetését,

l) részt vesz a feladatainak ellátása érdekében, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által szervezett felkészítéseken.

(3) A főpolgármester és a megyei közgyűlés elnöke szervezi és irányítja a fővárosi és a megyei önkormányzat közfeladataihoz kapcsolódó védelmi és biztonsági tevékenységekkel kapcsolatos felkészülési feladatokat.

59. §

(1) A polgármester a települési szintű védelmi és biztonsági tevékenysége keretében:

a) hatáskörrel rendelkező szerv kiérkezéséig irányítja a települési szintű védelmi és biztonsági tevékenységet,
b) halasztást nem tűrő esetben átmeneti jelleggel elrendeli az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges intézkedéseket, és erről haladéktalanul értesíti a település szerint illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjét és a területi védelmi bizottság elnökét,
c) a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt polgári védelmi szolgálatra kötelezi,
d) szervezi és irányítja a lakosság védelmét, kitelepítését, kimenekítését, befogadását és visszatelepítését, az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggő, továbbá a különleges jogrenddel összefüggésben bevezetett intézkedésekből eredő települési feladatok végrehajtását,
e) a területi védelmi bizottság elnökének rendelkezése alapján – vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával – elrendeli a települési polgári védelmi szervezetek alkalmazását,
f) elrendeli a hatáskörébe utalt gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség teljesítését, amelyről gazdasági és anyagi szolgáltatási nyilvántartást vezet,
g) együttműködik más települések polgármestereivel, a védekezésbe bevont más szervezetekkel,
h) szervezi és irányítja az anyagi javak védelmét, a lakosság létfenntartáshoz szükséges anyagi javakkal történő ellátását.

(2) A főpolgármester és a megyei közgyűlés elnöke szervezi és irányítja a fővárosi és a megyei önkormányzat közfeladataihoz kapcsolódó védelmi és biztonsági tevékenységekkel kapcsolatos feladatok ellátását.

24. A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei

60. §

(1) A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei:
a) védelmi és biztonsági szervezetek,
b) védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő további szervezetek,
c) védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve,
d) védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi igazgatási szervei, valamint
e) a polgármester.

(2) A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei – hatáskörüknek és illetékességüknek megfelelően – együttműködnek egymással az általuk foglalkoztatott kiértesítésével és riasztásával kapcsolatosan, a gazdasági és anyagi szolgáltatások teljesítésének tervezésével, végrehajtásának irányításával, felügyeletével és ellenőrzésével, továbbá a védelemgazdasági adattárral kapcsolatos adatszolgáltatás során.

25. A védelmi és biztonsági adatkezeléssel kapcsolatos nyilvántartások köre

61. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve elektronikus nyilvántartás formájában a 71. § (2) bekezdésében meghatározott feladatai teljesítése céljából kiértesítési és riasztási nyilvántartást

vezet.

(2) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek 25. § (2) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatáshoz a belgazdaságért felelős miniszter védelemgazdasági adattárat vezet.

26. A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei által foglalkoztatott kiértesítésével és a riasztásával kapcsolatos nyilvántartás

62. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve kezeli a védelmi és biztonsági célú felkészülés feladatai teljesítése érdekében a kiértesítés és a riasztás tervezése, gyakorlása és végrehajtása céljából a védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervénél védelmi és biztonsági feladatot ellátó foglalkoztatottak 2. melléklet szerinti adatait.

(2) A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei az (1) bekezdés szerinti foglalkoztatottak 2. melléklet szerinti adataiban bekövetkezett változást 8 napon belül bejelentik a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének. Az adatváltozást a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve 8 napon belül átvezeti.

(3) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a 2. mellékletben meghatározott adatokat a biztonsági feladatot ellátó foglalkoztatottak jogviszonyának megszűnéséig vagy megszüntetéséig kezeli.

(4) A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei a feladatkörükkel összefüggésben az (1) bekezdésben meghatározott cél érdekében a kiértesítéssel és a riasztással kapcsolatos nyilvántartáshoz az adatszolgáltatást a 66. § (3) bekezdése alapján teljesítik.

27. A védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi igazgatási szerveinek gazdasági és anyagi szolgáltatással összefüggő adatnyilvántartása

63. §

(1) A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettséggel összefüggő területi, helyi és települési szintű feladatai teljesítése érdekében, a területi védelmi bizottság elnöke, a helyi védelmi bizottság elnöke és a polgármester hatáskörébe tartozó igénybevételi jog gyakorlásának segítése, a területi, a helyi és a települési szintű gazdasági és anyagi szolgáltatások és a gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezettek körének megállapítása, valamint a gazdasági és anyagi szolgáltatás igénybevételének területi, helyi és települési szintű tervezése és végrehajtásának koordinálása céljából a területi bizottság elnöke, a helyi védelmi bizottság elnöke és a polgármester a 3. melléklet szerinti, valamint kormányrendelet által előírt ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki, technikai adatokról nyilvántartást vezet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba betekintésre jogosult

a) a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter,
b) a honvédelemért felelős miniszter,
c) a védelemgazdaság központi tervező szerve,
d) a Honvédség parancsnoka,
e) a Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve, valamint
f) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve.

(3) Az (1) bekezdés szerint nyilvántartott adatok a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség teljesítésére kötelezés időtartama alatt kezelhetők.

(4) A gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezett a bejelentett adatok változásáról, szolgáltatási tevékenységének a megszűnéséről vagy megszüntetéséről 8 napon belül, a változási adatok megküldésével értesíti a területi védelmi bizottság elnökét.

28. Adatszolgáltatás a gazdasági és anyagi szolgáltatással összefüggő adatok nyilvántartásához

64. §

(1) A területi, helyi és települési feladatainak végrehajtása érdekében a gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezett ingatlan, szolgáltatás, technikai eszköz tulajdonosa, birtokosa, az azzal rendelkezni jogosult, valamint a szolgáltatást nyújtó a gazdasági és anyagi szolgáltatás igénybevételének tervezése és végrehajtásának koordinálása céljából, a területi védelmi bizottság elnökének, a helyi védelmi bizottság elnökének vagy a polgármesternek a megkeresése alapján adatszolgáltatást teljesít a 3. mellékletben meghatározott, valamint kormányrendelet által előírt ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki, technikai adatok körében.

(2) Az adatszolgáltatás során – hadiállapot és szükségállapot idején kívül – a szolgáltatásra kötelezett nem kötelezhető olyan, az üzletvitelével kapcsolatos adat szolgáltatására, amely nem függ össze a szolgáltatás teljesítésével. Nem kötelezhető különösen:
a) a vállalkozás gazdaságossági mutatóira vonatkozó,
b) a hitel- és tőkekapcsolatokra vonatkozó,
c) az adózással összefüggő pénzügyi mutatókra vonatkozó,
d) a jogvédelem alá eső szellemi alkotásokra és vagyoni értéket képviselő know-how-ra vonatkozó,
e) a szerződéssel lekötött kapacitásokra vonatkozó és
f) a kártalanítással össze nem függő bér- és társadalombiztosítási
adat szolgáltatására.

29. A védelemgazdasági alapterv összeállításával kapcsolatos adatszolgáltatás

65. §

(1) A védelemgazdasági tervezéshez a 25. § (2) bekezdése szerinti védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek a 4. melléklet szerinti adatkörben adatszolgáltatást teljesítenek.

(2) A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei a közölt adatokat – a tervezési rendnek megfelelően – központi, ágazati és területi szinten gyűjti be. A közölt adatokat csak a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével kapcsolatos célokra lehet felhasználni.

(3) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek az adatszolgáltatást a nemzetgazdaság védelmi felkészítése és mozgósítása feladatai végrehajtásának szabályozásáról szóló jogszabályban meghatározott tervezési adatlapok kitöltésével és a védelmi és biztonsági célú adatkezelés szerve részére történő visszaküldésével teljesítik a szerv által megadott határidőig.

(4) A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szervei a gazdaságfelkészítési tervezés információs hátterének biztosításához a nemzetgazdasági folyamatokat leíró igazgatási célú adatbázisok aktuális adatállományából, valamint a hivatalos statisztikai adatokra vonatkozóan eseti jelleggel, adatszolgáltatást kérhetnek.

(5) A 4. melléklet szerinti adatok a kötelezés időtartama alatt kezelhetők.

30. A védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének adatkezelése

66. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a védelmi és biztonsági igazgatás állami szerveinek összehangolt feladatellátásának megszervezése, valamint az eseti operatív döntések megalapozása céljából, kizárólag az e célok elérése érdekében az 52. § (2) bekezdésében, az 53. § (1) bekezdésében, valamint a 71. § (2) bekezdésében meghatározott feladatokkal összefüggő, valamint a (2) bekezdés szerinti adatokat kezeli.

(2) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a védelmi és biztonsági esemény megelőzése, megismerése, felderítése és kiterjedésének megakadályozása érdekében, valamint az összehangolt védelmi tevékenység elrendelése esetén az állami szervek összehangolt feladatellátása céljából, kizárólag az e célok elérése érdekében elengedhetetlenül szükséges – az adattakarékosság elvét is figyelembe vevő – mértékben kezeli

a) a védelmi és biztonsági eseménnyel, valamint a 74. § szerinti körülménnyel érintett személyek,

b) az a) pontban meghatározott személyekkel kapcsolatban álló vagy kapcsolatba került személyek, valamint

c) a tevékenysége révén egyébként tudomására jutott személyek

adatkezelési céllal közvetlenül összefüggő személyes adatait.

(3) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve az érintett azonosítását lehetővé tevő személyes adatot kizárólag a (4) és (5) bekezdésben meghatározott módon akkor ismerhet meg és akkor kezelhet, ha az a védelmi és biztonsági esemény megelőzése, megismerése, felderítése és megakadályozása érdekében, valamint az összehangolt védelmi tevékenység elrendelése esetén valamely halaszthatatlan intézkedés megtételéhez elengedhetetlenül szükséges, és egyúttal megalapozottan feltehető, hogy

a) az intézkedés az érintett azonosítását lehetővé tevő személyes adat személyazonosításra

alkalmatlanná tétele, álnevesítése vagy más – az érintett azonosítását nem igénylő – adat megismerése útján nem volna megtehető, vagy

b) az intézkedés az a) pont szerinti módon való megtétele az intézkedés sikeressége szempontjából aránytalan nehézséggel vagy sérelemmel járna.

(4) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a (3) bekezdés szerint megismert, az érintett azonosítását lehetővé tevő egészségügyi adatnak nem minősülő adatot - ha jogszabály vagy az EU kötelező jogi aktusa másként nem rendelkezik - kizárólag a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, annak munkaszervezete tevékenységében az intézkedés megtétele érdekében közvetlenül részt vevő személy ismerheti meg, egyebekben az ilyen adatot más, az intézkedésben közvetlenül részt vevő személy számára csak az adat személyazonosításra alkalmatlanná tételét vagy álnevesítését követően lehet megismerhetővé tenni.

(5) A (2) bekezdés szerint megismert, az érintett azonosítását lehetővé tevő egészségügyi adatot – ha jogszabály vagy az EU kötelező jogi aktusa másként nem rendelkezik – kizárólag a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, annak munkaszervezete tevékenységében az intézkedés megtétele érdekében közvetlenül részt vevő orvos ismerheti meg, egyebekben az ilyen adatot más, az intézkedésben közvetlenül részt vevő személy számára csak az adat személyazonosításra alkalmatlanná tételét vagy álnevesítését követően lehet megismerhetővé tenni.

67. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a védelmi és biztonsági célú adatot

a) az érintettnek az e törvényben előírt kötelező adatszolgáltatása alapján,

b) adatkezelést végző szerv adatszolgáltatása alapján vagy

c) közvetlen elektronikus adatkapcsolat útján megvalósuló adatszolgáltatás alapján,

a védelmi és biztonsági feladat ellátásához feltétlenül szükséges időtartamig kezeli, amelynek szükségességét háromévente felülvizsgálja.

(2) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve az (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a védelmi és biztonsági célú adatokat

a) a védelmi és biztonsági szervezetek 48. §-ban meghatározott feladataival összefüggő,

b) az a) pontba nem tartozó, honvédelmi törvényben meghatározott honvédelmi szervezetek a törvényben előírt védelmi és biztonsági igazgatási tevékenységgel összefüggő,

c) a területi és helyi védelmi bizottságok 54. §, 56. § szerinti feladataival összefüggő,

d) a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv, e tevékenységgel összefüggő,

e) a 49. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervezetek 49. § (2) bekezdésében meghatározott feladataival kapcsolatos

adatszolgáltatása alapján kezeli.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok és a terrorizmust elhárító szerv által kezelt adatok tekintetében az adatszolgáltatást az érintett főigazgató nemzetbiztonsági érdekből megtagadhatja.

(4) A közvetlen elektronikus adatkapcsolat útján együttműködő szerv adatkezelési rendszere elérését biztosító felülete kiépítésének és működtetésének költségét az adatot szolgáltató szerv viseli, az azon keresztül történő adatelérést a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének térítésmentesen biztosítja.

(5) A közvetlen elektronikus adatkapcsolatot olyan módon kell megvalósítani, hogy
a) a védelmi és biztonsági célú adat elérését tegye lehetővé,
b) annak jogszerűsége, célhoz kötöttsége, továbbá az adathoz hozzáférő személy egyéni felelőssége megállapítható legyen,
c) ne veszélyeztesse az adatot szolgáltató szerv hatékony működését.

(6) A jelen alcím alkalmazásában közvetlen elektronikus adatkapcsolat a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve által meghatározott műszaki követelményeknek megfelelő számítástechnikai alkalmazás, amely az együttműködő szerv által kiépített felületen keresztül lehetővé teszi az e törvényben meghatározottak szerinti dokumentált adatátadást.

(7) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve automatizált adatkezelési rendszerében – naplórendszerében – a meghatározottak szerint rögzíti a nyilvántartásban végzett adatkezelési művelettel összefüggő alábbi információkat:
a) az adatkezelési művelettel érintett személyes adatok körének meghatározását,
b) az adatkezelési művelet célját és indokát,
c) az adatkezelési művelet elvégzésének pontos időpontját,
d) az adatkezelési műveletet végrehajtó személy megjelölését,
e) a személyes adatok továbbítása esetén az adattovábbítás címzettjét.

(8) Az elektronikus naplóban rögzített adatok kizárólag az adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése, az adatbiztonsági követelmények érvényesítése, továbbá büntetőeljárás lefolytatása céljából ismerhetőek meg és használhatóak fel.

(9) Az elektronikus naplóhoz a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság), továbbá a (8) bekezdésben meghatározott célból jogszabályban meghatározott tevékenységet folytató személy és szervezet részére – azok erre irányuló kérelmére – az adatkezelő és az adatfeldolgozó hozzáférést biztosít, abból részükre adatot továbbít.

(10) Az adatkezelői és az adatfeldolgozói nyilvántartásban, valamint az elektronikus naplóban rögzített adatokat a kezelt adat törlését követő tíz évig kell megőrizni.

31. A védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének adatigénylése

68. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a védelmi és biztonsági eseményt megalapozó körülmény megelőzése, megismerése, felderítése és kiterjedésének megakadályozása, valamint az állami szervek összehangolt feladatellátásának megszervezése céljából, kizárólag az e cél elérése érdekében elengedhetetlenül szükséges – az adattakarékosság elvét is figyelembe vevő –

mértékben, az e §-ban meghatározott feltételekkel – a 66. § (2) bekezdés c) pontja szerint adatszolgáltatást kérhet bármely szervtől, jogi személytől vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettől, amely ezen adatszolgáltatásnak köteles haladéktalanul, ingyenesen eleget tenni.

(2) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatási kérelem megküldését megelőzően a Hatóságot megkeresi az adatszolgáltatási kérelemmel összefüggő – különösen az adatkezelés jogszerűségével, terjedelmével, módjával kapcsolatos – előzetes véleménye megismerése érdekében.

(3) A (2) bekezdés szerinti, a Hatóság véleménye megismerésére irányuló megkeresésben a Hatóságot tájékoztatni kell

a) a tervezett adatszolgáltatás céljáról,

b) a tervezett adatszolgáltatás tárgyát képező adatokról és adatkörökről, az érintett személyes adatok kategóriáról, illetve az adatkezelés tervezett terjedelméről,

c) a tervezett adatszolgáltatás érdekében a megkeresendő adatkezelőkről,

d) a tervezett adatszolgáltatással érintett természetes személyek számáról, az adatszolgáltatás nyomán megvalósuló adatkezelés tervezett időtartamáról, valamint

e) a tervezett adatszolgáltatással érintett természetes személyek alapvető jogai érvényesülését biztosító garanciákról, valamint az adatkezelés során vagy a tervezett adatkezelés későbbi szakaszában esetlegesen alkalmazható további garanciák biztosítása – így különösen az adatok álnevesítése vagy személyazonosításra alkalmatlanná tétele – lehetőségéről.

(4) Az (2) és (3) bekezdés szerinti kérelem nyomán a Hatóság haladéktalanul, de legkésőbb három napon belül a tervezett adatszolgáltatási kérelemre vonatkozó írásos véleményét a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének megküldi. A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a Hatóság véleményében rögzített megállapításokat haladéktalanul megvizsgálja és szükség esetén intézkedik az adatszolgáltatási kérelem felülvizsgálatáról.

(5) Ha a (2) bekezdés b) pontja szerinti adatszolgáltatási kérelemhez szükséges vélemény megismerése az adatszolgáltatás céljául megjelölt intézkedés megtétele szempontjából olyan nagyfokú késedelemmel járna, amely az adatkéréssel elérni kívánt cél elérését jelentősen veszélyeztetné vagy ellehetetlenítené, a 67. § (2) bekezdése szerinti adatszolgáltatási kérelem a Hatóság előzetes véleményének megismerése nélkül is előterjeszthető. E körülményről, az adatszolgáltatási kérelem (3) bekezdés szerinti tartalmáról, valamint a véleménykérés előzetes megismerése mellőzésének indokairól az adatszolgáltatási kérelem megküldésével egyidejűleg a Hatóságot is értesíteni kell.

(6) A Hatóság az (5) bekezdés alkalmazása esetén is jogosult az adatszolgáltatási kérelemmel összefüggő véleményét a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve részére – utólagosan – megküldeni. A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a Hatóság utólagos véleményében rögzített megállapításokat haladéktalanul megvizsgálja és

a) szükség esetén intézkedik az adatszolgáltatási kérelem felülvizsgálatáról, vagy

b) ha az adatszolgáltatásra a kérelem nyomán már sor került, az adatszolgáltatási kérelem nyomán

megismert személyes adatok kezelésének szükségességét felülvizsgálja azzal, hogy e felülvizsgálat körülményeit és eredményét dokumentálja, illetve e dokumentációt a különleges jogrend megszűnését követő tíz évig megőrzi és azt Hatóság kérésére a Hatóság rendelkezésére bocsátja.

32. A védelmi és biztonsági igazgatás rendszerével összefüggő adat- és információáramlás sajátos szabályai

69. §

(1) A védelmi és biztonsági feladatok ellátása körében a jogszabályban e feladatok ellátására kijelölt szervek vezetői felelősek a védelmi és biztonsági célú feladatellátással összefüggő információk védelméért.

(2) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásával összefüggő nemzeti, NATO, EU, külföldi minősített adatok, továbbá a kormányzati döntés előkészítéshez, illetve a honvédelmi törvényben meghatározottakhoz kapcsolódó nem nyilvános adatok fokozott védelme érdekében

a) a védelmi és biztonsági szervezeteknél,

b) a minisztériumoknál,

c) a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervénél,

d) az 1. mellékletben meghatározott védelmi és biztonsági feladatokat ellátó szerveknél, valamint

e) a Kormány által rendeletben meghatározott kormányzati igazgatási szerveknél

biztosítani kell azokat a feltételeket, amelyek a jelen bekezdésben meghatározott adatok biztonságos kezeléséhez szükségesek.

(3) A (2) bekezdés vonatkozásában biztosítani kell azokat a technikai feltételeket, amelyek

a) nemzeti minősített adat kezelésére és elektronikus továbbítására,

b) NATO, EU és minősített adatok kölcsönös védelmére irányuló kétoldalú megállapodás szerinti külföldi minősített adat kezelésére és elektronikus továbbítására, valamint

c) nemzeti és NATO minősített adat együttes kezelésére és elektronikus továbbítására

alkalmas.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott szervek tekintetében a Kormány – a minősített adatok védelmének elsődlegessége mellett – meghatározza azon vezetők körét, akik tekintetében az érintett szervek kötelesek a személyhez kötött, védett kommunikációs feltételek biztosítására.

(5) A (4) bekezdés szerinti személyhez kötött, védett kommunikációs feltételek kialakítása tekintetében biztosítani kell, hogy

a) a (2) bekezdés szerinti szervek vezetői számára rendelkezésre álljon egy minden fél számára elérhető védett kommunikációs platform,

b) az a) pont alá nem tartozó személyek tekintetében olyan technikai megoldások kerüljenek alkalmazásra, amelyek lehetővé teszik az információk védelmének hálózatos érvényesítését és e körben különösen a honvédelmi és a polgári információk elkülönítését.

VIII. Fejezet

Védelmi és biztonsági bírság

70. §

(1) A fővárosi és a megyei kormányhivatal (a továbbiakban együtt: kormányhivatal) – ha törvény súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazását nem rendeli – védelmi és biztonsági bírságot szab ki,

a) ha az e törvényben meghatározott polgári védelmi, valamint gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség teljesítésére kötelezett a kötelezettségnek nem vagy nem megfelelően tesz eleget,

b) ha a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével összefüggő kötelezettség teljesítésére kötelezett a kötelezettségének nem tesz eleget, valamint

c) ha valaki az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggésben e törvény alapján bevezetett szabályokat megszegi.

(2) A kormányhivatal a védelmi és biztonsági bírság kiszabásával kapcsolatos eljárást a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, a területi védelmi bizottság elnöke, elnökhelyettese, a helyi védelmi bizottság elnök, a polgármester, valamint az e törvény alapján védelmi és biztonsági igazgatási feladatokat ellátó ágazati igazgatási szervek vezetője kezdeményezése alapján folytatja le.

(3) A védelmi és biztonsági bírság kiszabására irányuló eljárás a (2) bekezdés alapján kezdeményezésre jogosult indítványára a kormányhivatalhoz történt megérkezésétől számított negyvenöt napon belül, de legkésőbb a jogsértés bekövetkezését követő egy éven belül indítható meg.

IX. Fejezet

A védelmi és biztonsági célú riasztás rendszere

33. A védelmi és biztonsági célú riasztási rendszer rendeltetése és tagozódása

71. §

(1) A védelmi és biztonsági szervezetek, valamint a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szerveknek, szervezeteknek a védelmi és biztonsági eseményekre való rugalmas, összehangolt és hatékony reagálása érdekében védelmi és biztonsági célú riasztási rendszer működik.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott riasztási rendszer működtetését a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve koordinálja.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott riasztási rendszer

a) állami és

b) lakossági

riasztási és tájékoztatási eljárásrendekre tagozódik.

X. Fejezet

Védelmi és biztonsági célú ellenőrzések és gyakorlatok

34. A védelmi és biztonsági feladatok ellátásával összefüggő kötelezettségek ellenőrzése

72. §

(1) A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve ellenőrzi az e törvényben és a kapcsolódó jogszabályokban meghatározott védelmi és biztonsági feladatok ellátásából fakadó kötelezettségek teljesítését a minisztériumok, a Miniszterelnöki Kormányiroda, a kormányzati főhivatalok, központi hivatalok és a nemzetbiztonsági szolgálatok körében.

(2) Az ellenőrzés magában foglalja a védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggésben különösen
a) a tervezés,
b) a szervezés,
c) a képzés és kiképzés,
d) a felkészülés, valamint
e) a feladat végrehajtás
hatékonyságára, eredményességére, kormányzati összehangolás keretében meghatározottaknak való megfelelésére irányuló tárgyilagos, tényfeltáró, következtetéseket levonó és javaslatokat megfogalmazó ellenőrzési tevékenységeket.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok ellenőrzését a nemzetbiztonsági érdek elsődlegességével kell végrehajtani, amelynek során a nemzetbiztonsági tevékenység nem vizsgálható.

(4) A védelmi és biztonsági célú ellenőrzés részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

35. A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő állami szervek gyakorlatainak közös szabályai

73. §

(1) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő állami szervek – a katonai gyakorlatokat ide nem értve – felkészítések, gyakorlások és gyakorlatok (a továbbiakban együtt: gyakorlatok) keretében készülnek fel a védelmi és biztonsági feladatok ellátására.

(2) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő állami szervek széles körét érintő, összkormányzati jellegű, kötelező gyakorlatokat a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve által előterjesztett éves ütemezés szerint a Kormány rendeli el, amely nem érinti az ágazatok által szervezett gyakorlatokat.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kötelező gyakorlatok lehetnek
a) több védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervet, továbbá azok központi és területi szintű szerveit érintő, vagy

b) egyes védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szerveket vagy több szervet, de csak a központi vagy csak a területi szinten érintő gyakorlatok.

(4) A (2) bekezdés szerinti gyakorlatok végrehajtását a Kormány által jóváhagyott ütemezés szerint a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve értékeli, amiről évenként beszámol a Kormánynak.

(5) A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő állami szervek vezetői, valamint azok irányítói a szervezetük, valamint az irányításuk alá tartozó szervek tekintetében gyakorlatokat rendelhetnek el (a továbbiakban: ágazati gyakorlatok), amelyekbe megállapodás alapján más védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervet, szervezetet is bevonhatnak. Az ágazati gyakorlatot elrendelő szervezet a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervét előzetesen tájékoztatja a tervezett gyakorlatról.

(6) A védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő gyakorlatok során jogszabály eltérő rendelkezésének a hiányában

a) a fegyver és éles lőszer, valamint robbanószer, elektronikus hadviselésre rendszeresített eszköz használatával járó feladatok csak az erre törvényben feljogosított szervek lőterein, gyakorlóterein, illetve gyakorló eszközein, vagy erre szolgáló helyszínein valósíthatók meg,

b) a fegyverviseléssel, valamint jogszabályban meghatározott pirotechnikai eszközök és elektronikus hadviselésre rendszeresített eszközök alkalmazásával járó feladatok ellátása közterületen is elrendelhető az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv előzetes értesítése és az általa meghatározott intézkedések foganatosítása, továbbá a lakosság előzetes tájékoztatása mellett,

c) a védelmi és biztonsági szervezetek ügyeleti és készenléti szolgálatait érintő gyakorlatok során korlátozható e szolgálatok lakossági hozzáférése,

d) közigazgatási szervet érintő gyakorlat esetén a lakosság előzetes tájékoztatása mellett az ügyfélfogadás korlátozható, vagy a gyakorlat idejére felfüggeszthető, amely nem eredményezheti az ügyfél jelentős érdekének sérelmét,

e) közcélú szolgáltatást érintő gyakorlat esetén a lakosság előzetes és a gyakorlat eseményei során is folyamatos tájékoztatása mellett a szolgáltatás korlátozható,

f) a gyakorlattal érintett közterületek és közlekedési útvonalak forgalma az erre törvényben felhatalmazott szervek által korlátozható, valamint

g) a gyakorlattal érintett elektronikus hírközlő hálózatok használata, illetve az elektronikus adatok és információs társadalommal összefüggő szolgáltatások hozzáférése az erre törvényben felhatalmazott szervek által korlátozható.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott korlátozások nem veszélyeztethetik a közrend, a közbiztonság, továbbá az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében szükséges ügyeleti, ügyfélfogadási, továbbá közszolgáltatási ellátások folytonosságát.

(8) A (2) bekezdésben meghatározott védelmi és biztonsági feladatellátással érintett szervek gyakorlataira vonatkozó szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg. A (2) bekezdés hatálya

alá nem tartozó gyakorlatokra nézve ágazati jogszabály – az e törvényben meghatározottakra figyelemmel – további szabályokat határozhat meg.

HARMADIK RÉSZ
Az összehangolt védelmi tevékenység és a válságkezeléssel összefüggő szövetségesi feladatok

XI. Fejezet

Az összehangolt védelmi tevékenység

36. Az összehangolt védelmi tevékenység keretei

74. §

(1) A Kormány súlyos vagy elhúzódó védelmi és biztonsági esemény esetén rendeletben dönthet az összehangolt védelmi tevékenység elrendeléséről, ha annak kezelése több védelmi és biztonsági szervezet, illetve közigazgatási szerv hatáskörét együttesen érinti, valamint az e törvényben az összehangolt védelmi tevékenység esetére meghatározott vagy a NATO Válságreagálási Rendszerében meghatározott intézkedések alkalmazását teszi szükségessé.

(2) A Kormány az összehangolt védelmi tevékenység elrendeléséről és az irányítása alá tartozó állami szervek ezzel összefüggő konkrét együttműködésének részletes szabályairól rendeletben dönt. A Kormány rendeletével – az összehangolt védelmi tevékenység ellátása érdekében – az irányítása alatt álló központi államigazgatási szervek tekintetében a feladat- és hatáskörök ellátására ideiglenesen egyedi hatásköri és illetékességi szabályokat állapíthat meg, amely nem veszélyeztetheti az érintett központi államigazgatási szerv Alaptörvényben vagy törvényben rögzített alapfeladatainak ellátását, továbbá nem veszélyeztetheti a közfeladat megfelelő, hatékony és szakszerű ellátását.

(3) Az összehangolt védelmi tevékenység elrendeléséről, annak okairól és a Kormány által az összehangolt védelmi tevékenység foganatosításával összefüggésben tervezett főbb döntésekről a Kormány köteles tájékoztatni a köztársasági elnököt és az Országgyűlés tárgykör szerint hatáskörrel rendelkező bizottságát.

(4) Az összehangolt védelmi tevékenység elrendeléséről a lakosságot – a nemzetbiztonsági érdek védelmének elsőbbségével – kormányrendeletben meghatározottak szerint azonnali hatállyal tájékoztatni kell és gondoskodni kell a lakosságtájékoztatás folyamatosságáról.

37. Az összehangolt védelmi tevékenység irányítása és a részt vevő szervek feladatai

75. §

(1) Az összehangolt védelmi tevékenységgel kapcsolatos
a) döntés-előkészítést,
b) kormányzati kommunikációs feladatokat,
c) műveletek irányítását, valamint

d) a Kormány által bevezetett intézkedések végrehajtását

a Kormány kijelölt tagja – a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének együttműködésével – hangolja össze a Kormány által meghatározott szempontokra figyelemmel.

(2) A Kormány (1) bekezdés szerint kijelölt tagja javaslatot tehet a Kormánynak – illetve a Kormány feladat- és hatáskörrel rendelkező tagjának –

a) az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggő intézkedések elrendelésére,

b) a NATO Válságreagálási Rendszerébe tartozó intézkedések bevezetésére,

c) törvényben meghatározott válsághelyzeti intézkedés elrendelésére, valamint

d) az összehangolt védelmi tevékenységhez szükséges további védelmi és biztonsági erők bevonására.

(3) A Kormány (1) bekezdés szerint kijelölt tagja köteles a Kormánynak azonnal jelenteni, ha úgy értékeli, hogy az összehangolt védelmi tevékenység elrendelésére okot adó körülmények hatékony kezeléséhez különleges jogrend kihirdetése lenne indokolt.

38. Az összehangolt védelmi tevékenység keretében bevezethető intézkedések

76. §

(1) A Kormány rendeletben az összehangolt védelmi tevékenység elrendelése esetén elrendelheti

a) egyes útvonalakon a közlekedés időszakos korlátozását,

b) az államhatár rendjének fokozott ellenőrzését,

c) az államhatáron történő átlépés fokozott ellenőrzését, illetve időszakos korlátozását,

d) az ország egyes területeit érintő személyforgalom és szállítási tevékenység korlátozását,

e) egyes – az összehangolt védelmi tevékenység elrendelésére okot adó esemény jellegével összefüggő – intézmény, létesítmény, rendezvény látogatásának és szervezésének korlátozását,

f) a kijelölt közterületek és intézmények biztonságának fokozását szolgáló megközelítés-korlátozási, ellenőrzési és védelmi rendszabályok alkalmazását,

g) az összehangolt védelmi tevékenység elrendelésére okot adó eseményekhez kapcsolódó, különösen veszélyes személyek elfogása tekintetében a védelmi és biztonsági szervek erre kijelölt erőinek közös igénybevételét,

h) a köznevelésre, felsőoktatásra, szakképzésre és felnőttképzésre vonatkozó kiegészítő szabályok alkalmazását,

i) az a-h) pontban nem szereplő egyéb, törvényben meghatározott, az összehangolt védelmi tevékenységet megalapozó esemény kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával közvetlenül összefüggő – alapjogot nem korlátozó – intézkedés bevezetését.

(2) A Kormány az (1) bekezdésben meghatározott hatáskörében kizárólag

a) az összehangolt védelmi tevékenység ellátásával közvetlenül összefüggő, és

b) az összehangolt védelmi tevékenység ellátásához elengedhetetlenül szükséges mértékű, az összehangolt védelmi tevékenységet megalapozó esemény kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával arányos

intézkedéseket hozhat meg.

(3) A Kormány az (1) bekezdés szerinti intézkedések ellensúlyozására köteles minden lehetséges intézkedést megtenni a lakosság ellátása és az esetleges károk enyhítése érdekében.

(4) A Kormány az (1) bekezdés szerinti intézkedéseket az elrendelésre okot adó körülményekhez igazodó módon, az ország meghatározott földrajzi területére, meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra vezetheti be. A bevezetett intézkedések hatályát a Kormány szükség szerinti alkalommal három hónappal meghosszabbíthatja, a meghosszabbítás okairól azonban köteles a köztársasági elnököt és az Országgyűlés tárgykör szerint hatáskörrel rendelkező bizottságát tájékoztatni.

(5) Az (1) bekezdés szerinti intézkedések tekintetében a Kormány elrendelheti a Honvédség közreműködését a kapcsolódó rendőrségi feladatok ellátásában, törvényben meghatározott részletes szabályok szerint.

XII. Fejezet

A NATO Válságreagálási Rendszerével és az EU válságkezelés feladataival összefüggő hazai szabályok

39. A NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer alkalmazásának, és az EU válságkezelésben való nemzeti részvétel alapvető szabályai

77. §

(1) A NATO Válságreagálási Rendszerrel összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer keretében hozott döntések részeként az állami szervek által foganatosítandó intézkedések vezethetők be.

(2) A NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer intézkedéseit kell alkalmazni:

a) ha a NATO kezdeményezte a tagállamoknál a válságreagálási intézkedések bevezetését;

b) ha a NATO válságreagálási intézkedései szövetségi szintű bevezetésének Magyarország általi kezdeményezése, illetve szövetséges fegyveres erők magyarországi alkalmazása vagy más szövetségi válságreagáló képesség magyarországi igénybe vétele szükséges és a kialakult vagy fenyegető válsághelyzet szerinti nemzeti intézkedés bevezetésére jogosult szerv így dönt;

c) a NATO Válságreagálási Rendszert alkalmazó nemzetközi vagy nemzeti gyakorlatok során, továbbá az erre való felkészülés során vagy

d) sajátos nemzeti érdekből, a NATO Válságreagálási Rendszertől függetlenül a Kormány ilyen döntése esetén.

(3) Ha a NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszerben meghatározott intézkedések alkalmazása jogkorlátozást tesz szükségessé, arról a lakosságot az elrendeléssel egyidejűleg tájékoztatni kell.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a bevezetett intézkedések foganatosítása során a védelmi és biztonsági szervezetek az e törvényben és a feladataikat meghatározó törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására jogosultak.

(5) A (3) és (4) bekezdés szerinti intézkedések csak a bevezetésre okot adó védelmi és biztonsági érdek érvényesítéséhez szükséges mértékű jogkorlátozással párosulhatnak.

(6) Az EU válságkezelés megosztott hatáskör alapján működő intézményeihez és mechanizmusaihoz tartozó riasztási, értesítési és tájékoztatási feladatokat a védelmi és biztonsági szervezetek az uniós jognak megfelelően hajtják végre.

(7) Az EU válságkezeléshez kapcsolódó, nemzeti hatáskörbe tartozó döntések előkészítésében és meghozatalában, valamint e döntésekből származó feladatok végrehajtásában a nemzeti jog eljárásrendjeit kell alkalmazni.

40. A NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer alkalmazásával, valamint az EU válságkezelésben való nemzeti részvétellel összefüggő állami feladatok

78. §

(1) A NATO Válságreagálási Rendszerének alkalmazásával összefüggő
a) felkészülési,
b) együttműködési,
c) tájékoztatási, valamint
d) végrehajtási
feladatokat az állami szervek a Kormány rendeletében meghatározottak szerint hajtják végre.

(2) A NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer intézkedéseinek alkalmazása érdekében egyes állami szervek működése, ügyfélfogadása a védelmi és biztonsági érdek érvényesítéséhez szükséges mértékben korlátozható.

(3) A NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer működtetésével kapcsolatos állami feladatok ellátására való felkészülést, valamint azok végrehajtását a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve koordinálja.

(4) A Kormány a NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer működtetését támogató infrastruktúrát alakít ki és működtet.

(5) A NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer alkalmazásával összefüggő további szabályokat és feladatokat a Kormány rendeletben határozza meg.

(6) Az EU válságkezelés nemzeti feladataival összefüggő alapvető szabályokat, Magyarország képviseletének rendjét az EU szervezeteinek döntés-előkészítési, vagy döntéshozatali szerveiben,

valamint az EU egyes szervezeteivel történő kapcsolattartás és információcsere rendjét a Kormány rendeletben határozza meg.

NEGYEDIK RÉSZ
A különleges jogrendi felkészülésre és működésre irányadó szabályok, valamint a bevezethető rendkívüli intézkedések köre

XIII. Fejezet

A különleges jogrendi felkészülés és működés általános szabályai

41. A különleges jogrendi felkészülés keretei

79. §

A Kormány a hadiállapot vagy a szükségállapot kihirdetésének kezdeményezésére, illetve a veszélyhelyzet kihirdetésére irányuló kormányülés megkezdése előtt elrendelheti

a) a védelmi és biztonsági szervezetek,

b) a védelmi és biztonsági igazgatás,

c) a jogszabályban különleges jogrendi feladatok ellátására kijelölt kormányzati igazgatási szervek

fokozott készenlétét, illetve intézkedhet az ehhez szüksége mértékben a rendkívüli munkavégzés azonnali elrendelésére.

42. A különleges jogrendi működés

80. §

(1) A Kormány

a) a hadiállapot vagy a szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően,

b) hadiállapot idején,

c) szükségállapot idején,

d) veszélyhelyzet idején

az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(2) A Kormány az (1) bekezdés szerinti hatáskörét

a) a személyes szabadsággal és az életkörülményekkel összefüggő,

b) a gazdaság- és ellátásbiztonsággal összefüggő,

c) a közösségeket érintő biztonsági célú korlátozásokkal és a lakosság tájékoztatásával összefüggő,

d) az állami és önkormányzati működéssel összefüggő,

e) a törvényes rend, a közrend és a közbiztonság megóvásával vagy helyreállításával összefüggő,

f) az országvédelemmel és országmozgósítással összefüggő,

g) az a)-f) pontban nem szereplő egyéb, a hadiállapotot, a szükségállapotot, a veszélyhelyzetet kiváltó esemény megelőzésével, kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával közvetlenül összefüggő

szabályozási tárgykörökben gyakorolhatja.

(3) A Kormány az (1) bekezdés szerinti hatáskörét – a hadiállapotot, a szükségállapotot, a veszélyhelyzetet kiváltó eseményhez igazodó szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan – a hadiállapotot, a szükségállapotot, a veszélyhelyzetet kiváltó esemény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja.

(4) A Kormány az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben az (1) bekezdés szerinti hatáskörét – a (3) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül – kizárólag olyan intézkedések bevezetésével összefüggésben gyakorolhatja, amelyek az azonnali reagálás érdekében, a kezelendő fenyegetéshez igazodó mértékben szükségesek és arányosak.

(5) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

81. §

(1) Különleges jogrendben a 80. § (3) bekezdése szerinti célok érdekében az alapvető jogok korlátozására kizárólag a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodó feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor.

(2) Különleges jogrendben az alapvető jogok felfüggesztésére kizárólag akkor kerülhet sor, ha az alapvető jogok (1) bekezdés szerinti korlátozása a 80. § (3) bekezdése szerinti cél érdekében nem elégséges, és a különleges jogrendet kiváltó esemény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása más módon nem garantálható.

(3) Az alapvető jogok korlátozásával és felfüggesztésével összefüggő, (1) és (2) bekezdés szerinti követelményektől eltérni nem lehet, azok érvényesülését a Kormány folyamatosan biztosítani köteles. Ha az alapvető jog korlátozásának vagy felfüggesztésének (1) és (2) bekezdés szerinti feltételei nem állnak fenn, a Kormány haladéktalanul köteles gondoskodni az alapvető jog korlátozásának vagy felfüggesztésének megszüntetéséről.

82. §

(1) A 80. § (1) bekezdése, illetve a 80. § (4) bekezdése szerinti rendeletet a lineáris műsorszolgáltatók hírműsoraiban, a napilapokban, az internetes hírmegosztó portálokon, valamint hirdetmény útján térítésmentesen, az aláírás napján ki lehet hirdetni.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott kihirdetés bármely okból akadályba ütközne, a kihirdetést

a rendvédelmi szervek és a Honvédség technikai eszközeinek igénybevételével kell a lehetséges mértékben megvalósítani.

ÖTÖDIK RÉSZ
Záró rendelkezések

XIV. Fejezet

A törvény hatálybalépése és végrehajtása

43. Felhatalmazó rendelkezések

83. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

1. az e törvényben szabályozott védelmi és biztonsági kötelezettségekkel összefüggő részletes szabályokat,
2. a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése, a gazdaságmozgósítás és az annak keretében bevezethető intézkedések részletes szabályait,
3. a védelmi és biztonsági tartalékolással összefüggő részletes szabályokat,
4. a gazdasági társaság honvédelmi, rendvédelmi, nemzetbiztonsági, valamint egyéb állami fegyveres szervek részére előírható ellátási kötelezettségének részletes szabályait, az ellátási kötelezettség körébe tartozó termékeket és szolgáltatásokat, valamint ezeknek a honvédelmi, és rendvédelmi, nemzetbiztonsági, valamint egyéb állami fegyveres szervek részére való átadásának-átvételének és azok ellentételezésének rendjét,
5. a gazdasági és anyagi szolgáltatás elrendelése érdekében vezetett nyilvántartásban kezelt ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki adatokat,
6. a védelmi és biztonsági célú felkészítésen és továbbképzésen kötelezően résztvevők körét, továbbá a képzési rendszerrel összefüggő részletes szabályokat,
7. a Kormány és a kormányzati igazgatás működési folytonosságát szolgáló létesítmények, eljárások, működési feltételek fenntartásával, fejlesztésével és üzemeltetésével, továbbá a kapcsolódó speciális működési feltételekkel összefüggő részletes szabályokat,
8. a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervét, a védelmi és biztonsági igazgatási feladatokat ellátó szervek és személyek feladataira és működési rendjére, valamint a védelmi és biztonsági igazgatás szakmai irányítására vonatkozó részletes szabályokat,
9. a védelmi és biztonsági igazgatási feladatok ellátásával összefüggő minősített adatközlési feltételek kialakítására és fenntartására, a védett kommunikáció kialakítására és működtetésére, valamint az érintett kormányzati igazgatási szervek kijelölésére vonatkozó szabályokat,
10. a védelmi és biztonsági bírság mértékét, megállapításának szempontrendszerét, a bírság megfizetése módjának és a kapcsolódó eljárásnak a részletes szabályait,
11. a nemzeti ellenállóképesség fokozásához szükséges programok, eljárások és támogatások részletes szabályait,
12. a Nemzeti Védelmi és Biztonsági Fórum működésének részletes szabályait,
13. a védelmi és biztonsági célú ellenőrzések eljárási szabályait,

14. a védelmi és biztonsági célú gyakorlatok tervezésének, szervezésének és végrehajtásának szabályait,
15. az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggő állami szervek közötti együttműködés és koordináció, továbbá a nemzeti eseménykezelő központ működésének részletes szabályait,
16. a NATO válságreagálási rendszerével összefüggő döntéshozatal és feladatellátás részletes szabályait,
17. a védelmi és biztonsági tervezés részletes szabályait.

44. Hatályba léptető rendelkezések

84. §

Ez a törvény 2023. július 1-jén lép hatályba.

45. Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

85. §

(1) E törvény
a) 6. § (1) bekezdés a)-d) pontja és 7-18. §-a az Alaptörvény XXXI. cikk (4), (5) és (6) bekezdése alapján,
b) 79-81. §-a az Alaptörvény 52. cikk (5) bekezdése és 54. cikk (8) bekezdése alapján,
c) 82. §-a az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése alapján,
d) 86. §-a és 87. § (1) bekezdése az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján,
e) 91. § (1)-(6) bekezdése, 91. § (7) bekezdés a)-g) pontja, és j)-k) pontja, 91. § (8) bekezdés a)-h) pontja, m) pontja, és p)-s) pontja az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése, XXXI. cikk (3) bekezdése, 45. cikk (5) bekezdése, valamint 54. cikk (4) bekezdése alapján,
f) 92. § (4) bekezdés f) pontja az Alaptörvény 53. cikke alapján,
g) 92. § (4) bekezdés g) pontja az Alaptörvény XXXI. cikk (5) bekezdése alapján,
h) 92.§ (4) bekezdés h) pontja az Alaptörvény XXXI. cikk (6) bekezdése alapján
sarkalatosnak minősül.

(2) A 93. § az Alaptörvény 5. cikk (4) és (7) bekezdése alapján a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadandó házszabályi rendelkezésnek minősül.

46. Módosító és hatályon kívül helyező rendelkezések

86. §

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdése a következő 21. ponttal egészül ki:
(A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:)
„21. ellátja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben

meghatározott feladatokat.”

87. §

(1) A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) 9. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A nemzetbiztonsági szolgálatok)

„b) a nemzetbiztonsági érdek elsőbbségével ellátják a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény szerinti feladatokat;”

(2) Az Nbtv. 44. § (2) bekezdésében a „Rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a bíróság, az ügyészség és a büntetés-végrehajtási szervek” szövegrész helyébe a „Rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, a bíróság, az ügyészség és a büntetés-végrehajtási szervek” szöveg lép.

88. §

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény „A központi államigazgatási szervekre vonatkozó közös szabályok” alcíme a következő 5/B. §-sal egészül ki:

„**5/B. §**

A központi államigazgatási szerv ellátja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat.”

89. §

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 13. § (9) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:
(A NAV végzi továbbá)

„f) a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény szerinti és a különleges jogrendre történő felkészülés tekintetében jogszabályban meghatározott feladatokat.”

90. §

A köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CX. törvény 15. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A Hivatal ellátja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat és a köztársasági elnök feladatellátásának válsághelyzetben és különleges jogrend idején történő folyamatos biztosítására való felkészülés tekintetében együttműködik a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervével, a rendőrséggel, a Magyar Honvédséggel, illetve a nemzetbiztonsági szolgálatokkal.”

91. §

(1) A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 1. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az e törvényben meghatározott honvédelmi feladatok ellátása a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározottak érvényesítésével valósul meg.”

(2) A Hvt. 19. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országgyűlés állapítja meg a Honvédségnél rendszeresíthető beosztások számát.”

(3) A Hvt. 21/A. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A honvédelmi veszélyhelyzetre e törvényben meghatározott szabályokat a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény szerinti összehangolt védelmi tevékenységre vonatkozó szabályokkal együtt kell alkalmazni, ha a Kormány a honvédelmi veszélyhelyzet miatt összehangolt védelmi tevékenység elrendeléséről dönt.”

(4) A Hvt. 22. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A honvédelemért felelős miniszter a honvédelmi ágazat tekintetében biztosítja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározott feladatok ágazati végrehajtását, valamint gondoskodik a honvédelmi szervezetek hatékony együttműködéséről a védelmi és biztonsági feladatok ellátásban résztvevő szervek, szervezetek, különösen a védelmi és biztonsági igazgatás szervei tekintetében.”

(5) A Hvt. 35. § (2) bekezdése helyére a következő rendelkezés lép:

„(2) A Honvédség a feladatait a honvédelemben közreműködő más szervekkel együttműködve, valamint a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározottak szerint hajtja végre.”

(6) A Hvt. 36. § (2) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:
(A Honvédség fegyverhasználati jog nélkül látja el a következő feladatokat:)

„h) a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény szerinti feladatok katonai szakértelemmel és speciális eszközökkel történő támogatása.”

(7) A Hvt.

a) 1. § (4) bekezdésében az „A honvédelmi kötelezettségek” szövegrész helyébe az „Az e törvényben meghatározott honvédelmi kötelezettségek, valamint a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény szerinti védelmi és biztonsági kötelezettségek honvédelmi érdekből történő” szöveg,

b) 18. § (2) bekezdés c) pontjában a „települési önkormányzatok” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzatok” szöveg,

c) 21. § (1) bekezdés g) pontjában az „az f) pontban meghatározott feladat” szövegrész helyébe

az „annak” szöveg,

d) 21/A. § (2) bekezdésében a „rendkívüli állapotot, megelőző védelmi helyzetet, szükségállapotot, váratlan támadást és terrorveszélyhelyzetet” szövegrész helyébe a „hadiállapotot vagy szükségállapotot” szöveg,

e) 35. § (1) bekezdésében a „rendkívüli állapotban és megelőző védelmi helyzetben” szövegrész helyébe a „hadiállapotban” szöveg,

f) 36. § (1) bekezdés f) pontjában a „felhasználás” szövegrész helyébe a „részvétel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény szerinti védelmi és válságkezelési feladatokban” szöveg,

g) 37. § (1) bekezdésében a „felhasználása” szövegrész helyébe a „közreműködése” szöveg,

h) 40. § (1) bekezdés c) pontjában a „rendkívüli állapot és megelőző védelmi helyzet idején – a hadkötelezettség bevezetése után –” szövegrész helyébe az „a hadkötelezettség bevezetése után” szöveg,

i) 40. § (2) bekezdésében a „megelőző védelmi helyzet és rendkívüli állapot idején” szövegrész helyébe a „hadiállapot idején” szöveg,

j) 42/C. § (1) bekezdésében a „megelőző védelmi helyzet vagy rendkívüli állapot” szövegrész helyébe a „különleges jogrend” szöveg,

k) 80. § 3. pontjában a „rendkívüli állapotban, szükségállapotban, megelőző védelmi helyzetben, terrorveszélyhelyzetben, valamint váratlan támadás ” szövegrész helyébe a „hadiállapot, szükségállapot” szöveg

lép.

(8) Hatályát veszti a Hvt.

a) 7. § (1) bekezdés a) pontja,

b) 10. alcíme,

c) 18. § (1) bekezdés e)-g) pontja,

d) 18. § (3) bekezdés f), g) és h) pontja,

e) 21. § (1) bekezdés b), f), h) és l) pontja,

f) 21. § (3) bekezdése,

g) 17-20. alcíme,

h) III. Fejezete,

i) 34/B. §-ában a „valamint a gazdasági és anyagi szolgáltatások” szövegrész,

j) 34/C. § d) és f) pontja,

k) 22/H-J. alcíme,

l) 34/S. § (1) bekezdés d) és e) pontja,

m) III/C. Fejezete,

n) 41. § (3) bekezdésében a „csak rendkívüli állapot, vagy megelőző védelmi helyzet idején” szövegrész,

o) Harmadik részének címe,

p) IX. Fejezete,

q) 80. § 5., 6., 10., 11., 24., 28., 31. és 32. pontja,

r) 81. § (1) bekezdés b) pontjában az „a NATO Válságreagálási Rendszerrel összhangban álló

nemzeti intézkedési rendszer rendeltetését, feladatait, eljárási rendjét, a közreműködők kötelezettségeit, továbbá” szövegrész,

s) 81. § (1) bekezdés e), f), i), m), t), v), x) és z) pontja,

t) 6-8. melléklete.

92. §

(1) A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 5. § i) és j) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A Kormány a katasztrófavédelem megszervezése és irányítása körében:)

„i) a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszternek a honvédelemért felelős miniszter, valamint a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének vezetője véleményének kikérését követően kialakított javaslatára meghatározza a polgári védelmi szervezetek összlétszámát,

j) a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter útján, a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározottak szerint, továbbá a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervével együttműködve irányítja a területi védelmi bizottságok katasztrófavédelmi feladatainak végrehajtását.”

(2) A Kat. 8. § (2) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

(A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter)

„k) az irányítása alá tartozó szervezetek tekintetében biztosítja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározott feladatok végrehajtását, valamint gondoskodik az irányítása alá tartozó szervezetek hatékony együttműködéséről a védelmi és biztonsági feladatok ellátásban résztvevő szervek, szervezetek, különösen a védelmi és biztonsági igazgatás szervei tekintetében.”

(3) A Kat. 22. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv a feladatait a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényre is figyelemmel hajtja végre.”

(4) Hatályát veszti a Kat.

a) 4. § (1) bekezdésében a „veszélyhelyzetben,” szövegrész,

b) 5. § e) pontja,

c) 8-11. alcíme,

d) 19. § (1) és (4) bekezdése,

e) 20. §-a,

f) 20-24/A. alcíme,

g) 26. és 27. alcíme,

h) 35. alcíme, valamint

i) 80. § m) pont me)-mg) alpontja és 80. § r) pontja.

93. §

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 126. §-ban a „rendőrséggel, a nemzetbiztonsági szolgálatokkal, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, a Magyar Honvédséggel, valamint a helyi önkormányzatokkal” szövegrész helyébe a „rendőrséggel, a nemzetbiztonsági szolgálatokkal, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, a Magyar Honvédséggel, a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervével, valamint a helyi önkormányzatokkal” szöveg lép.

94. §

(1) A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 48. § h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A kormányhivatal)
„h) ellátja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat, és”

(2) A Kit. 48. §-a a következő i) ponttal egészül ki:
(A kormányhivatal)
„i) ellátja a jogszabályban meghatározott egyéb feladatait.”

1. melléklet a 2021. évi ..... törvényhez

A védelmi és biztonsági feladatok ellátásával összefüggésben e törvényben meghatározottak szerint minősített adatok kezelésére és védett kommunikációs feltételek biztosítására kötelezett szervek

1. Országgyűlés Hivatala,

2. Köztársasági Elnöki Hivatal,

3. Alkotmánybíróság Hivatala,

4. Országgyűlési Őrség,

5. Magyar Nemzeti Bank,

6. Legfőbb Ügyészség,

7. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság,

8. Állami Számvevőszék,

9. Országos Atomenergia Hivatal.

2. melléklet a 2021. évi ..... törvényhez

A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szerveinél védelmi és biztonsági feladatot ellátó foglalkoztatott kiértesítésével és riasztásával kapcsolatosan nyilvántartható adatok

A kiértesítendő és riasztandó személy

1. beosztásának vagy munkakörének megnevezése,

2. eredeti szervezete és beosztása,

3. neve és – hivatásos vagy szerződéses állományú személy esetén – rendfokozata,

4. munkahelyi telefonszáma,

5. mobiltelefonszáma,

6. e-mail címe,

7. munkahelyi címe,

8. lakóhelye és tartózkodási helye,

9. lakástelefonszáma,

10. egységes digitális rádiótávközlő rendszer végfelhasználójának hívószáma.

3. melléklet a 2021. évi ..... törvényhez

A védelmi és biztonsági igazgatás központi, területi, helyi és települési feladatainak végrehajtásához a gazdasági és anyagi szolgáltatások biztosítása érdekében a területi és helyi igazgatási szervei, valamint a polgármester által kezelhető személyes adatok

A tulajdonos, birtokos, rendelkezni jogosult, valamint a szolgáltatást nyújtó:

1. neve,

2. anyja neve,

3. személyi igazolványának száma,

4. lakcíme,

5. adóazonosító jele,

6. telefon, telefax, valamint elektronikus elérhetősége.

4. melléklet a 2021. évi ..... törvényhez

A védelmi és biztonsági célú adatkezelés szerveinek védelemgazdasági adattárral kapcsolatos nyilvántartása és adatgyűjtése, valamint a tervezési adatlap adatkörei

1. Igénybejelentés, igénymódosítás a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervek igényeit képező tevékenységek összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrend időszaki teljesítésére,

2. igénybejelentés, igénymódosítás a nemzetgazdaság ágazati kapcsolatainak tervezéséhez alapvetően fontos termékek, szolgáltatások különleges jogrend időszaki beszerzésére,

3. a lakosság összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrend időszakra vonatkozó igénye a kiemelt és a kiegészítő fogyasztási cikkekből,

4. a lakossági ellátás összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrend időszaki fejadag normái,

5. igénybejelentés, igénymódosítás a nemzetgazdaság igényeit szolgáló import termékek összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrendi időszaki történő beszerzésére,

6. összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrend időszaki ágazati, területi igénykielégítési tervjavaslat,

7. az összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrend időszaki igények kielégítési módjai,

8. a lakosság összehangolt védelmi tevékenység, illetve különleges jogrend időszaki igényének kielégíthetősége a kiemelt és a kiegészítő fogyasztási cikkekből,

9. a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának finanszírozásához szükséges költségvetési többletigények, valamint a költségvetési előirányzatok átcsoportosítási tervjavaslata,

10. összesítő a követő tervezés információs rendszere által előállított bázisadatok elemzéséhez, feldolgozásához,

11. jegyzék a gazdaságmozgósítási szerződésekről.

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A magyar állam jogfejlődése a védelem és a biztonság területét érintően mérföldkőhöz érkezett. Az Alaptörvény kilencedik módosításának, a 21. századra jellemző új típusú válságok, hibrid fenyegetések hatékony kezelésének és az alapvető jogok minél szélesebb körű védelmének hármas feltételrendszere szükségessé tette a védelmi és biztonsági feladatok és a különleges jogrend idején bevezethető intézkedések jogi szabályozásának megújítását. A jelen törvény e három szempontnak egyszerre kíván eleget tenni. Elfogadása egyedülálló módon járulna hozzá az egyéni és az össztársadalmi biztonságtudat erősítéséhez, a biztonságérzet fokozásához, és végső soron a tényleges biztonság minél nagyobb mértékű szavatolásához.

A polgári magyar állam jogfejlődésében a védelem és a biztonság kérdése meghatározó helyet foglalt el az alkotmányos fejlődés nagy fordulópontjai tekintetében, hiszen az önálló és szuverén államiság szempontjából kulcsfontosságú kérdés Magyarország védelme és a nemzet biztonságának megóvása. Ebben az évszázados fejlődésben azonban szükségképpen voltak a politikatörténeti és alkotmánytörténeti sajátosságoktól függetlenül is korszakfordulók, melyek a védelem és biztonság technikai, társadalmi és ezek folytán jogi vonatkozásainak változásából következtek. 1848-ban a nemzet védelmi szabályozásának alapjait tette le a jogalkotó, majd az 1867-től kezdődő első tartós polgári parlamentáris időszakban főként szervezeti és tevékenységforma szerinti megközelítésben elkezdte felépíteni egy modern védelmi és biztonsági rendszer kereteit, kirajzolva ezzel a ma is létező főbb védelmi szervezetek elődeit. 1912-ben kialakításra került a kivételes hatalom intézménye, amely a mai különleges jogrendi szabályozás alapjait adta, majd a két világháború között megszületett a légvédelem szabályozása a hadviselés technikai feltételeinek változása miatt, megalapozva ezzel a mai polgári védelem elődintézményét.

Az 1939. évi II. törvénycikkel, első nemzeti honvédelmi törvényünk megalkotásával aztán a törvényhozás jelentős szemléletváltást hajtott végre a védelem és biztonság szabályozása terén, hiszen a korábbi szervezeti, illetve tevékenységi fókuszú szabályozást felváltva az ágazati szabályozás első bástyáját építette ki, amely még a jogrendszer államszocialista átalakításában is hosszú időn át mértékadónak mutatkozott. Ekkor azonban még a rendvédelmi szervek szabályozása nem volt teljes körűen törvényi szinten garantált, míg a titkosszolgálati működés a haderő és a rendvédelem részeként valósult meg és az államszocialista fordulat szerte is foszlatta a polgári elvek szerinti törvényi szabályozási fejlődés folytatását. Az első honvédelmi törvénnyel azonban az ágazati szabályozási megközelítésnél több valósult meg, hiszen az a 20. század első felének végéig jellemző katonai dominanciájú biztonságfelfogásra figyelemmel lényegében a

honvédelemre való összkormányzati felkészülés kereteit is meghatározta, vagyis az ország és a nemzet védelmét a katonai védelem ernyője alatt ugyan, de tárcákon átívelő és folyamatos feladattá tette. Ezt a polgári fejlődést az államszocialista diktatúra megszakította ugyan, valamint a fegyveres szervek és szervezetek és általában a magyar államszervezet önkényi eszközként alkalmazásával társadalmilag be is sározta, de mégsem tudta teljességgel felszámolni. 1989-ben a fegyveres szervektől, szervezetektől való politikai félelem és tartózkodás, valamint a hidegháború végétől remélt békevízió hatásai mellett a védelem és biztonság erősítésének polgári fejlődése folytatódhatott. Ennek eredményeként a fegyveres szervek és szervezetek pártpolitikai irányításának felszámolása és képességeik újragondolása mellett az 1939-ben elért ágazatszemléletű fejlesztés kezdhetett kibontakozni a polgári demokrácia keretei között. Ennek eredményeként a honvédelem ágazati szintű szabályozása és önállósága mellett több törvényi szintű szabályozás együttesével a jogszabályok szintjén és a működés gyakorlatában is körvonalazódott az önálló és immár törvényi szinten is jól szabályozott rendvédelmi ágazat, valamint a 20. század második felének technológiai fejlődéséből és a védelmi célú információszerzés és érdekérvényesítés sajátos módszereinek és hatóképességének jelentőségéből következően a titkosszolgálati – törvényi megfogalmazás szerint a rendszerváltó elnevezés értelmében nemzetbiztonsági szolgálati – szféra törvényi önállósítása. Az 1989-es rendszerváltoztatást követő évtizedben a magyar Országgyűlés kialakította azt a törvényi keretrendszert, melyben az ország és a polgárok védelmének három fő pillérévé a honvédelem, a rendvédelem és a nemzetbiztonsági tevékenységek szférái váltak, más-más megoldásokkal, de a Kormány irányítása és az Országgyűlés kontrollja alatt. Ezt az ágazati megosztást a rendszerváltoztatás előtti történelmi tapasztalatok miatt azonban rendkívül erős korlátozások és elhatárolások jellemezték, vagyis a rendszer törvényi alapvetése az volt, hogy az egyes szereplők önállóan végzik feladataikat és együttműködésük erősen kontrollálva, sőt a Magyar Honvédség tekintetében hazai területen és béke idején – a katonai rendészeti, az objektumvédelmi, a tűzszerészeti és a légtérrendészeti feladatoktól eltekintve – csak a katasztrófavédelemben való közreműködésre korlátozva valósulhatott meg. Ez a megközelítés néhány évig fenntarthatónak mutatkozott és arra az elhatározásra sarkallta a jogalkotót, hogy a védelmi és biztonsági érdekek és sajátosságok érvényesítését mérsékelten jelenítse meg. E megközelítésből vizsgálva tehát az Országgyűlés előbb a délszláv válság, majd az Észak-atlanti Szerződéshez való csatlakozás, illetve a Washingtoni szerződés 5. cikkének 2001-es amerikai felhívása tükrében is fenntartotta azt a megközelítést, amely a hazánkra közvetlenül át nem terjedt krízisekre a különleges jogrendi kategóriarendszer bővítésével válaszolt és megtartotta az 1989-es éles elhatárolást a védelem és biztonságszavatolás terén. E rendszer felülvizsgálata az Alaptörvény megalkotásakor sem mutatkozott indokoltnak, hiszen a biztonsági környezetünkben a kétezres évek elejének terrorhullámát leszámítva jelentős és ismétlődő kilengések nem voltak tapasztalhatók, míg a 20. század második felétől egyre erősödő komplex – vagyis nem katonai dominanciájú, hanem több dimenziójú – biztonságfelfogásnak a szervezetek közti együttműködéssel törekedett Magyarország érvényt szerezni.

2013-tól azonban Európa biztonsági környezete dinamikusan megváltozott. Az arab tavasz, majd a tömeges illegális migrációs hullám, az Ukrajnában kialakult konfliktusok és az azokat

megelőző hibrid események, az újabb európai terrorhullám, továbbá az információs technológia fejlődéséből következően a kibertérben megjelenő bűnözési lehetőségek egy újabb korszakváltást jelentettek, azonban az egymást követő és térségünkben jelenlévő fenyegetések folytán a konkrét válságok kezelésével párhuzamosan, esetről-esetre reagált a jogalkotó. A megváltozott biztonsági környezet ugyanis egyrészről szükségessé tette a fegyveres szervek és szervezetek közti együttműködés fokozását, másrészről pedig a nem fegyveres tevékenységek körében a védelmi és biztonsági célú felkészülési és intézkedési lehetőségek megerősítését. Ezt a kihívást a törvényhozó elsődlegesen a normál jogrendi válságszabályozás kialakításával oldotta meg, vagyis nem tette generálisan lehetővé a fegyveres szervek és szervezetek közti kooperációt, hanem azt a Kormány döntése és felelőssége mellett egyes válsághelyzetek kezelése keretében, tehát az elmúlt harminc év hazai garanciális szemléletéhez alkalmazkodva, mégis az operativitást fokozatosan erősítve nyitotta meg.. Ezen átmenet kiindulópontja az 1989-től kialakított, élesen elhatárolt ágazatokra épülő rendszer, míg megcélzott végpontja a komplex biztonság megközelítéséhez illeszkedő összehangolt védelmi és biztonsági rendszer kialakítása, aminek az első oszlopait a konkrét krízishelyzetek kezelése indokolta.

E törvénnyel a jogalkotó az eddigi ágazati működést kiegészíti az összkormányzati koordináció és az ágazati elhatárolást felváltó hatékony együttműködés kereteivel, kiemelt területté téve a társadalom felkészültségének és biztonságtudatosságának erősítését, továbbá a normál jogrendi válságkezelés és a különleges jogrendi szabályozás hatékonyabbá tételét. Az Alaptörvény kilencedik módosítása és jelen törvény egy védelmi és biztonsági reform alapját teszi le, melyre az elkövetkezendő években felépíthető lesz a technológia és a biztonsági környezet prognosztizálható változásaiból adódóan az egyes ágazatok összehangolt fejlesztése is.

Ehhez jelen törvény egyszerre épít a hazai történelmi előzményekre, az elmúlt évek szabályozási és válságkezelési tapasztalataira, a transzatlanti térségben egyre jellemzőbb átfogó nemzetbiztonsági megközelítésre, a NATO nemzeti ellenállóképesség fejlesztését célzó törekvéseire, valamint e témakörök hazai és külföldi tudományos elemzéseire. Jelen törvény célja tehát az átfogó megközelítés meghonosítása és megalapozása Magyarország védelme és a nemzet biztonságának szavatolása terén, amivel az ágazati sajátosságokat érintetlenül hagyva, az ágazati irányítás rendszerét továbbra is fenntartva, de a válságkezelésre való felkészülés és a válsághelyzeti működés koordináltságát fokozva, a válságkezelési szabályozást korszerűsítve, valamint a nem állami szereplők felkészültségét és biztonságtudatosságát fokozva kívánja a jogalkotó megerősíteni hazánk és nemzetünk biztonságát. A hatékony válságkezelés elengedhetetlen feltétele a jellemzően rövid idő alatt megváltozott körülményekhez való gyors alkalmazkodási képesség megléte is. Erre tekintettel a jelen szabályozás megalkotása során kellő hangsúly került az alkalmazkodás feltételeinek – egyéni és össztársadalmi szinten történő – biztosítására is.

Részletes indokolás

1-2. §

A Javaslat 1. és 2. §-a rögzíti, hogy Magyarország és magyar nemzet védelme és biztonságának fenntartása, fejlesztése nem csupán az erre törvényi feladatok folytán kötelezett szervezetek feladata, hanem a nemzet egészének közös ügye és érdeke, amelynek hatékony ellátásán a nemzet fennmaradása, valamint a jogok érvényesülése alapszik.

A Javaslatból egyértelműen következik, hogy a törvényileg erre kötelezett szervezetek felelőssége elsődleges e tekintetben, így a védelem és biztonság fenntartásának és fejlesztésének konkrét feladatai mellett az ezekhez kapcsolódó korszerű biztonságfelfogás kialakítása, valamint a rendelkezésre álló képességek összehangolt irányítása állami feladatként az állam és az Alaptörvényből következően elsődlegesen a végrehajtó hatalom felelőssége.

3. §

A Javaslat 3. §-a rögzíti, hogy a védelem és biztonság kiterjedt feladatrendszerén belül megkülönböztetett felelősség jut a fegyveres védelmi szervezeteknek mint a védelmi rendszer három fő pillérének. E három fő pillérként a Javaslat a honvédelmet és a Magyar Honvédséget, a rendvédelmet, valamint a katonai és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat határozza meg, rögzítve, hogy e szervekkel a védelem és biztonság érdekében minden közigazgatási szerv köteles együttműködni. A Javaslat tehát alapvető szabályként fekteti le azt a követelményt, amely a közigazgatási szervek együttműködésén alapuló, átfogó szemléletű és központilag összehangolt állami feladatellátást követel meg a védelem és biztonság terén.

A Javaslat azt is alapvetéssé teszi, hogy a fegyveres védelem szervezetei és a közigazgatási szervek a védelmi és biztonsági feladataik ellátása során támaszkodnak a szövetségesi együttműködési keretekre, az állampolgárok elhivatottságára, továbbá a nemzetgazdaság erőforrásaira.

4. §

A Javaslat 4. §-a a védelem és biztonság ágazatokon átívelő, rendszerszerű alapelveit határozza meg, amely áthatja a törvény egészét, valamint a rendszerszerű megközelítés folytán értelmezési segítségül szolgálhat az ágazati szabályozások jövőbeni fejlesztéshez is. A Javaslat öt alapelvet fogalmaz meg.

Elsőként a szükségesség és arányosság követelményét határozza meg.

Másodikként a katonai szükségszerűség nemzetközileg értelmezhető elvéhez hasonló megközelítéssel, de a komplex biztonság széles körére kiterjesztett értelmezéssel a védelmi és biztonsági szükségszerűség követelménye jelenik meg, ami a jogi értelemben vett szükségesség és arányosság értelmezéséhez az elérni kívánt védelmi és biztonsági célhoz kapcsolódó szakmai szükségszerűség fokmérőjét párosítja.

Harmadikként a Javaslat azt a követelményt határozza meg, hogy az adott cél elérésére egyaránt alkalmas eszközök és intézkedések közül a döntéshozó köteles azt választani, amely kisebb mértékű jogkorlátozást eredményez.

Negyedikként a Javaslat az átfogó megközelítés elvét rögzíti, amellyel egyértelművé teszi, hogy a védelmi és biztonsági tevékenységek tekintetében a tervezéstől a felkészülésen és döntéshozatalon át egészen a feladat végrehajtásig kiemelt fontosságú, hogy az egyes tevékenységek a biztonság összetett jellegéhez alkalmazkodva az egyes szakterületeken átívelő megközelítéssel kerüljenek megvalósításra.

Ötödikként a Javaslat a közösségi mértékű biztonság elsőbbségének követelményét határozza meg, vagyis a jogszabályban meghatározott védelmi és biztonsági célú cselekmények végrehajtása tekintetében előirányozza, hogy az adott események kezelése során olyan megoldásra kell törekedni, ami az érintettek lehető legszélesebb körére vetítve erősíti, illetve védelmezi a biztonságot.

5. §

A Javaslat ezen rendelkezése azon fogalmak e törvény keretei közötti értelmezését segíti, amelyek a védelem és biztonság összehangolt és rendszerszerű megközelítése folytán jelennek meg.

6-7. §

A Javaslat ezen rendelkezései egységes rendszerként jelenítik meg a védelmi és biztonsági kötelezettségeket, majd megnyitják annak a lehetőségét, hogy az e törvényben meghatározott szabályokon túl az ágazati szabályozásban további, az ágazati tevékenységhez kapcsolódó kötelezettségeket határozzon meg a törvényhozó.

A Javaslat közös szabályokat is meghatároz, amelyek között kiemelhető a korábbi párhuzamos és ágazati szempont szerint tagolt szabályozáshoz mérten a személyesen teljesítendő kötelezettségek – azaz a hadkötelezettség, a honvédelmi munkakötelezettség és a polgári védelmi kötelezettség – párhuzamos elrendelését kizáró szabály.

A Javaslat közös szabályként rögzíti a jogorvoslati lehetőségek körében, hogy az e törvény alapján induló eljárásokban – azaz a védelmi és biztonsági kötelezettségek előírása, jogszabályi kötelezés esetén az ezek foganatosítását szolgáló intézkedések meghozatala, a kártalanítási kötelezettség megállapítása tekintetében – a közigazgatási peres eljárás szabályai szerint indítható jogorvoslati eljárásnak nincs halasztó hatálya. Ennek indoka, hogy a törvényben szereplő hatósági határozatok minél gyorsabb végrehajtásához fontos közérdek fűződik.

Összhangban az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való joggal a Javaslat rögzíti továbbá a hatósági eljárások tekintetében, hogy a polgármester valamennyi, e törvény alapján hozott hatósági határozatával szemben van lehetőség fellebbezésre, amelyet a területileg illetékes

területi védelmi bizottság elnöke bírál el, a hatályos szabályokkal egyező módon, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szerinti eljárásban.

8-13. §

A Javaslat 8-13. §-ai a korábban honvédelmi és katasztrófavédelmi szabályozásba elkülönített polgári védelem szabályozását egységesíti és az Alaptörvény kilencedik módosításával változó felhívhatósági körhöz igazítva határozza meg. Az Alaptörvény kilencedik módosítása szerinti változások és ezekre építkezve a Javaslat rendelkezései szervesen építenek a polgári védelem kialakulásának és fejlődésének tapasztalataira, hiszen maga a jogintézmény a technológiafejlődés hadviselésre gyakorolt hatásai következtében jött létre, majd a katasztrófák elleni kiterjedt védekezéssel egészült ki.

Az egységes szabályozás a törvényi szintű kötelezések és garanciális szabályok rendszerét építi fel a polgári védelmi kötelezettség elrendelésével összefüggésben. E körben a szabályozás a polgári védelem szervezeti kereteinek meghatározását külön törvényre utalja ki, vagyis e tekintetben a polgári védelem intézményét mint állampolgári kötelezettséget szabályozza e törvényben, megtartva a korábbi szabályozások értékes és beváltnak tekinthető elemeit, valamint egységesítve mások mellett a polgári védelmi kötelezettséggel kapcsolatos garanciákat, így különösen az alapvető járandósági szabályokat és a polgári védelmi kötelezettséggel összefüggő baleseti szabályozás rendelkezését.

A Javaslat kibontja a polgári védelmi kötelezettség felhívási esetköreit, valamint rögzíti, hogy azt fegyveres összeütközés idején a honvédelmi feladatok ellátásának elsőbbségével kell megszervezni. A szabályozás tételezi a polgári védelmi kötelezettség részkötelezettségeit és az ezekre vonatkozó részletes szabályokat, különös tekintettel a kötelezettség elrendelésének jogosultjaira és az elrendelés időbeli feltételeire és korlátjaira.

A polgári védelmi szolgálat alatt biztosított ellátás azon természetben nyújtott szolgáltatások és javak összessége, amely fogalomba tartozik az étkezés, a szállás, az útiköltség igazolt megtérítése.

A polgári védelmi szolgálat elrendelésével kapcsolatos ügyekben a hatályos szabályokkal egyezően a polgármester jár el. Ez Budapest főváros tekintetében – a *Magyarország helyi önkormányzatairól* szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény általános feladat- és hatásköri szabályainak értelmében – a kerületi polgármestert jelenti.

14-18. §

A Javaslat 14-18. §-ai a honvédelmi és katasztrófavédelmi szabályozásban korábban szintén párhuzamosan szabályozott gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség egységes szabályait határozza meg.

A Javaslat rendelkezései alapvetésként rögzítik, hogy a gazdasági és anyagi szolgáltatás

felhívása akkor lehetséges, ha a szükséges erőforrások biztosítására állami forrásból nincs mód és azok biztosítása más – például közbeszerzési – úton nem biztosítható az érintett védelmi és biztonsági feladatellátás tekintetében.

A rendelkezések részletezik a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség részkötelezettségeit, illetve a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettséggel biztosítható feladatok körét, valamint garanciális szabályokat fogalmaznak meg az üzleti titkok védelme érdekében.

A Javaslat rögzíti, hogy a kívánt cél érdekében előzetesen szerződés is köthető az állami szerv és az érintett között.

A Javaslat a kialakult hazai gyakorlat szerint meghatározza a jogszabályból következő, szervi alapú mentesítés körét, valamint lehetőséget teremt a kérelemre történő mentesítésre, illetve a tevékenységspecifikus kötelezésre, amelyek mellett általános jelleggel rendeli alkalmazni a kártalanítás e törvényben meghatározott szabályait.

19. §

A Javaslat 19. §-a katasztrófavédelmi szabályozásban már meglévő jelzési kötelezettség szabályai alapján, de az átfogó védelmi és biztonsági megközelítés követelményét és a fokozatosság elvét érvényesítve jeleníti meg a védelmi és biztonsági célú bejelentési kötelezettséget.

A rendelkezés értelmében a közrend, közbiztonság súlyos és erőszakos megzavarására alkalmas cselekményt, a katasztrófát vagy ezek veszélyét mindenki köteles jelenteni a törvényben meghatározott hatóságok valamelyikének. Ezen túlmenően a védelmi és biztonsági események további köre kapcsán a kötelezettség csak a Javaslatban meghatározott összehangolt védelmi tevékenység fennállása idején, hadiállapot vagy szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, illetve különleges jogrendben jelenik meg.

20-22. §

A Javaslat 20-22. §-ai a védelmi és biztonsági célú tervezés keretrendszerét határozzák meg. A rendelkezések a védelmi és biztonsági feladatellátással kapcsolatos tervezést törvényi szinten önállósított tárgykörré teszik az állami tervezésen belül, de ezzel nem írják felül a meglévő ágazati tervezési rendszereket, hanem az átfogó megközelítést és összkormányzati fellépést igénylő tervezést határozzák meg.

A Javaslat az összehangolt védelmi és biztonsági fellépéssel és felkészüléssel összefüggő tervezés tekintetében egységes követelményeket határoz meg a komplex biztonsághoz alkalmazkodó tervezés előmozdítása érdekében.

A Javaslat tehát nem szünteti meg az ágazati tervezést, hanem az ágazatokon átívelő,

összehangolt, felső szintű tervezés kereteit alakítja át, egységesen érvényesítve abban a törvény alapvető szemléletét a védelem és biztonság komplex megközelítéséről. Ennek eredményeként a védelmi és biztonsági célú tervezés a Kormány által kidolgozásra kerülő és az Országgyűlés döntésével elfogadott Biztonság- és Védelempolitika Alapelveire, az ennek nyílt kibontására irányuló Nemzeti Biztonsági Stratégiára, valamint ennek alábontására – a minősített adatok védelmének elsőbbsége mellett – hivatott Integrált Védelmi és Biztonsági Iránymutatásra, illetve az ágazati és fenyegetés-specifikus stratégiákra és tervdokumentumokra épül. E rendszerben az Országgyűlés biztosítja a hosszú távú és elvi szintű kereteket, amelyek között a Kormány a Nemzeti Biztonsági Stratégiában hosszú és középtávra határozhatná meg a stratégiai értékelését és fő céljait, az Integrált Védelmi és Biztonsági Iránymutatás keretei között pedig – a szükséges minősítés mellett – a Stratégia végrehajtását szolgáló távlatos kormányzati feladatszabásokat és az ágazati stratégiák és tervdokumentumok kialakítását meghatározó követelményeket. A Javaslat ezzel a stratégiaalkotás és tervezés tekintetében közelít az angolszász tervezési és stratégiaalkotási metódus felé, amely a tervezés szakmai és titokvédelmi követelményeinek érvényesítése mellett is biztosítja a demokratikus nyilvánosság számára megismerhető politikai-stratégiai elhatározások megismertetését, de úgy, hogy az valóban rendszerszerűen építse fel a stratégiaalkotást az egyes ágazatok viszonylatában is.

23-24. §

A Javaslat 23-24. §-ai egy az elmúlt két évtizedben kevesebb hangsúlyt kapott és párhuzamos szabályozásokkal érintett terület egységes, részletezőbb, korszerűbb szabályozását, keretbe foglalását célozza meg. A Javaslat az alapvetésekben meghatározottak szerint e fejezetben ad részletszabályokat a nem állami szereplők körén belül a nemzetgazdaság szereplőivel való együttműködésnek, illetve a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági feladatok ellátásában való feladatainak és felelősségvállalásának.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítését és az ezzel kapcsolatos tervezést a Kormány irányítja, a belgazdaságért felelős miniszter koordinációjával, amiben azonban az összes kormányzati ágazatnak és szereplőnek, illetve a nem állami szereplőknek is kiemelt szerepe és felelőssége van.

A fokozatosság elvén a javaslat a hadiállapot vagy szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, valamint különleges jogrend idején teszi lehetővé a katasztrófavédelemről szóló törvényben ma is ismert gazdálkodó szervezet állami felügyelet alá vonását, a menedékjogi törvényben szabályozott köztulajdonban álló gazdasági társaság számára szerződéskötési kötelezettség előírását, valamint a gazdaság mozgósítását, azaz a kiterjedt állami irányítás bevezetését a gazdaság tekintetében, amire korábban a honvédelmi törvény adott felhatalmazást.

25. §

A Javaslat 25. §-a a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének tervezésére irányul és a Védelemgazdasági Alapterv intézményét, kidolgozását és jóváhagyását határozza

meg, ideértve a Védelemgazdasági Alapterv alapján kidolgozandó szervezeti szintű védelemgazdasági tervek készítésére irányuló kötelezettség meghatározását is.

26-28. §

A Javaslat 26-28. §-ai a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú tartalékolásainak kereteit határozzák meg, amivel a tartalékolás régre nyúló intézménye tekintetében olyan új szabályozási elemeket kíván beépíteni, amelyek a tartalékolást úgy teszik lehetővé, hogy az ezzel járó terhek mérséklése, megtérülése biztosítható legyen.

A Javaslat szerinti védelmi és biztonsági célú tartalékolás az ágazati jogszabályokban előírt tartalékképzési kötelezettség mellett valósul meg, azaz nem érinti az ágazati szabályozás tartalékolási rendszerét.

A rendelkezések az állami célú tartalékolás rendszerét és a nemzetgazdaság szereplői számára előírható tartalékolási kötelezettséget határozzák meg a tartalékolási rendszer két pilléreként, rögzítve a gazdaságosság és a költségvetési források takarékos felhasználásának követelményét.

A Javaslat szabályozása arra törekszik, hogy a tartalékolás rendszeréből következően ne állhasson elő olyan helyzet, amikor a tartalékolt javak elavulása, felhasználhatósági idejének lejárata miatt hasznosulás nélküli elavulás valósulna meg. Erre figyelemmel a szabályozás előírja, hogy az elavulást, illetve a felhasználhatósági idő lejáratát megelőzően a tartalékolt készleteket – azok egyidejű pótlása mellett – más állami célra kell felhasználni, ezzel biztosítva a tartalékolásba történő befektetések megtérülését.

A nemzetgazdaság szereplői számára előírt tartalékolási kötelezettség tekintetében a Javaslat hasonló célokat határoz meg és ennek érdekében egyrészről állami vételi jogot köt ki a tartalékkészletre, másrészt az elavulás, illetve a felhasználhatóság lejárata előtt – ha az állam az elővásárlási jogával nem él, akkor – lehetővé teszi a készletek értékesítését azok egyidejű pótlása mellett, amit kiegészít az állami támogatás lehetőségével a tartalékolás tekintetében.

29-31. §

A Javaslat 29-31. §-ainak előzményét a menedékjogról szóló törvény vonatkozó szabályozása adta, amelyek alkalmazási körét a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése keretében elrendelhető valamennyi intézkedés vonatkozásában kifejtett garanciák mellett terjeszti ki a javaslat a további válságkezelési helyzetekre.

A Javaslat az igénybevétellel kapcsolatban kifogásolási jogot is biztosít és annak halasztó hatályát meghatározott körben korlátozza csak, amin felül az igénybevétellel érintett javak vagyonkezelőjének érdekérvényesítését szolgáló részletszabályokat, valamint az igénybevétellel összefüggő részkötelezettségeket határoz meg.

32. §

A Javaslat a szabályozást tartalmilag a már kialakított és a gyakorlatban is alkalmazott keretek között tartja.

33. §

A Javaslat 33. §-a lehetővé teszi, hogy a Kormány által kijelölt miniszter az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterrel egyetértésben a többségi állami tulajdonban vagy önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok számára a tevékenységi körükbe tartozó szolgáltatások nyújtására szerződéskötési kötelezettséget írjon elő.

A kötelezettség a hatálya alá vonható szervezeteken túl időben is korlátozott, mivel annak elrendelésére csak az összehangolt védelmi tevékenység időszakában van e szabályok szerint lehetőség.

A Javasolt intézkedés a menedékjogról szóló törvényben már korábban szabályozott intézkedési lehetőségein alapul, kiemelve, hogy az a nemzetgazdaság piaci szereplőit nem érinti.

34. §

A Javaslat 34. §-a a gazdaságmozgósítás alapvető szabályait tartalmazza, amelynek a gazdaság irányítását közvetlenül érintő rendelkezései kizárólag hadiállapot és szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, valamint különleges jogrend idején alkalmazhatók.

35-41. §

A Javaslat 35-41. §-a a jogszerűen okozott hátrányokkal kapcsolatos kártalanítás szabályait határozza meg azzal, hogy más, ágazati törvény a szabályozási tárggyal összefüggésben speciális rendelkezéseket tartalmazhat.

A Javaslat szerinti kártalanítási eljárás – a gazdasági és anyagi szolgáltatás után járó kártalanítás kivételével – egységes abban a tekintetben, hogy az igényt az intézkedés alá vont székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes fővárosi, megyei kormányhivatalnál terjesztheti elő, amely a kárigényről a benyújtásától számított 60 napon belül dönt, amely során a kártalanítás összegének megállapítása egységesen irányadó szempontok szerint valósul meg.

A gazdasági és anyagi szolgáltatás elrendelése esetén irányadó speciális szabály, hogy a kártalanítási eljárás kétfokú, ha a szolgáltatás elrendelője nem a miniszter vagy a Kormány. Ez esetben első fokon a fővárosi, megyei kormányhivatal helyett a szolgáltatást elrendelő igénybevételi hatóság folytatja le az eljárást, amellyel szemben a károsult fellebbezéssel élhet. A gazdasági és anyagi szolgáltatás elrendelésével összefüggő kártalanítási eljárás részletszabályait a Javaslat kormányrendeleti szintre utalja.

A Javaslat garanciális jellege a kártalanításon túl fenntartja azt a korábbi szabályozást, amely a kötelezett számára lehetővé teszi a rendelkezések szerint meghatározottak alapján az állam általi kisajátítás kezdeményezését. A szabályozás tehát – a korlátozások csak átmeneti jellegén,

szükségességén és arányosságán túlmenően – alapvető feltételként biztosítja, hogy a magántulajdont semmilyen tényleges anyagi hátrány ne érhesse.

Garanciális szempontból alapvető jelentőségű szabálya a Javaslatnak, hogy valamennyi kártalanítás ügyében hozott döntés közigazgatási perben megtámadható.

A fentiek mellett ki kell emelni, hogy a kártalanítási eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény is alkalmazandó.

42. §

A Javaslat 42. §-a a nemzeti ellenállóképesség rendszerére és megerősítésére irányuló szabályokat tartalmazza. E rendelkezések célja, hogy a NATO törekvéseivel összhangban jelenítse meg azt a követelmény és célrendszert, amely a legátláthatóbban tükrözi, hogy a komplex biztonságból következő kihívások és azok kezelése az államon belül is átfogó megközelítést igényelnek, azonban azok tekintetében legalább ennyire fontos minden állami és nem állami érintett védelem- és biztonságtudatosságának fejlesztése is. A válságkezelés hatékonysága és a válságok káros következményeinek elhárítása ugyanis nagymértékben függ az érintettek felkészültségétől, tájékozottságától, biztonságtudatosságától is. E szempontok gyakorlatba való átültetése – közvetve vagy közvetlenül – valamennyi állampolgár érdekét együttesen szolgálja.

A rendelkezésekkel lényegében a védelmi és biztonsági célú általános felkészülés kulcsterületeit és fő követelményeit törvényi szinten határozzák meg, amivel a Javaslat nem csak a komplex felkészülés súlyát, hanem egyben a NATO irányában való elköteleződést is mutatja.

43. §

A Javaslat a nem állami szereplőkkel való együttműködés fontosságát a Nemzeti Védelmi és Biztonsági Fórum létesítésével is hangsúlyozza, ezzel a rendelkezéssel kormányzati felelősségi körbe helyezi az állami szereplők védelmi és biztonsági tevékenységének összehangolásán túl a nem állami szereplőkkel való rendszeres és konstruktív eszmecsere megfelelő feltételeinek biztosítását is, jelezve, hogy a magyar állam a védelem és biztonság fejlesztése és megújítása tekintetében is értékes szövetségesként tekint a nem állami szereplőkre és azok véleményére.

44. §

A rendelkezés az Országgyűlésnek a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolt törvényhozói irányítási jogköreit határozza meg, kiemelve a Biztonság- és Védelempolitikai Alapelveinek elfogadását és a végrehajtásuk főbb irányainak meghatározását, valamint a végrehajtó hatalom törvényhozás általi beszámoltatásának feladatait.

A Javaslat az Országgyűlés vonatkozó feladatait nyitott módon, az Alaptörvényből és más törvényekből következő kapcsolódó feladatokra való utalással határozza meg, ezzel is jelezve, hogy az ágazatilag sajátos feladatok szabályozása más törvényekben valósul meg, figyelemmel

az e törvényben meghatározottakra.

45. §

A Javaslat 45. §-a a köztársasági elnök védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolt irányításával kapcsolatos feladatait jeleníti meg, kiemelve, hogy a köztársasági elnök a jóváhagyást megelőzően jogosult áttekinteni és véleményezni a legfontosabb védelmi és biztonsági tervezési dokumentumokat.

A Javaslat a köztársasági elnöknek az Alaptörvényből fakadó azon tisztségére figyelemmel, hogy őrködik a demokratikus államműködés felett, lehetővé teszi, hogy az ország védelmével és biztonságával összefüggő bármely ügyben tájékoztatást kérjen a Kormánytól.

46. §

A Javaslat 46. §-a a Kormánynak a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolt irányításával, illetve a Kormány irányítása alá nem tartozó szervekkel való együttműködés biztosításával összefüggő feladatait rögzíti.

A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolt irányítása körében kiemelt feladatként jeleníthető meg a védelmi és biztonsági célú tervezés irányítása, az ágazatok számára történő követelménytámasztás, a védelmi és biztonsági igazgatás irányítása, a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével kapcsolatos követelmények meghatározása, a védelmi és biztonsági tevékenységekkel összefüggő nemzetközi együttműködési feladatok, a szövetségesi és nemzetközi együttműködési keretben vállalt kötelezettségek teljesítésének összehangolása, az Országgyűlési Őrség kivételével a védelmi és biztonsági szervezetek felkészülése és feladatellátásuk fő irányainak meghatározása, a nemzeti ellenállóképesség fejlesztésének irányítása, a védelmi és biztonsági célú feladatellátás ellenőrzése, továbbá az összehangolt védelmi tevékenységről és a kapcsolódó intézkedések bevezetéséről történő döntéshozatal.

Itt kerül nevesítésre a – hatályos Hvt. 22/B. §-ban szereplő – p) pont azon rendelkezése, mely gazdasági társaság ellátási kötelezettségét hivatott megteremteni a hon- és rendvédelmi, nemzetbiztonsági, valamint egyéb állami fegyveres szervek tekintetében. Az ellátási kötelezettség alá tartozó termék- és szolgáltatáskörök meghatározására az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 346. cikk (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel kerülhet sor, amely szerint a Szerződések rendelkezései nem zárják ki a következő szabályok alkalmazását: a tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket; ezek az intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan a belső piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek tekintetében.

47. §

A rendelkezés a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásához kapcsolódó feladatokat

és felelősségi köreit határozza meg.

48. §

A Javaslat 48. §-a a védelmi és biztonsági szervek tekintetében meghatározza a védelmi és biztonsági feladatok összehangolt ellátásából következő sajátos feladatokat.

A Javaslat a védelmi és biztonsági szervezetek kiemelt feladatai között jeleníti meg mások mellett a hatékony információcserét biztosító készenléti és ügyeleti szolgálatok fenntartását, az egymás közti, továbbá a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervével való együttműködést, az azonnali reagáláshoz szükséges készenléti erők rendelkezésre biztosítását, a válságkezelés különféle formáival kapcsolatos feladatokra való felkészülést, a védelmi és biztonsági célú tervezés támogatását, valamint a részükre meghatározott védelmi és biztonsági igazgatási feladatok ellátását.

49-50. §

A Javaslat 49. §-a a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő további szervezetekre vonatkozó szabályokat határozza meg, amivel a nemzeti ellenállóképességre vonatkozó szabályok mellett a másik fő pillérét adja annak a védelmi és biztonsági szemléletváltásnak, amely a nem kormányzati irányítás alá tartozó szereplők jelentőségét hangsúlyozza a korszerű és 21. századi védelem és biztonság rendszerében.

A Javaslat e §-a az érintett szervek számára jogszabályban meghatározott feladataik keretei között, működési területükön irányozzák elő a különféle védelmi és biztonsági feladatok ellátását.

A rendelkezésekkel megállapított feladatrendszer a konkrét válsághelyzeti feladatellátásra és az arra való felkészülésre, valamint a nemzeti ellenállóképesség fokozásával összefüggő feladatokra fókuszál, vagyis tükrözi a Javaslat azon alapvetését, hogy a védelem és biztonság fenntartásának és fejlesztésének fő felelősei a Kormány és az irányítása alatt álló szervek, ezek közül is különösen a védelmi és biztonsági szervek, azonban számos feladat hatékony ellátása más szervek részvételét is szükségessé teszi a felkészüléstől a végrehajtásig terjedően. A Javaslat a védelem és biztonság egy tágabb szemléletét követi. A hatékonyabb válságkezelés érdekében ugyanis alapvető fontosságú, hogy abban minél többen részt vegyenek. Az ország védelmének és biztonságának fenntartása, fejlesztése nemzeti ügy, az egész társadalmat érintő kérdés. Emiatt is indokolt az érintett szervezeti kör bővítése.

A Javaslat 50. §-a a kormányzati igazgatási szervek és alárendelt szerveik védelmi és biztonsági igazgatási feladatait határozza meg annak érdekében, hogy a védelmi és biztonsági feladatok ellátásának igazgatási szegmensében is egyértelműen érvényesíthető legyen az összkormányzati összhang eléréséhez szükséges, szintezett feladatmeghatározás, továbbá a védelmi és biztonsági igazgatás rendszerére vonatkozó szabályokból következően az igazgatás viszonylatában a szakmai hierarchia.

A rendelkezések az érintett szerveknek kifejezetten a védelmi és biztonsági feladatellátással kapcsolatos igazgatási feladatait határozzák meg, vagyis e rendelkezések nem korlátozzák az ágazati igazgatási feladat-meghatározásokat. E tekintetben kiemelkedő jelentősége van annak, hogy az egyes kormányzati igazgatási szervek védelmi és biztonsági igazgatási feladatinak megfelelő ellátása a kötelezettségeken túl lehetőséget is teremt arra, hogy a biztonság komplex megközelítéséből következően a nem fegyveres funkciókkal kapcsolatos feladatrendszerrel bíró kormányzati igazgatási szervek becsatornázzák sajátos tevékenységük sajátos biztonsági vonatkozásait és azok fejlesztésének javaslatait a központi koordináció felé. E lehetőség különösen jelentősnek mutatkozhat azon területek vonatkozásában, amelyek a 21. századi biztonsági környezetben kiemelt szerepet kapnak, példaként említve a nemzeti ellenállóképességre vonatkozó szabályozással összhangban az infokommunikációt, az egészségügyet, a gyógyszer- és élelmezésbiztonságot, az élelmiszerbiztonsági felügyeletet vagy a közlekedést.

51. §

A Javaslat 51. §-a az értelmező rendelkezésekben meghatározott védelmi és biztonsági igazgatás rendszerének rendeltetését határozza meg, törvényi szinten megszilárdítva azt a rendszerszerű tagozódást, amelynek eredményeként a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolt irányításának igazgatási támogatását a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere látja el, melynek ebből adódóan részét képezik az ágazati igazgatások, amelyeknek azonban az ágazati törvények sajátos ágazati szakfeladatokat határoznak meg.

A védelmi és biztonsági igazgatás rendszerének feladatrendszerében a felkészülés, a fejlesztés, a tervezés és a feladatok végrehajtását megalapozó döntéshozatal koordinációja, továbbá a kapcsolódó ellenőrzés szerepel kiemelt helyen, ezzel is érvényesítve a komplex biztonsághoz alkalmazkodó hatékony kormányzati működés előmozdítását a védelem és biztonság tekintetében.

A Javaslat szerkezetéből következik, hogy a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervéből, a védelmi és biztonsági igazgatás ágazati és szervezeti szintű elemeiből, valamint a védelmi és biztonsági igazgatás területi szerveiből szakmai hierarchia mentén épül fel.

52. §

A Javaslat 52. §-a a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervére vonatkozó szabályokat határozza meg, kiemelve, hogy a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervét a Kormány rendeletben jelöli ki.

A rendelkezésekből megállapítható, hogy a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a Kormány irányítói jogköreivel kapcsolatos koordinációs feladatokat látja el, kiegészítve ezeket a nemzeti ellenállóképesség fejlesztéséből és a nem állami szereplők bevonásából következő olyan újszerű feladatokkal, mint a védelmi és biztonsági tevékenységekhez kapcsolódó tudományos

tevékenységek figyelemmel kísérése.

53-59. §

A Javaslat a honvédelmi és a katasztrófavédelmi törvényekben korábban tagoltan, de párhuzamosan szabályozott védelmi bizottsági rendszert a védelmi és biztonsági igazgatás területi szintjévé alakítja. Ez a módosulás egyértelműnek mutatkozik abból következően, hogy a védelmi bizottságok korábban is a komplex biztonság megközelítésére épített feladatrendszerrel bírtak, de ennek koordinációja korábban ágazati felelősségben valósult meg. A rendelkezések a párhuzamosságok megszüntetésével egységes, átlátható szabályozást biztosítanak, de a szabályozásban megőrzik a gyakorlatban már bevált elemeket.

A Javaslat a védelmi és biztonsági igazgatás területi szerveit is szintezetten és ezen belül is hierarchikusan építi fel, melyet az ágazati feladatok tekintetében az ágazati irányító központi szerv, az összehangolt tevékenységek tekintetében pedig a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve szakmai irányítása alá helyez. A védelmi és biztonsági igazgatás területi rendszerében a területi – azaz a fővárosi és a megyei – védelmi bizottságok alárendeltségében jelennek meg a helyi – azaz a fővárosi kerületi és a járási – védelmi bizottságok, amelyek alárendeltségébe tartoznak a védelmi és biztonsági igazgatás tekintetében a települési és kerületi polgármesterek.

A védelmi és biztonsági igazgatás területi szerveinek feladatrendszerét a Javaslat két nagy csoportra bontja. Az egyik feladatcsoportot a védelmi és biztonsági tevékenységekre való felkészülés, a másik feladatcsoportot pedig a konkrét krízishelyzeti feladatok végrehajtásának szabályai alkotják.

A védelmi és biztonsági igazgatás területi szerveinek elnökhelyettesei tekintetében a szabályozás új elemként jeleníti meg, hogy az érintett egyenruhás testületekből milyen rendfokozati csoportba tartozó képviselőt kell kijelölni, figyelembe véve ennek meghatározása során a védelmi és biztonsági szerveken belüli rendfokozati hierarchiát, illetve a területi közigazgatásban hivatali tisztségükkel összefüggésben önkéntes tartalékos jogviszonyt vállaló vezetők rendfokozati besorolását is.

A Javaslat rendelkezései rögzítik, hogy a területi védelmi bizottságok a szervezeti és működési rendjüket maguk állapítják meg, de a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének jóváhagyásával. Ezt a szakmai hierarchiát leképezve a helyi védelmi bizottságok is maguk határozzák meg működési rendjüket, de a területi védelmi bizottság jóváhagyásával.

60-69. §

A Javaslat 60-69. §-ai tartalmazzák a védelmi és biztonsági adatkezelés szabályait, elsőként meghatározva a védelmi és biztonsági adatkezelés szerveit, amelyek a védelmi és biztonsági szervezetek, a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő további szervezetek, a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, a védelmi és biztonsági igazgatás területi és

helyi igazgatási szervei, valamint a polgármester.

Ezek a szervek már békeidőszakban védelmi és biztonsági feladatot látnak el (pl. tervezési feladatokat és előkészületi tevékenységet végeznek) vagy valamely kötelezettség teljesítésében működnek közre, ennek érdekében adatkezelést végeznek. A Javaslat együttműködési kötelezettséget határoz meg a hatáskör és az illetékesség alapján az adatkezelő szervek részére, amely együttműködés a foglalkoztatottak kiértesítésével és a riasztásával kapcsolatosan, a gazdasági és anyagi szolgáltatások teljesítésének tervezésével, végrehajtásának irányításával, felügyeletével és ellenőrzésével, továbbá a védelemgazdasági adattárral kapcsolatos adatszolgáltatás területeire terjedne ki.

A Javaslat tartalmazza a védelmi és biztonsági adatkezelő szerv által kezelt adatköröket. Az adatkezelés elektronikus úton történik.

A Javaslat az adatkezelő szervnek a kiértesítéssel és a riasztással kapcsolatos adatnyilvántartásáról is rendelkezik. Itt egyrészt azokról a természetes személyekről van szó, akik munkakörük, beosztásuk alapján az adott szervnél ellátják a védelmi és biztonsági feladatokat, másrészt azokról a jogi személyekről és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekről, amelyek jogszabály vagy hatóságai határozat alapján védelmi és biztonsági feladat ellátására vagy kötelezettség teljesítésében való közreműködésre kötelezettek.

A Javaslat rendelkezik az adatokban történt változások bejelentéséről, a változások átvezetéséről, az adatkezelés idejéről, valamint a kezelt adatokba történő betekintés engedélyezéséről.

Figyelemmel arra, hogy a Javaslat szerint a jövőben a gazdasági és anyagi szolgáltatásokkal összefüggésben jogosított szervek feladatai és adatkezelésük jogszabályi keretei nem a Hvt.-ben jelennek meg, a jelenleg nagyobb részt a Hvt.-ben szereplő hatályos szabályozás hasonló adattartalommal kerül át jelen Javaslatba azzal, hogy a hozzáférés biztosított a polgármester és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv számára is – a hatályos Kat.-tal összhangban. Az adatkezelés a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség érvényesíthetősége – a tervezés, felkészülés, végrehajtás – érdekében szükséges.

A Javaslat meghatározza a védelemgazdasági alapterv összeállításával kapcsolatos adatszolgáltatás és adatkezelés kereteit is.

A Javaslat értelmében a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve az állami szervek összehangolt feladatellátásának megszervezése, valamint az eseti operatív döntések megalapozása céljából a javaslatban tételesen meghatározott adatokat a feladat ellátásához feltétlenül szükséges időtartamig kezeli, melynek szükségességét háromévente felülvizsgálja.

A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve az érintett azonosítását lehetővé tevő személyes adatot kizárólag akkor ismerhet meg és kezelhet, ha az a védelmi és biztonsági

esemény megelőzése, megismerése, felderítése és megakadályozása érdekében, valamint valamely halaszthatatlan intézkedés megtételéhez elengedhetetlenül szükséges.

Figyelemmel arra, hogy a Javaslatban szereplő adatkezelési szabályok elsősorban tervezési, koordinációs és döntés-előkészítési feladatok megalapozását szolgálják, a Javaslat a nemzetbiztonsági szolgálatok és a terrorizmus elhárításáért felelős szerv tekintetében az általuk kezelt adatok sajátosságaira figyelemmel megadja az adatszolgáltatás megtagadásának lehetőségét.

A Javaslat az adatkezelés jogszerűségének biztosítása érdekében rendelkezéseket tartalmaz a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerv soron kívüli adatkérése kapcsán, valamint szabályozza az eljárást arra az esetre, ha a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság adatszolgáltatási kérelemhez fűzött vélemény megismerése az adatszolgáltatás céljául megjelölt intézkedés megtétele szempontjából olyan nagyfokú késedelemmel járna, amely az adatkéréssel elérni kívánt cél elérését jelentősen veszélyeztetné vagy ellehetetlenítené.

A Javaslat meghatározza továbbá a védelmi és biztonsági igazgatás rendszerével összefüggő adat- és információáramlás különös szabályait is, előirányozva a védelmi és biztonsági feladatok ellátásának egységes követelményrendszereit a rendelkezésben meghatározott szervek részére. A kialakított szabályozás a nemzeti, NATO, EU és külföldi minősített adatok kezelése feltételeinek biztosítását határozza meg fő követelményként, figyelemmel arra, hogy a válságkezeléssel kapcsolatos szabályozás és tervezés számos dokumentuma ezen adatkörökbe tartozik, így ezek megfelelő megismerhetősége és kezelhetősége az érintett szervek tervezésben, felkészülésben és végrehajtásban való részvételének hatékonyságát tudja növelni.

70. §

A Javaslat 70. §-a a védelmi és biztonsági igazgatás meghatározott szerveinek kezdeményezésére a fővárosi és a megyei kormányhivatal eljárásában rendeli alkalmazni a védelmi és biztonsági bírság kiszabását, amennyiben törvény az adott magatartásra súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazását nem rendeli.

71. §

A Javaslat 71. §-a a védelmi és biztonsági feladatokat ellátó szervek összehangolt fellépése és a kezelendő események lehető legrövidebb időn belül megvalósuló kezelése érdekében védelmi és biztonsági célú riasztási rendszer létesítését írja elő. Ennek célja egy egységes értelmezési keret biztosítása az összkormányzati összehangolást igénylő fenyegetések tekintetében, amelynek végrehajtási szabályok között kibontásra kerülő fokozataihoz az egyes ágazatok majd igazítani tudják saját riasztási protokolljaikat. A Javaslat szerinti riasztási rendszer nem írja felül, vagy szünteti meg az ágazati szak-riasztási rendszereket és protokollokat, ott szükséges új eljárásrendet kiépíteni, ahol hiányzik a Javaslat tartalmának megfelelő rendszer, illetőleg az nem, vagy nem megfelelően működik.

A rendelkezések szerint a riasztási rendszer állami és lakossági alrendszerekre tagozódik, amiből következően az egyes fenyegetésekkel kapcsolatos állami riasztási rendszer egyes fokozataiból cselekvési minták megvalósítása következik, míg a lakossági riasztási rendszer a lakosság tájékoztatását és ajánlott magatartásformák közlését teszi majd lehetővé a részletes szabályozással.

72-73. §

A Javaslat 72-73. §-ai a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolása keretében megjelenő feladatok egységes ellenőrzésének és begyakorlásának keretszabályait határozzák meg.

A rendelkezések a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének hatáskörébe helyezik a Javaslatban meghatározott feladatok végrehajtásának ellenőrzését, amely ellenőrzési feladatot azonban más szervvel együttműködésben is megvalósíthat.

A 72. § szerinti rendelkezés példálózó felsorolással emeli ki a védelmi és biztonsági célú ellenőrzés főbb területeit a védelmi és biztonsági feladatellátást érintően, nevesítve a tervezést, a szervezést, a képzést és kiképzést, a felkészülést, valamint a konkrét feladatok végrehajtását.

A Javaslat e §-a szerinti ellenőrzés hatékonysági, eredményességi és a kormányzati összehangolás keretében meghatározottaknak való megfelelőségi kritériumok szerint, tervszerűen megvalósuló tevékenységet jelent, melynek részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

A Javaslat 73. §-a a védelmi és biztonsági feladatok ellátásának gyakorlásának keretszabályait adja meg, amivel az összkormányzati védelmi és biztonsági gyakorlatok főbb szabályait határozza meg, meghagyva a lehetőséget az ágazati és szervezeti szintű gyakorlatok önálló megvalósítására is.

A gyakorlatokra nézve a Javaslat közös szabályokat határoz meg annak érdekében, hogy az életszerű és több szerv részvételét igénylő gyakorlatok megvalósítása egyik oldalról a lehető leghatékonyabb és legvalószerűbb felkészülési környezetet tudja biztosítani a gyakorló állomány számára, másik oldalról azonban ne járjon együtt az állampolgárok ügyintézését érintő aránytalan korlátozásokkal. A Javaslat gyakorlatokra vonatkozó közös szabályai az érintett szervek számára az ágazati szabályozáshoz mért háttérszabályként is felhívhatók, figyelemmel arra, hogy azok alkalmazását a Javaslat nem szűkíti kizárólag a központi szervezésű gyakorlatokra.

74-76. §

A Javaslat szerinti keretszabályok nem jelentik az ágazati válsághelyzeti vagy veszélyhelyzeti szabályok megszüntetését, azonban lehetőséget teremtenek arra, hogy az ágazati szabályozás körében egy szakmaspecifikus szabályozás jelenjen meg, amihez a közös, ágazatokon átívelő

hátteret az összehangolt védelmi tevékenység szabályai tudják biztosítani arra az esetre, ha az adott esemény kezelése ágazatokon átívelő fellépést tesz szükségessé.

Annak érdekében, hogy az összehangolt védelmi tevékenység keretében a védelmi és biztonsági feladatellátás a lehető leghatékonyabban valósuljon meg, a Javaslat rögzíti, hogy a Kormány kijelölt tagja további intézkedések bevezetésére, a NATO Válságreagálási Rendszerébe tartozó intézkedések bevezetésére, ágazati törvényben meghatározott válsághelyzeti, illetve veszélyhelyzeti intézkedések bevezetésére, valamint további védelmi és biztonsági erők bevonására tehet javaslatot.

A Javaslat garanciális eleme, hogy az intézkedések célhoz kötöttek, alapjogot nem korlátozhatnak és csak az eredményes fellépéshez elengedhetetlen mértékben alkalmazhatók.

A Javaslat garanciális jelleggel biztosítja a jogorvoslati jogot az összehangolt védelmi tevékenység keretében foganatosított intézkedésekkel szemben a 7. § szerint.

77-78. §

A Javaslat 77-78. §-ai a NATO Válságreagálási Rendszerével összefüggő szabályokat újítják meg, figyelembe véve a NATO törekvését a Válságreagálási Rendszer alkalmazása és az ezzel összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer keretében hozott döntések tekintetében.

A rendelkezések rögzítik, hogy a NATO Válságreagálási Rendszerrel összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer keretében hozott döntések szabályait mely esetekben kell alkalmazni, valamint azt a követelményt is, hogy amennyiben az ezzel összefüggő intézkedések végrehajtása jogkorlátozást tesz szükségessé, arról a lakosságot haladéktalanul tájékoztatni kell. Ezen intézkedések tekintetében a Javaslat külön kiemeli a szükségesség követelményét. Külön erre vonatkozó törvényi felhatalmazás hiányában a bevezetendő intézkedésekhez kapcsolódó esetleges jogkorlátozásnak a végrehajtásba bevont szervezetekre irányadó törvényi szabályokon kell alapulnia, amelyekkel szemben az összehangolt védelmi tevékenység tekintetében meghatározott jogorvoslati jogot a Javaslat biztosítja a 7. § szerint.

A Javaslat a NATO Válságreagálási Rendszerével összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszer működtetésével kapcsolatos állami feladatok koordinációjára a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervét jelöli ki.

Az Európai Unió kapcsolódó szabályozása alapján az EU hatáskör-megosztáson és a kormányköziségen alapuló szervezetei egyaránt rendelkeznek válságkezelési funkciókkal, feladatokkal, szervezeti elemekkel és mechanizmusokkal. Az EU válságkezelés ezen kettőssége tükröződik vissza a tervezetben, nem módosítva az Európai Bizottság hatáskörébe tartozó előkészítő munkában való nemzeti részvételre vonatkozó rendelkezéseket, az EU-val történő intézményesített kapcsolattartás, az európai tanácsi és tanácsi formációkban történő döntés-előkészítés és döntéshozatal nemzeti feladatai végzésének rendjét.

A tervezet rendelkezései elősegítik az EU válságkezelési mechanizmusaiban történő nemzeti részvételt, azok egyes elemeinek nemzeti döntésen alapuló hazai alkalmazását, valamint hozzájárulnak a szükséges intézkedések bevezetéséhez, továbbá a hazai érintett szervek, szervezetek, valamint EU érintett szervezeteinek együttműködéséhez.

79-82. §

A Javaslat 79-82. §-ai a különleges jogrend kihirdetését közvetlenül megelőző intézkedések körét, illetve a hadiállapot vagy a szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, továbbá különleges jogrendben bevezethető intézkedések főbb szabályait határozzák meg.

A Javaslat a különleges jogrendi időszakok, valamint az Országgyűlés kihirdetési hatáskörébe tartozó hadiállapot és szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követő időszakra meghatározza a meghozható rendkívüli intézkedések körét.

A korábbi szabályozási gyakorlattól eltérően, figyelemmel a 21. századi kihívások, hibrid fenyegetések összetettségére, kiszámíthatatlanságára és gyors változásaira, valamint az Alaptörvény kilencedik módosításával összhangban lévő komplex és rugalmas megközelítésre, a Javaslat nem tartalmaz zárt felsorolást az egyes meghozható intézkedések kapcsán.

A Javaslat témacsoportonként jelöli ki a működés kereteit, melynek abszolút korlátjaként az Alaptörvény jogkorlátozást megengedő vagy kizáró rendelkezései jelentkeznek.

A rendkívüli intézkedésekre vonatkozó szabályozás a Javaslatban tehát úgy jelenik meg, hogy az a szóba jöhető valamennyi fenyegetés kezelésére alkalmas lehessen, a törvényben alapelvként is rögzített fokozatosság, szükségesség és arányosság követelményének érvényesítése mellett.

A Javaslat külön követelményként határozza meg azt is, hogy amennyiben a különleges jogrend még nem került kihirdetésre az Országgyűlés által, a Kormány intézkedése csak az azonnali reagálás érdekében történhet.

A Javaslat részletezi az alapvető jogokkal kapcsolatos alaptörvényi szabályokat és az ezzel összefüggő garanciális rendelkezéseket, amelyet a Kormánynak minden körülmény között érvényesítenie kell.

A Javaslat szabályozza a meghozott intézkedések közzétételének, kihirdetésének módját, meghatározva azokat a felületeket, ahol a szabályozónak meg kell jelennie.

83-94. §

A Javaslat 83-94. §-ai a záró rendelkezéseket tartalmazzák. E körben a Javaslat elegendő felkészülési időt biztosítva a további szabályozási, illetve a szükséges szervezési feladatokra a 2023. július 1-jei határnapot jelöli meg.

Ezt követően a Javaslat érintett rendelkezései az Alaptörvény sarkalatosságára vonatkozó rendelkezéseket, valamint a módosító és hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazzák. Utóbbi szabályok a Javaslatba átemelt ágazati rendelkezések hatályon kívül helyezésére irányulnak, továbbá a Javaslatból fakadó feladatok, együttműködési és felkészülési kötelezettségek ágazati szabályozásokban való megjelenítését tartalmazzák.